

คู่มือใช้งาน ซอฟต์แวร์ Martus^{TM}

รุ่น 2.0.1

© ลิขสิทธิ์ 2001-2004, Beneficent Technology, Inc. (Benetech), Palo Alto, แคลิฟอร์เนีย องค์กรพัฒนาเอกชน (เอ็นจีโอ) สามารถทำสำเนาหรือแจกจ่ายคู่มือนี้ได้ฟรี แต่ไม่สามารถขายหรือแจกจ่ายในเชิงการค้าได้ เอกสารนี้ได้ถูกพัฒนาภายใต้ความอุปถัมภ์ ของ Aspiration ตามกฎหมายผู้เสียภาษี (IRC) มาตรา 501(c)(3) องค์กรไม่แสวงหากำไรที่ อุทิศตนเพื่อพัฒนาซอฟต์แวร์ให้แก่ องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร คู่มือนี้รับการสนับสนุนจาก NPower ซึ่งเป็นผู้ให้บริการทางเทคโนโลยีที่ไม่แสวงหากำไร

ซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ Martus™ นี้ ถูกพัฒนาขึ้นและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก Information Program of the Open Society Institute, มูลนิธิต่างๆ, เงินกองทุนจากบุคคลทั่วไป และ Benetech Initiative สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาเยี่ยมชม เว็บไซต์ของโครงการ Martus ที่ http://www.martus.org

ซอฟต์แวร์ Martus ได้ถูกพัฒนาและแจกจ่ายภายใต้ลิขสิทธิ์ของซอฟต์แวร์เสรี เพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมและทำความเข้าใจเงื่อนไขการ ใช้งาน โปรดไปที่ http://www.martus.org/license.html Martus เป็นเครื่องหมายการค้า และเครื่องหมายบริการ โดยที่ Beneficent Technology, Inc. เป็นเจ้าของ การจดทะเบียนอย่างเป็นทางการกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการในสหรัฐอเมริกา และ ในประเทศอื่นๆ กรุณายอมรับการใช้เครื่องหมาย Martus พร้อมกับสัญลักษณ์ ™ เมื่อมีการอ้างอิงเห็นครั้งแรกในเอกสารอื่นๆ เพื่อ ความสะดวกเราไม่ได้ใช้สัญลักษณ์ ™ ในเอกสารชุดนี้ เพียงแต่ใช้ชื่อ Martus เมื่ออ้างจึงซอฟต์แวร์และโปรแกรม เว้นแต่ในหน้า บทนำที่ได้มีสัญลักษณ์นี้ด้วย Benetech มีสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมาย Martus สำหรับชุดการใช้งานและบริการเฉพาะ ครั้งนี้

© Copyright 2001-2004, Beneficent Technology, Inc. (Benetech), Palo Alto, California. Nongovernmental organizations (NGO's) may freely copy and distribute this manual, but may not sell or distribute it for commercial purposes. This documentation was developed under the auspices of Aspiration, an IRC §501(c)(3) nonprofit organization dedicated to the successful implementation of nongovernmental organization software for the nonprofit environment. This manual was written with the support of NPower, a nonprofit technology assistance provider.

The copyrighted Martus™ software itself was developed with a major grant from the Information Program of the Open Society Institute, and other funding from individual donors, foundations and The Benetech Initiative itself. To obtain more information, visit the Martus Project website at http://www.martus.org

The Martus software has been developed and is being distributed under a free/open source license. To learn more and to understand the terms of use, please visit http://www.martus.org/license.html.Martus is a trademark and service mark owned by Beneficent Technology, Inc., formal registration of which is pending in the United States and elsewhere. Please acknowledge this mark by use of the TM symbol with it, when first referring to it in other documentation. For simplicity, we have not used the TM symbol in this documentation and often refer only to "Martus" when referring to the software and the program, except on the introductory pages. Benetech claims world-wide ownership of the Martus mark for this particular set of uses and services.

สารบัญ

1. แนะนำการใช้การซอฟต์แวร์ Martus ^{TM} 5
1a. Martus คืออะไร5
1b. ทำไมความปลอดภัยจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากเมื่อใช้ Martus5
1c. Martus เก็บข้อมูลอย่างไรจึงปลอดภัย5
1d. สิ่งใดที่คุณจะช่วยให้เก็บข้อมูลได้ปลอดภัยมากขึ้น6
1e. อะไรคือข้อจำกัดของระบบความปลอดภัยของ Martus6
1f. ทำไมต้องส่งรายงานไปยังเซิร์ฟเวอร์7
1g. ทำไม Martus ถึงทำเป็นซอฟต์แวร์แบบเปิดเผยต้นรหัส (Open Source)7
2. เริ่มต้นการใช้งาน
2a. การติดตั้ง9
2b. การถอนการติดตั้ง11
2c. การปรับปรุงรุ่นของ Martus12
2d. การสร้างชื่อบัญชี14
2e. การตั้งรหัสผ่าน18
2f. ตั้งค่าการติดต่อกับเซิร์ฟเวอร์
2g. ตั้งค่าการใช้งานทั่วไป20
3. พื้นที่ทำงานของ Martus
4. การสร้างรายงาน
4a. การใส่ข้อมูลในรายงาน22
4b. การกำหนครูปแบบรายงานเอง26
5. บันทึกและเปลี่ยนแปลงรายงาน
5a. การบันทึกรายงานที่ปิดผนึกแล้ว27
5b. การบันทึกร่างรายงาน27
5c. การแก้ไขสำเนาของรายงานที่ปิดผนึกไว้แล้ว28
5d. การแก้ไขร่างรายงาน29
5e. การทิ้งร่างรายงาน29
6. การจัดการรายงาน
6a. โฟลเดอร์เริ่มต้น
6b. โฟลเดอร์อื่นๆ ที่สร้างโดย Martus31
6c. การสร้างโฟลเดอร์

	6d. การทิ้งและการลบรายงาน	33
	6e. การจัดระเบียบรายงาน	34
	6f. การวางรายงานบนเคสก์ทอป	35
	6g. การเอารายงานปิดผนึกแล้วกลับคืน	35
	6h. การเอาร่างรายงานคืน	36
	6i. การเอาร่างรายงานที่ถูกสร้างโดยผู้ใช้ภาคสนามกลับคืน	37
	6j. การดูและบันทึกเอกสารแนบ	37
	6k. การดูรายงานที่เสียหาย	37
	61. การค้นหารายงานอย่างเฉพาะเจาะจง	38
	6m. การพิมพ์รายงาน	39
	6n. การส่งออกรายงาน	40
7. í	าารลบรายงาน และข้อมูลชื่อบัญชี	41
8. í	การลบข้อมูลทั้งหมดของMartus รวมทั้งโปรแกรม	42
9. 1	าารเก็บข้อมูลให้ปลอดภัย	44
	9a. ระบบรักษาความปลอดภัยของ Martus ทำงานอย่างไร	44
	9b. การสำรองกุญแจ	44
	9c. การคืนแฟ้มคู่กุญแจ	46
	9d. การใช้รหัสผ่านอย่างชาญฉลาด	47
	9e. แนวทางปฏิบัติในการใช้งานคอมพิวเตอร์อย่างปลอดภัย	47
	9f. การใช้ข้อมูลส่วนตัวร่วมกับผู้ร่วมงาน	48
	9g. การใช้ชื่อบัญชีอื่นส่งรายงานของเราไปเซิร์ฟเวอร์	50
	9h. การเปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน	50
10.	การกำหนดการใช้งาน Martus	52
	10a. การใช้งานค่าเริ่มต้นช่องข้อมูลรายละเอียด	52
	10b. การกำหนดช่องข้อมูลเอง	52
11	ลำกางที่กุกกางงไลย -	56

1. แนะนำการใช้การซอฟต์แวร์ $Martus^{TM}$

1a. Martus คืออะไร

ชื่อนี้ถูกตั้งขึ้นตามภาษากรีกซึ่งแปลว่าพยาน Martus มีประสิทธิภาพในการทำงานมาก และยังมีวิธีป้องกันในการ เก็บรักษา และทำการคึงข้อมูลที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน การใช้ซอฟต์แวร์ Martus นี้ เราสามารถสร้าง รายงาน เพื่อทำการบันทึกข้อมูลการละเมิดสิทธิมนุษยชน แนบรายงานที่มีความเกี่ยวข้อง ระบุข้อมูลว่าเป็นแบบ ส่วนตัว หรือแบบสาธารณะ และสามารถเก็บข้อมูลบนเซิร์ฟเวอร์ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยสูง สำหรับ รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Martus สามารถคูรายละเอียดได้ที่ http://www.martus.org

1b. ทำไมความปลอดภัยจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากเมื่อใช้ Martus

บุคคลทั่วไปที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น มักจะกังวลเกี่ยวกับระบบรักษาความปลอดภัย เราจึง ต้องคำนึงถึงการป้องกันข้อมูลของคนเหล่านี้ และของตัวเราอีกด้วย ดังนั้นสิ่งที่สำคัญคือ การกำหนดให้บุคคลที่มี สิทธิ์เท่านั้นสามารถเข้าถึงตัวรายงานที่เราได้สร้างขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นความเสี่ยง (ซึ่งเราสามารถกำหนดให้ เป็นข้อมูลส่วนตัวได้) โดยคนอื่นทั่วไปไม่สามารถทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เราได้ทำการส่งไปแล้วได้อีก หรือ สร้างข้อมูลเท็จหรือไม่ถูกต้อง โดยการมาแอบใช้ชื่อบัญชีของเราได้

ทั้งนี้เรามีสิทธิ์ป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาใช้ชื่อบัญชีของเราเพื่ออ่านข้อมูลที่เราได้เกี่บรวบรวมหรือไม่ให้เขาเข้า มาส่งข้อมูลเพิ่มเติมได้ แม้ว่าพวกเขาได้ขโมยเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราหรือได้รับสิทธิ์ในการเข้าระบบ

1c. Martus เก็บข้อมูลอย่างไรจึงปลอดภัย

ทุกๆ ชื่อบัญชีของ Martus จะมีส่วนที่เป็นกุญแจอยู่ 2 ชนิด (มีลักษณะเป็นระบบตัวอักษรที่มีความยาวมากๆ) คือ กุญแจสาธารณะ ซึ่งข้อมูลส่วนนี้ ใครๆ ก็สามารถเข้ามาดูได้ และกุญแจส่วนตัว ซึ่งเราสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนนี้ โดยการใช้รหัสผ่าน การรวมตัวกันของกุญแจ 2 ชนิดนี้เรียกว่า "คู่กุญแจ" และแฟ้มงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อนี้มีชื่อ ว่า Martus Key Pair. dat เมื่อเราทำการเข้าสู่ โปรแกรม Martus รหัสผ่านของเราทำให้ โปรแกรมสามารถเปิดได้ ทั้งกุญแจสาธารณะและส่วนตัว ดังนั้นเราจะสามารถอ่านรายงานที่ได้สร้าง และจัดเก็บไว้ได้

ตัวเราเท่านั้นที่รู้รหัสผ่าน คนอื่นๆ ถ้าไม่มีรหัสผ่านก็ไม่มีใครสามารถเข้าถึงคู่กุญแจได้ซึ่งนั่นก็หมายถึงจะไม่มีใคร สามารถใช้ชื่อบัญชีของเราได้

เนื่องจากว่าอาจจะมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์บางชนิด และส่วนที่เป็นตัวคักจับการกดแป้นคีย์บอร์ค อันหมายถึงการ ให้ผู้อื่นสามารถมาทำการบันทึกตัวอักษรที่เราพิมพ์ลงไปบนหน้าจอขณะที่เราทำการป้อนรหัสผ่าน แต่โปรแกรม Martus นี้ มี "แผงคีย์บอร์คบนหน้าจอสำหรับการพิมพ์รหัสผ่าน" ซึ่งจะทำให้ผู้บุกรุกทำงานยากมากขึ้นเพื่อที่จะ ค้นหารหัสผ่านของเรา

1d. สิ่งใดที่คุณจะช่วยให้เก็บข้อมูลได้ปลอดภัยมากขึ้น

เราควรตั้งรหัสผ่านที่เราจะสามารถจดจำได้แต่ไม่มีใครสามารถคาดเดาได้ กรุณาให้ความใส่ใจโดยการอ่าน แนวทางสำหรับ "2e. การตั้งรหัสผ่าน" ในคู่มือเล่มนี้

ถ้าเราจะทำการเก็บรหัสผ่านของเรานี้ให้เป็นความลับ เราไม่ควรเขียนหรือจดไว้ที่ใดๆเลย ซึ่งอาจจะง่ายต่อการพบ เห็นและทำการเชื่อมโยงไปยัง Martus ได้ และไม่ควรส่งให้ใครผ่านทางอีเมล์ และทางโทรศัพท์อีกด้วย เพราะว่า การติดต่อสื่อสารด้วยวิธีต่างๆ เหล่านี้ อาจจะไม่มีความปลอดภัย

นอกจากนี้ เราอาจต้องการกุญแจ สำหรับการเข้าถึงส่วนที่เป็นชื่อบัญชีของเรา เราควรคัดลอกข้อมูลในส่วนของ กุญแจ และนำไปเก็บแยกออกจากส่วนของรหัสผ่าน (สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม สามารถไปคูได้ที่ "9b. การสำรอง กุญแจ") เราควรต้องระมัคระวังให้คี เพราะถ้าหากเราไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ หรือคอมพิวเตอร์ถูกขโมยไป เราจะต้องทำการติดตั้งส่วนที่เป็นกุญแจลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง เพื่อที่จะทำการเข้าถึงข้อมูลที่เรา เก็บเอาไว้ แม้ว่ามันอาจจะถูกเก็บไว้ในส่วนของเซิร์ฟเวอร์ Martus ก็ตาม

1e. อะไรคือข้อจำกัดของระบบความปลอดภัยของ Martus

โปรแกรม Martus ใค้ใช้เทคโนโลยีการเข้ารหัส ในการป้องกันส่วนของรายงานของเราเอาไว้ เพื่อที่ไม่ให้ผู้ใช้คน อื่นสามารถเข้ามาอ่านข้อมูลในส่วนของฮาร์คคิสก์ของเราได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อระบบความปลอดภัยมีความ เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลซึ่งบุคคลก็คือมนุษย์ ระบบความปลอดภัยของ Martus ยังมีข้อจำกัดบางประการ เราควร จะต้องทำความเข้าใจในข้อจำกัดเหล่านี้แม้ว่าซอฟต์แวร์ได้ถูกออกแบบให้มีความปลอดภัยสูง วิธีต่อไปนี้เป็นเพียง บางวิธีที่ข้อมูลส่วนตัวของเราอาจถูกลักลอบอ่านได้

- ใครบางคนอาจจะพบรหัสผ่านของเราที่เราได้เขียนไว้ในกระดาษ
- รหัสผ่านของเรา อาจจะเรียบง่ายและธรรมดาเกินไป เช่น อาจจะเป็นคำศัพท์หรือชื่อคน
- ใกรบางกนอาจจะแอบมองเห็นเวลาที่เราใส่รหัสผ่านลงไปบนหน้าจอ หรืออาจทำการติดตั้งแป้นกีย์บอร์ด
   ใหม่ที่เป็นตัวเชื่อมพิเศษ หรืออาจมีซอฟต์แวร์ชนิดพิเศษที่สามารถใช้งโมยรหัสผ่านของเราไปได้
- เราอาจจะใส่ข้อมูลที่ส่วนตัวลงไปในส่วนรายงานที่เป็นส่วนแบบสาธารณะโดยไม่ได้ตั้งใจ
- ใครบางคนที่สำนักงานใหญ่ที่เราเชื่อใจอาจใช้รหัสผ่านของเรา
- ใครก็ตามที่รู้รหัสผ่านเรา หรือส่วนที่เป็นสำนักงานใหญ่ที่เก็บข้อมูลทั้งหมด อาจถูกบังคับให้เปิดเผย รหัสผ่านออกมา
- รหัสผ่านของคุณอาจถูกใครบางคนคักเอาไว้ ถ้าเราทำการส่งผ่านทางอีเมล์ หรืออาจถูกคักฟังโทรศัพท์
- ใครบางคนอาจจะทำการคัดแปลงโปรแกรม Martus เอาไว้ก่อน แล้วนำแผ่นลงโปรแกรม Martus มาให้กับ เรา ทำให้ผู้ใช้คนอื่นสามารถทำการเข้าถึงข้อมูลของเราได้
- ผู้ผลิต Martus สามารถทำการผิดพลาดในการออกแบบ Martus หรือนักวิทยาสาสตร์อาจจะค้นคิด เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการทำลายระบบป้องกันได้ หรืออาจจะมีเวลามากเพียงพอในการเจาะผ่านคอมพิวเตอร์ นั้นๆ เพื่อทำลายระบบป้องกันได้

แม้ว่า Martus จะถูกพูดถึงอย่างกว้างขวางว่ามีระบบความปลอดภัยที่ดี และผู้เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์ได้ตรวจสอบ ถึงการออกแบบนี้ เพื่อทำการเช็กหาข้อบกพร่องได้ตลอดเวลา มันอาจจะเป็นไปได้ว่าข้อมูลส่วนตัวนั้น จะทำการ เข้าถึงยังกลุ่มข้อมูลอื่นๆ ได้ โดยอาจเป็นไปได้ว่าข้อมูลส่วนตัวอาจถูกเจาะได้โดยบุคคลที่สามที่มีความเต็มใจใน การลงทุนทางด้านเวลาและความพยายามมากๆ ในการอ่านข้อมูลบางส่วน

ถึงแม้ว่าข้อจำกัดเหล่านี้อาจฟังคูน่ากลัว แต่ข้อมูลของ Martus นั้นมีความปลอดภัยมากกว่าข้อมูลบนกระดาษ ทั่วไป หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ทั่วไป เราสามารถอธิบายขีดจำกัดเหล่านี้เพื่อทำให้แน่ใจว่ามีความเข้าใจ อย่างแท้จริง และมีการให้ความสำคัญในระบบรักษาความปลอดภัยในการใช้งาน Martus แม้ว่าเราจะมีการ ล๊อคข้อมูลของเราดีอยู่แล้วนั้น ก็สามารถถูกปลดล๊อคได้ แม้กระนั้นล๊อคที่คิดว่าปลอดภัยที่สุด อาจจะสามารถถูก ทำลายลงได้ ถ้ามีคนพยายามจะทำอย่างเต็มที่

1f. ทำไมต้องส่งรายงานไปยังเซิร์ฟเวอร์

เซิร์ฟเวอร์ของ Martus เป็นเซิร์ฟเวอร์ที่ยอมรับรายงานที่เข้ารหัสแล้ว การสำรองข้อมูลอย่างปลอดภัย การคัดลอก ข้อมูล ไปยังที่ต่างๆ การรักษาข้อมูลจากการสูญหาย (Benetech ได้เตรียมซอฟต์แวร์เซิร์ฟเวอร์ให้แก่องค์กรต่างๆ ที่ติดตั้งเซิร์ฟเวอร์ Martus แต่ ไม่ ได้ทำได้ โดยตรงสักทีเดียว สามารถสอบถามรายละเอียดเซิร์ฟเวอร์ที่ให้บริการ ได้ที่ e-mail:info@martus.org) รายงานใดก็ตามที่ ไม่ ได้ส่ง ไปยังเซิร์ฟเวอร์ ก็จะมีอยู่ที่คอมพิวเตอร์ของเรา เท่านั้น ถ้าคอมพิวเตอร์ของเราเกิดสูญหาย ถูกขโมย หรือเสียหาย เราอาจจะสูญเสียข้อมูลทั้งหมด ไป ได้ ดังนั้น เซิร์ฟเวอร์จะทำหน้าที่คล้ายกับเครื่องสำรองข้อมูล โดยเราสามารถติดตั้ง โปรแกรม Martus บนเครื่อง คอมพิวเตอร์ที่ต่างกัน และเข้าถึงข้อมูล ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นรายงานสาธารณะหรือส่วนตัวที่เราได้ส่ง ไป เซิร์ฟเวอร์ด้วยกุญแจ รหัสผ่าน และชื่อผู้ใช้ของเรา และถ้าองค์กรของเรามีสำนักงานใหญ่ การส่งรายงานไปยัง เซิร์ฟเวอร์นั้น จะทำให้ใครก็ตามในองค์กร สามารถอ่านข้อมูลเราได้ (ทั้งส่วนตัวและสาธารณะ) ดูรายละเอียดของ "9c. การคืนแฟ้มค่กญแจ" และ "9f. การใช้ข้อมูลส่วนตัวร่วมกับผู้ร่วมงาน"

ในอนาคต นักวิจัยและคนที่สนใจในหัวข้อสิทธิมนุษยชน สามารถเข้ามาอ่านข้อมูลสาธารณะในรายงานได้ ซึ่งเรา เก็บรายงานในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา ก็จะมีแต่เราเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แต่ถ้าเราทำการส่งข้อมูลไป ยังเซิร์ฟเวอร์ คนอื่นๆ จะสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับกรณีต่างๆ ในข้อมูลของเราได้

1g. ทำไม Martus ถึงทำเป็นซอฟต์แวร์แบบเปิดเผยต้นรหัส (Open Source)

นักพัฒนาโปรแกรมทั่วๆ ไป สามารถเรียกคูรหัสโปรแกรมได้ซึ่งไม่สามารถทำได้กับโปรแกรมแบบคั่งเคิม Benetech ได้พัฒนา Martus สำหรับการใช้งานขององค์กรด้านสิทธิมนุษยชน และไม่ได้รวมถึงการรวบรวม ข้อมูลจากผู้ใช้ Martus หรือการมีโปรแกรมเพื่อใช้สำหรับงานลับเนื่องจาก Martus นั้นเป็นโปรแกรมเปิดเผยต้น รหัส องค์กรใดก็ตามสามารถตรวจสอบรหัสโปรแกรมได้อย่างอิสระ เพื่อคูถึงการทำงานที่เราได้กล่าวไป

เราสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับเทค โน โลยีการเปิดเผยดันรหัสได้ ให้ไปที่ open source initiative ที่เว็บไซต์ http://www.opensource.org

2. เริ่มต้นการใช้งาน

เราสามารถติดตั้งและรัน Martus บนระบบปฏิบัติการวินโดวส์ แมกโอเอสเท็น หรือว่าลินุกซ์ก็ได้ตามกุณสมบัติ ด้านล่างนี้ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบที่ถูกแนะนำมากที่สุดในขณะนี้ กรุณาดูที่เอกสารชื่อ README th.txt ที่มาพร้อมกับซอฟต์แวร์ Martus

ระบบปฏิบัติการวินโดวส์

- Windows 95 SE, Windows 98, Windows NT 4.0, Windows Me, Windows 2000 หรือ Windows XP (ในรุ่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษของ Windows 2000 เท่านั้นที่ Sun ได้ทำการทดสอบการทำงานของจาวา แล้ว)
- Windows NT, Windows 2000 หรือ Windows XP Professional ต้องทำการล๊อกอินให้เป็นผู้ใช้ที่มี
   สิทธิ์เป็น Administrator ก่อนการติดตั้ง Martus
- หน่วยประมวลผล Pentium 166 MHz (300 MHz หรือเร็วกว่านี้)
- พื้นที่ว่างบนฮาร์คดิสก์ขนาค 50 เมกกะไบต์
- หน่วยความจำขนาด 32 MB (64 MB หรือมากกว่า)
- การเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต เพื่อทำการสำรองข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus ถ้ากุณไม่สามารถเชื่อมต่อ กับอินเตอร์เน็ตได้ ให้ดูหัวข้อ "9g. การใช้ชื่อบัญชีอื่นส่งรายงานของเราไปเซิร์ฟเวอร์"
- ในการส่งข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus เราต้องเข้าถึงที่พอร์ตที่ 987 และ 988 หรือพอร์ต 80 และ 443
   เมื่อเราใช้งาน Martus ผ่านไฟร์วอลล์ (firewall)
- ไดร์ฟซีดีรอม (สำหรับการติดตั้งด้วยแผ่นซีดีรอมเท่านั้น)
- ความละเอียดหน้าจองนาด 800x600 หรือสูงกว่านี้

ระบบปฏิบัติการแมคโอเอส

- Mac OS 9.2 หรือสูงกว่า
- Java Runtime Environment (JRE) รุ่น 1.4.4_01 หรือสูงกว่า (มาพร้อมกับ Jaguar สามารถทำการดาวน์
   โหลดรุ่นล่าสุดได้ที่ http://www.apple.com/downloads/macosx/apple/
- เนื้อที่ว่างบนฮาร์คดิสก์ขนาด 50 เมกกะ ไบต์
- การเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต เพื่อทำการสำรองข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus ถ้าคุณไม่สามารถเชื่อมต่อ กับอินเตอร์เน็ตได้ ให้ดูหัวข้อ "9g. การใช้ชื่อบัญชีอื่นส่งรายงานของเราไปเซิร์ฟเวอร์"
- ในการส่งข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus เราต้องเข้าถึงที่พอร์ตที่ 987 และ 988 หรือพอร์ต 80 และ 443
   เมื่อเราใช้งาน Martus ผ่านไฟร์วอลล์ (firewall)
- ใคร์ฟซีดีรอม (สำหรับการติดตั้งค้วยแผ่นซีดีรอมเท่านั้น)
- ความละเอียดหน้าจองนาด 800x600 หรือสูงกว่านี้

ระบบปฏิบัติการถินุกซ์

- Intel Pentium รับบน Linux Kernel v.2.2.12 และ glibc v.2.1.211 หรือรุ่นหลังจากนี้
- Java 2 Standard Edition (J2SE), Java Runtime Environment (JRE) 1.4.1 หรือสูงกว่านี้
- เนื้อที่ว่างบนฮาร์ดดิสก์ขนาด 75 เมกกะ ไบต์
- หน่วยความจำขนาด 32 เมกกะ ไบต์ (64 เมกกะ ไบต์หรือสูงกว่า)
- การเชื่อมต่อกันอินเตอร์เน็ต เพื่อทำการสำรองข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus ถ้าคุณไม่สามารถเชื่อมต่อ กับอินเตอร์เน็ตได้ ให้ดูหัวข้อ "9g. การใช้ชื่อบัญชีอื่นส่งรายงานของเราไปเซิร์ฟเวอร์"
- ในการส่งข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus เราต้องเข้าถึงที่พอร์ตที่ 987 และ 988 หรือพอร์ต 80 และ 443
   เมื่อเราใช้งาน Martus ผ่านไฟร์วอลล์ (firewall)
- ใคร์ฟซีดีรอม (สำหรับการติดตั้งด้วยแผ่นซีดีรอมเท่านั้น)
- อย่างน้อยที่สุดต้องใช้สืบนหน้าจอ 16 บิต พร้อมกับ KDE หรือ Gnome Desktop

2a. การติดตั้ง

Martus ทำงานโดยใช้ภาษาโปรแกรมจาวา และต้องทำการรันโปรแกรมด้วยสภาพแวดล้อมของจาวา ผู้ติดตั้ง Martus บนระบบปฏิบัติการวินโคส์จะต้องติดตั้ง Java 2 runtime environment และโปรแกรม Martus ลงบน เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะเพิ่ม shortcut ของ Martus นี้ ลงไปยังเคสก์ทอป แต่ถ้าเราใช้เมคโอเอส หรือลินุกซ์ เรา อาจจะมี Java 2 runtime environment ลงไว้อยู่แล้ว แต่ถ้าไม่มีต้องทำการติดตั้ง Java 2 runtime environment ก่อนทำการติดตั้ง Martus

เราสามารถทำการดาวน์โหลดโปรแกรม Martus ได้จาก http://www.martus.org และเรายังสามารถดาวน์ โหลดโปรแกรมสำหรับแพลตฟอร์มที่เรากำลังใช้งานอยู่ หรืออิมเมจซีดีแบบ ISO ซึ่งมีตัวติดตั้งสำหรับวินโดวส์ แมคโอเอส และสินุกซ์ได้ ถ้าเราทำการดาวน์โหลดอิมเมจซีดีแบบ ISO เราต้องทำการเขียนแผ่นอิมเมจซีดีใส่แผ่น ซีดีก่อนทำการติดตั้งโปรแกรม Martus

หมายเหตุ: ดังเช่นการติดตั้งโปรแกรมส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถกระทำโดยการ Copy โฟลเดอร์ Martus ที่คุณได้ สำรองไว้ ให้ทำการติดตั้งโปรแกรม Martus จากตัวติดตั้ง

การติดตั้ง Martus สำหรับวินโดวส์

1. ใส่แผ่นซีดีโปรแกรม Martus ลงไปยังไคร์ฟซีดีรอม หรือทำการโหลดโปรแกรม Martus ได้จาก http://www.martus.org และทำการรัน หลังจากนั้นโปรแกรม Martus จะถูกเปิดขึ้นมา หมายเหตุ: ถ้าโปรแกรม Martus ไม่ได้ทำการเปิดอัตโนมัติหลังจากที่เราใส่แผ่นซีดีลงไป ให้ดับเบิ้ลคลิกที่ My Computer บนเดสก์ทอป จากนั้นไปที่ซีดีรอมและดับเบิ้ลคลิกที่ Setup.exe

- 2. ทำการติดตั้งภาษาที่จะเลือกใช้ หลังจากนั้นให้กด OK
- 3. คลิกที่ Next เพื่อทำการติดตั้งโปรแกรม Martus ต่อไป
- 4. อ่านส่วนที่เป็น licence agreement และให้กด Yes เพื่อทำการยอมรับ เพราะถ้าเราไม่ทำการยอมรับ ข้อความดังกล่าว การติดตั้งโปรแกรมก็จะไม่สามารถคำเนินต่อไปได้
- 5. ถ้าเราต้องการจะสร้าง shortcut ของโปรแกรม Martus บน Start Menu ของวินโดวส์ให้เลือก Yes ถ้าไม่ ต้องการให้ไปเลือก No
- 6. ถ้าเราต้องการจะสร้าง shortcut ของโปรแกรม Martus บน Desktop ของวินโดวส์ให้เลือก Yes ถ้าไม่ ต้องการให้ไปเลือก No

หมายเหตุ: ถ้าเรามี shortcut อยู่บน Start Menu หรือ Desktopของวินโดวส์ จะเป็นการสะดวกมากขึ้นสำหรับ ผู้ใช้ที่จะทำการเรียกใช้โปรแกรม Martus อย่างไรก็ตามหากคุณไม่ต้องการแสดงโปรแกรม Martus ให้เด่นชัด จงอย่าติดตั้ง shoutcut บน Start Menu หรือ Desktop ไม่ว่าคุณจะเลือกอย่างไร ตัวติดตั้งโปรแกรม Martus จะ สร้าง shoutcut ไว้ที่โฟลเดอร์ Martus เสมอ

7. หลังจากที่เราทำการติดตั้งโปรแกรม Martus และแฟ้มจาวาต่างๆ ที่ต้องการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ให้กด Finish เพื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนการติดตั้งทุกอย่างโดยสมบูรณ์

หมายเหตุ: ถึงแม้ว่าเราจะมีจาวาติดตั้งอยู่แล้วก็ตาม Martus ก็ยังคงติดตั้งตัวรันไทม์ของจาวาเอง โดยที่ Martus จะไม่ทำการเปลี่ยนแปลงรุ่นของจาวาที่มีอยู่แล้วในเครื่องคอมพิวเตอร์ของคุณ

การติดตั้ง Martus สำหรับระบบปฏิบัติการแมคโอเอส

1. ใส่แผ่นซีดีโปรแกรม Martus ลงไปยังไคร์ฟซีดีรอม หรือทำการโหลดโปรแกรม Martus ได้จาก http://www.martus.org แล้วคับเบิ้ลคลิก

หมายเหตุ: ใช้ซีดีที่เป็นแผ่นขนาดปกติกับช่องซีดีรอมที่ไม่มีถาดใส่ซีดีเท่านั้น และใช้ซีดีขนาดเล็ก (มินิซีดี) กับ ช่องใส่ซีดีรอมที่มีถาดใส่ซีดี

- 2. เปิดโฟลเดอร์ของ Martus จากนั้นให้ไปที่โฟลเดอร์ชื่อ LibExt
- 3. ทำการคัดลอกแฟ้มทั้งหมดที่อยู่ในโฟลเดอร์ LibExt และนำไปเก็บไว้ที่โฟลเดอร์ /Library/Java/Extensions บนฮาร์ดดิสก์ของเรา

- 4. สร้างโฟลเดอร์ที่ชื่อว่า Martus ขึ้นมาไว้บนส่วนของฮาร์ดดิสก์ที่ /Library/Java/Martus
- 5. คัคลอกแฟ้มและโฟลเคอร์ทั้งหมดที่อยู่ในโฟลเคอร์ Martus (ในโฟลเคอร์ Martus Client) ไปยังโฟลเคอร์ Martus อันใหม่ บนฮาร์ดดิสก์ของเรา
- 6. สร้างแฟ้มที่ชื่อ Martus.jar ขึ้นมาบนเคสก์ทอปของเรา หรือในโฟลเคอร์อื่นถ้าต้องการ

การติดตั้ง Martus สำหรับระบบปฏิบัติการลินุกซ์

กรุณาตรวจดูว่ามี Sun Java รุ่น 1.4.1_03 หรือสูงกว่าหรือไม่
java -version
ถ้ามันแสดงผลว่าเป็นจาวารุ่นเก่าหรือไม่ได้ให้ข้อมูลของรุ่นเลย แต่เรามั่นใจว่าได้ติดตั้งจาวาเรียบร้อยแล้ว ให้
เราทำการรันโก้ดส่วนที่มี PATH และทำการค้นหาแฟ้มที่ชื่อว่า LinuxJavaInstall.txt

ถ้าเราไม่ได้ทำการติดตั้งจาวารุ่นใหม่มาก่อนเลย ก็ให้ไปติดตั้งจาวาได้จากแผ่นซีดีของโปรแกรม Martus หรือไปทำการดาวน์โหลดตัวติดตั้งสำหรับลินุกซ์ได้จาก

http://java.sun.com/j2se/downloads/index.html

เพื่อให้การติดตั้งจาวาจากซีดีรอมง่ายขึ้น เราได้เตรียมสคริปต์สำหรับการติดตั้งที่ใช้ได้กับถินุกซ์ทุกรุ่น วิธีการติดตั้งจาวา เพียงแค่รันคำสั่งสคริปต์ตามลำดับที่กำหนดในแฟ้ม LinuxJavaInstall.txt ซึ่ง สามารถทำได้โดยอัตโนมัติโดยพิมพ์คำสั่งนี้

bash LinuxJavaInstall.txt

- 2. ทำการคัดลอกแฟ้มทุกแฟ้มที่อยู่ในไคเร็คทอรี่ /LibExt/ ไปสู่ไคเร็คทอรี่ /lib/ext/ ในฮาร์คคิสก์ของเรา
- 3. สร้างไดเร็กทอรี่ ใหม่ขึ้นมาบนฮาร์ดดิสก์ที่ ~/Martus/
- 4. ทำการคัดลอกแฟ้มทุกแฟ้มจากไคเร็คทอรี่ Martus ที่อยู่ในแผ่นซีดีการติดตั้ง ลงไปที่ไคเร็คทอรี่ ~/Martus/
- 5. ถ้าเราต้องการสร้างสคริปต์ขึ้นมาไว้เพื่อทำการรันโปรแกรม Martus ทำได้โดยเมื่อเรารันโปรแกรม Martus นั้นพิมพ์ว่า

```
java -jar ~/Martus/Martus.jar
```

2b. การถอนการติดตั้ง

การถอนการติดตั้งโปรแกรม Martus ออกจากระบบปฏิบัติการวินโดวส์โดยที่ไม่ได้ทำการลบรายงานหรือชื่อ บัญชีของเรา ให้ไปที่ Start > Programs > Martus > Martus Uninstall (ในกรณีที่เรามี shortcut ของ Martus บน Start Menu) หรือดับเบิ้ลคลิกที่ไฟล์ uninst.exe ในโฟลเดอร์ Martus\bin หรือไม่ก็ให้ไปที่ Add/Remove Program ใน Control Panel ในระบบปฏิบัติการวินโดวส์

- 1. จาก StartMenu เลือก Setting > Control panel
- 2. คับเบิ้ลคลิกใอคอน Add/Remove Program
- 3. เลือกหาโปรแกรม Martus จากรายชื่อของโปรแกรมต่างๆ
- 4. เลือก Add/Remove ต่อจากนั้นให้ทำตามคำสั่งบนหน้าจอไปเรื่อยๆ จนเสร็จ

การถอนการติดตั้งโปรแกรม Martus ในระบบปฏิบัติการแมกโอเอสหรือถิ่นุกซ์โดยที่ไม่ทำการลบรายงานหรือ หรือข้อมูลบัญชีผู้ใช้ ให้ลบไฟล์ Martus.jar และ ไดเร็กทอรี่ lib ในโฟลเดอร์ Martus

ถ้าเราต้องการลบรายงานและแฟ้มกุญแจ คงเหลือแต่โปรแกรม Martus ไว้ให้เลือกที่เมนูเครื่องมือ > ลบข้อมูล ของฉัน หรือ คูที่ "7. การลบรายงาน และข้อมูลชื่อบัญชี"

ถ้าคุณต้องการลบรายงานและค่าที่ปรับแต่งไว้ทั้งหมด รวมทั้งโปรแกรม Martus ให้ไปที่เมนู เครื่องมือ > ลบ ข้อมูลทั้งหมดและโปรแกรม Martus คำสั่งนี้จะลบข้อมูลทั้งหมดของทุกชื่อบัญชีบนเครื่องคอมพิวเตอร์ และควร จะใช้เมื่อตกอยู่สถานการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมโปรดดูที่ "7. การลบรายงาน และข้อมูลชื่อบัญชี"

เมื่อกุณลบไฟล์ของโปรแกรม Martus โดยใช้คำสั่งลบข้อมูลทั้งหมดและโปรแกรม Martus โปรแกรม Martus จะทำการลบไฟล์ด้วยวิธีที่ยากแก่การกู้ข้อมูลคืน ซึ่งยากกว่าการลบไฟล์โดยปกติ อย่างไรก็ตามเพื่อตรวจสอบว่า ข้อมูลของโปรแกรม Martus ได้ถูกลบออกหมดแล้ว ให้ก้นหาโฟลเดอร์โปรแกรม Martus (C:\Martus ใน ระบบปฏิบัติการวินโดส์) และโฟลเดอร์อื่นๆและไฟล์ที่คุณกัดลอกระหว่างทำการติดตั้ง (ระบบปฏิบัติการแมคโอ เอสหรือลินุกส์) ถ้าหากมีแฟ้มหรือไฟล์ดังกล่าวหลงเหลืออยู่ ให้ลบทิ้ง จากนั้นใช้คำสั่ง empty the trash หรือ empty recycle bin

หมายเหตุ: ข้อมูลของผู้ใช้ที่ถูกลบทิ้งไปแล้วอาจสามารถกู้คืนกลับมาได้โดยผู้ชำนาญที่สามารถเข้าไปในส่วนของ ฮาร์คคิสก์ของระบบคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตามเนื่องจากรายงานทุกฉบับมีการเข้ารหัสไว้ รายงานจะถูกเก็บอย่าง ปลอดภัย ถ้ารหัสผ่านถูกเก็บเป็นความลับ แต่ก็มี disk utilities ที่สามารถลบข้อมูลโดยป้องกันไม่ให้มีกู้คืนข้อมูล ได้

2c. การปรับปรุงรุ่นของ Martus

Benetech ได้ทำการพัฒนา Martus อย่างไม่หยุดนิ่ง เราสามารถไปดูรายละเอียดของรุ่นล่าสุดได้ที่ http://www.martus.org และทำตามคำแนะนำบนเว็บไซต์นั้นในการคาวน์โหลดซอฟต์แวร์ที่ใช้โปรแกรม md5sum

ในอนาคต Benetech อาจเลือกเผยแพร่รุ่นปรับปรุงของแฟ้มงาน Martus.jar เราจึงไม่ควรที่จะใช้แฟ้มงาน Martus.jar ใดๆ ที่จัดส่งแยกมาให้กับเรา จนกว่าจะได้ตรวจสอบแล้วว่าถูกต้องตามกระบวนการที่มีอยู่ ไม่ควรใช้ กระบวนการตรวจสอบความถูกต้องวิธีอื่น

เราควรจะใช้โปรแกรมการตรวจสอบที่มีอยู่บนแผ่นซีคีรอมของ Martus เท่านั้น ในส่วนของ "Verifying a Martus.jar file" บนเว็บของ Martus สำหรับคำแนะนำต่างๆ ในการคาวน์โหลดและการตรวจสอบซอฟต์แวร์ที่ ใช้ในการทดสอบ Martus.jar คำแนะนำข้างล่างนี้จะสมมติว่าการตรวจสอบโปรแกรมนี้มีอยู่แล้วในไดเร็กทอรี่ ชื่อว่า "Verify" ในแผ่น CD ของ Martus และถ้าเราคาวน์โหลดโปรแกรมการตรวจสอบมาและเก็บไว้ในฟลอป ปี้ดิสก์หรือบนฮาร์ดดิสก์เราจะต้องทำการดัดแปลงคำสั่ง ดังนี้

* ในระบบปฏิบัติการวินโดวส์

เปิดหน้าต่างของ MS-DOS ขึ้นมา หลังจากนั้นให้พิมพ์สามบรรทัดตามนี้ เราจะใช้อักษรตัว "d" แทนใคร์ฟ ซีดีรอม และการเข้าถึงแฟ้มงาน .jar ที่กำลังทำการตรวจสอบ

```
d:
cd \verify
ven d:\ที่อยู่ของไฟล์\martus.jar
```

หรือเราเริ่มจาก Start menu เลือกที่ Run และพิมพ์ ดังนี้

```
d:\verify\ven d:\ที่อยู่ของไฟล์\martus.jar
```

(ตัวอักษร d เป็นการอ้างถึงใคร์ฟซีดีรอมและ pathtofile เป็นการเข้าถึงแฟ้มงาน .jar ที่เรากำลังทำการตรวจสอบ อยู่)

ถ้ามีข้อความ "Martus JAR verified" (ไฟล์ Martus.jar ผ่านการพิสูจน์แล้ว) ปรากฏขึ้นบนหน้าจอของเรา นั่น แสดงว่าแฟ้มงาน .jar นั้นมีความถูกต้อง

* ในระบบปฏิบัติการแมคโอเอส

เราจะทำการรันตัวตรวจสอบบน jar ตัวใหม่ที่ได้เก็บไว้ในโฟลเคอร์ของ Martus จากการติดตั้งโปรแกรม Martus ครั้งก่อนหน้านี้

เปิดหน้าต่างโปรแกรม Terminal จากนั้นพิมพ์ชุดคำสั่งต่อไปนี้

```
cd /Volumes
```

```
cd Martus (จากนั้นกด Tab เพื่อทำการกำหนดชื่อของโฟลเดอร์)
cd Verify
java -cp . JarVerifier /Library/Java/Martus/Martus.jar
```

ถ้ามีข้อความ "Martus JAR verified" (ไฟล์ Martus.jar ผ่านการพิสูจน์แล้ว) ปรากฏขึ้นบนหน้าจอของเรา นั่น แสดงว่าแฟ้มงาน .jar นั้นมีความถูกต้อง

* ในระบบปฏิบัติการถินุกซ์

เราจะทำการรันตัวตรวจสอบบน jar ตัวใหม่ได้เก็บไว้ในไดเร็กทอรี่ ~/Martus/ กำสั่งค้านล่างนี้สามารถนำไป วางไว้ใน bash หรือว่า sh shell ได้ (เราอาจจะต้องเป็น "root") ในการรันกำสั่งที่ติดมา ดังนี้

```
mount=/mnt/cdrom
[-d $mount] || mount=/cdrom  #for Debian and etc
[-d $mount/[vV]erify] || mount -r $mount
cd $mount/[vV]erify && java JarVerifier ~/Martus/Martus.jar
```

ถ้าข้อความ "Martus JAR verified" (ไฟล์ Martus.jar ผ่านการพิสูจน์แล้ว) ปรากฏขึ้นบนหน้าจอของเรา นั่น แสดงว่าแฟ้มงาน .jar นั้นมีความถูกต้อง

ถ้าเราเห็น "bash: java: No such file or directory" เราต้องทำการเพิ่ม ใดเรคทอรี่ที่ชื่อว่า "bin" ของ java ลง ไปใน PATH ของเรา ดูที่ขั้นตอนที่ 1 ของการติดตั้งบนระบบปฏิบัติการลินุกซ์

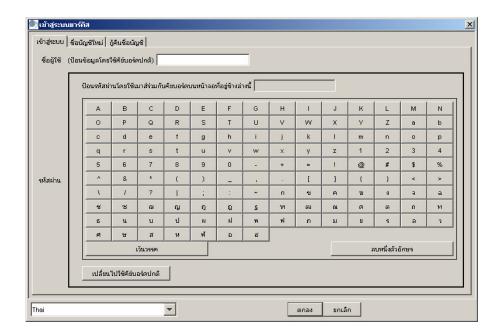
แต่ถ้าเราเห็น Error loading class JarVerifier: Bad major version number เราต้องทำการติดตั้ง java รุ่น ใหม่ และ/หรือ นำรุ่นใหม่ล่าสุดของจาวาก่อนหน้านี้ ลงไปใน PATH ของเรา ดูที่ขั้นตอนที่ 1 ของการติดตั้งบน ระบบปฏิบัติการลินุกซ์

2d. การสร้างชื่อบัญชี

ก่อนที่เราจะสามารถใช้งาน Martus ได้ เราต้องสร้างชื่อบัญชีของเราและข้อมูลการติดต่อ เครื่องคอมพิวเตอร์หนึ่ง เครื่องสามารถมีชื่อบัญชีได้หลายชื่อบัญชี ชื่อบัญชีของผู้ใช้คนแรกจะอยู่ในโฟลเดอร์ Martus ชื่อบัญชีที่เพิ่ม ขึ้นมาจะอยู่ในโฟลเดอร์ย่อยในโฟลเดอร์ Martus

เมื่อเราทำการติดตั้งชื่อบัญชีของเรา ให้สร้างชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน ใช้รหัสผ่านที่เราสามารถจดจำได้ เพราะถ้าเรา ลืมชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน เราจะ ไม่สามารถเข้าถึงรายงานของเราในโปรแกรม Martus ได้เลย ทั้งนี้เราต้อง ระมัดระวังในการเก็บรหัสผ่านให้เป็นความลับด้วย รหัสผ่านทำให้เราเข้าถึงรายงานต่างๆ ที่เราสร้างขึ้นมาใน Martus และยินยอมให้เราสร้างรายงานใหม่ๆ ขึ้นมา และต้องจำไว้เสมอว่า เราไม่ควรส่งรหัสผ่านของเราทาง อีเมล์ หรือบอกใครทางโทรศัพท์ เพราะวิธีสื่อสารเหล่านี้เป็นวิธีที่ไม่ปลอดภัย

- 1. เปิดโปรแกรม Martus ขึ้นมา กดปุ่ม ตกลง ในหน้าต่างยินดีด้อนรับ ต่อมาหน้าต่างเข้าสู่ระบบ Martus จะ เปิดขึ้นมา
  - ◆ เริ่มการทำงานของ Martus ในระบบปฏิบัติการวินโดวส์ ไปที่ Start > Programs > Martus
     > Martus หรือให้ดับเบิ้ลคลิกที่ shortcut ของ Martus บนเดสก์ทอปหรือในโฟลเดอร์
     Martus หรือไปที่ Start > Run และพิมพ์ข้อความดังนี้
    - C:\Martus\bin\javaw.exe -jar C:\Martus\Martus.jar
  - ♦ เริ่มด้นการทำงานในระบบปฏิบัติการแมคโอเอสให้ดับเบิ้ลคลิกที่แฟ้มงานที่ชื่อว่า Martus.jar ในโฟลเดอร์ /Library/Java/Martus หรือให้ไปดับเบิ้ลคลิกที่โฟลเดอร์ที่เก็บ Martus.jar
  - ♦ เริ่มต้นการทำงานในระบบปฏิบัติการลินุกซ์ให้รันสคริปต์ที่เราสร้างขึ้นมาหรือพิมพ์คำว่า java –jar ~/Martus/Martus.jar
- 2. ถ้ามีผู้ใช้อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์นี้แล้ว ให้คลิกที่แถบสร้างชื่อบัญชีใหม่ แล้วคลิกปุ่มตกลง แต่หากยังไม่มีชื่อ บัญชีใดอยู่ก่อนเลย Martus จะถามถึงการสร้างชื่อบัญชีใหม่ หรือกู้คืนชื่อบัญชีจากที่สำรองไว้แทน
- 3. เลือกภาษาในหน้าต่างเข้าสู่ระบบ Martus
- 4. พิมพ์ชื่อผู้ใช้ สามารถใช้ ตัวอักษร ตัวเลข เครื่องหมายวรรคตอน หรือช่องว่างได้ เราแนะนำให้คุณใช้ชื่อผู้ใช้ ที่มีความยาวระหว่าง 8 ถึง 50 ตัวอักษร และไม่ควรใช้อักษรพิเศษที่เกิดจากการกดปุ่ม Alt ตามด้วยตัวเลข เลือกชื่อผู้ใช้ที่คุณสามารถจำได้ง่าย และให้จำด้วยว่าใช้ตัวอักษรตัวใหญ่หรือเล็ก เพราะ Martus จะเห็น ตัวอักษรใหญ่เล็กแตกต่างกัน
- 5. กดปุ่มอักษรบนแผงคียบอร์ดบนหน้าจอเพื่อป้อนรหัสผ่าน รหัสผ่านควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 8 ถึง 50 ตัวอักษร (จะไม่มีเคอร์เซอร์ปรากฏในช่องรหัสผ่าน และคุณก็ไม่สามารถคลิกที่ช่องรหัสผ่านได้) เลือก รหัสผ่านที่คุณสามารถจำได้ และต้องยากสำหรับผู้อื่นที่จะคาดเดา ถ้าเราสืมชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน จะไม่มีทาง ที่เราจะเข้าถึงข้อมูลที่เป็นส่วนตัวที่ได้สร้างขึ้นมาหรือข้อมูลต่างๆ บนคอมพิวเตอร์นี้ได้อีกเลย การผสมผสาน ระหว่างตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องหมายต่างๆ ในรหัสผ่านจะทำให้รหัสผ่านมีความปลอดภัยมากขึ้น รหัสผ่านของ Martus จะถือว่าตัวอักษรใหญ่เล็กมีความแตกต่างกัน ให้ไปดูรายละเอียดเพิ่มเติมในการสร้าง รหัสผ่านอย่างไรให้มีความปลอดภัยมากขึ้นได้ที่ "2e. การตั้งรหัสผ่าน"

หมายเหตุ: หากต้องการป้อนรหัสผ่านโดยการใช้แป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ให้สลับที่ "เปลี่ยนไปใช้ คีย์บอร์ดปกติ" แต่นั้นอาจทำให้มีความปลอดภัยน้อยลงได้ถ้าเทียบกับการใช้คีย์บอร์ดบนหน้าจอ และ อาจมีใครบางคนได้ติดตั้งเครื่องมือหรือโปรแกรมที่สามารถ "ดักการกดแป้นพิมพ์" ตอนเราพิมพ์ข้อมูล บนคีย์บอร์ดและทำการบันทึกไว้ได้ ถ้าคุณใช้คีย์บอร์ดปกติ เราแนะนำให้คุณไม่ควรพิมพ์ตัวอักษรด้วย วิธีการกดปุ่ม Alt ตามด้วยตัวเลข

- 6. คลิกปุ่ม ตกลง จากนั้นจะมีหน้าต่างเพื่อให้เราทำการเข้าสู่ระบบปรากฏขึ้นมาใหม่อีกครั้ง
- 7. ป้อนชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านเดิมลงไปเพื่อให้โปรแกรมทำการตรวจสอบจากนั้นคลิกปุ่ม ตกลง
- 8. ป้อนรายละเอียดเกี่ยวกับการติดต่อของข้อมูลลงไป (อาจจะใช้เวลาไม่กี่วินาทีสำหรับการที่จะให้หน้าต่างตั้ง ก่าข้อมูลการติดต่อปรากฏขึ้นมา) ถ้าคุณไม่ป้อนข้อมูลในหน้านี้ Martus จะแสดงหน้าต่างนี้ทุกครั้งที่คุณเข้า ใช้งาน

📗 ติดตั้งข้อมูลการติดต่อ	Martus	x
	ข้อมูลนี้จะบ่งบอกถึงองค์กรของคุณ คุณต้องใส่ทั้งชื่อผู้รายงาน หรือองค์กร และข้อมูลทั้งสองจะถูกแสดงในทุกๆ รายงาน	
ผู้รายงาน (จำเป็น)	ซื่อผู้รายงาน	
องค์กร/หน่วยงาน (จำเป็น)	หน่วยงาน NGO	
อีเมล์	reporter@humanrightsngo.org	
หน้าเว็บ	www.humanrightsngo.org	
โทรศัพท์	+66 2 1234 5678	
หือยู่	หน่วยงาน MG0 123 ก.ราชวิถี เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	
	ข้อมูลอื่นๆ ที่เก็บบนติสก์ แต่ไม่ได้นำมาใช้	
	ในอนาคต ข้อมูลเหล่านี้จะสามารถดูได้ โดยใครก็ตามที่สามารถดูข้อมูลรายงานสาธารณะของคุณได้ เพื่อที่จะได้สามารถติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจากคุณได้	
	คุณสามารถเปลี่ยนข้อมูลใดๆ ก็ได้ในภายหลัง โดยเลือกเมนู ตัวเลือก/ข้อมูลสำหรับการติดต่อ ตกลง ยกเลิก	

ข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับผู้รายงานและหน่วยงานจะแสดงอยู่ในทุกๆ รายงาน ที่เราได้สร้างขึ้นมา ใน อนาคตของรายงานที่เป็นแบบสาธารณะ (ข้อมูลที่ไม่ได้ถูกระบุไว้ว่าเป็นแบบส่วนตัว) จะถูกค้นพบจาก นักวิจัย สื่อมวลชน และคนอื่นๆ จากระบบค้นหาข้อมูลของ Martus ข้อมูลการติดต่อเพื่อให้บุคคลอื่น สามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายงานของเราได้ (หากไม่ต้องการให้ข้อมูลถูกอ่านโดยผู้อื่น ให้ กำหนดรายงานของคุณเป็นแบบส่วนตัว)

สำหรับส่วนของผู้รายงาน ให้ใส่ชื่อของเราหรือชื่อองค์กรของเราสำหรับไว้เป็นแหล่งที่มาของข้อมูลที่ ได้ทำการส่งไปแล้ว พิมพ์ชื่อองค์กรของเราและใส่ที่อยู่อีเมล์ ที่อยู่ของเว็บไซต์ เบอร์โทรศัพท์ และที่อยู่ ทางไปรษณีย์เพื่อให้ผู้อื่นสามารถติดต่อถึงตัวเราหรือองค์กรของเราได้ ข้อมูลที่เราใส่ลงไปจะเป็นข้อมูล สาธารณะ อาจไม่ต้องใส่ข้อมูลทุกช่องข้อมูลกีได้หรือเราอาจจะใส่ชื่อแฝง หรือใส่แค่เพียงชื่อหน่วยงาน ของเราก็พอ ถ้าเราไม่ต้องการเปิดเผยชื่อของเราในที่สาธารณะ จากนั้นก็ให้คลิกปุ่ม ตกลง

Martus จะคอยเตือนเราในการส่งข้อมูลการติดต่อที่เราจะทำการติดต่อไปยังส่วนของเซิร์ฟเวอร์ ข้อมูล การติดต่อในรายงานสาธารณะที่ถูกส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus เป็นข้อมูลสาธารณะสำหรับการ ค้นหาด้วย ถ้าเราต้องการส่งข้อมูลการติดต่อไปยังเซิร์ฟเวอร์ของ Martus เพื่อให้ผู้อื่นสามารถติดต่อเรา ได้จากคำสั่งค้นหาของ Martus ให้คลิกปุ่มใช่ แต่ถ้าต้องการเก็บข้อมูลเป็นความลับให้คลิกปุ่ม ไม่ใช่

ถ้าเราไม่ใส่ข้อมูลใดๆ ลงไป "ข้อมูลสำหรับการติดต่อ" จะปรากฏขึ้นมาทุกครั้งที่เราทำการเริ่มต้น โปรแกรม Martus ถ้าเราต้องการจะเปลี่ยนแปลงข้อมูลการติดต่อหลังจากนั้น ก็สามารถทำได้โดยไปที่ เมนู ตัวเลือก > ข้อมูลสำหรับการติดต่อ แล้วทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้ตามต้องการ หมายเหตุ: เมื่อกุณปิดโปรแกรม Martus หลังจากการสร้างชื่อบัญชี กุณจะได้รับการเตือนให้สำรอง แฟ้มกุญแจ ถ้าเครื่องคอมพิวเตอร์ของกุณเสียหายหรือถูกขโมย คุณต้องใช้ข้อมูลแฟ้มกุญแจเพื่อเข้าสู่ ข้อมูลรายงานของกุณจากเซิร์ฟเวอร์บนเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น โปรแกรม Martus จะขึ้นข้อความ เตือนให้สำรองแฟ้มข้อมูลทุกครั้งเมื่อเปิดใช้งานโปรแกรมจนกว่าคุณจะได้ทำการสำรองแฟ้มข้อมูล ดู รายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ "9b. การสำรองกุญแจ"

2e. การตั้งรหัสผ่าน

การเก็บรักษาข้อมูลให้ปลอดภัยเราจำเป็นต้องใช้รหัสผ่านที่ยากต่อการค้นหาหรือคาคเคาได้ คำแนะนำการกำหนด รหัสผ่านตามด้านล่างนี้จะทำให้เราใช้รหัสผ่านที่มีความปลอดภัยและสามารถจำได้ เราเท่านั้นที่รู้รหัสผ่าน หากเรา เกิคลืมรหัสผ่านนั้นไป เราก็ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวใน Martus ได้อีกเลย

- อย่าใช้รหัสผ่านตามชื่อของชื่อผู้ใช้
- อย่าใช้รหัสผ่านเป็นกลุ่มคำตามพจนานุกรม
- อย่างน้อยควรประกอบด้วย 15 ตัวอักษร
- ควรมีการรวมกันระหว่างตัวอักษร ตัวเลขและตัวอักษรพิเศษ (เช่น !@#\$ %^&*)
- ควรมีการผสมกันระหว่างตัวอักษรตัวใหญ่และตัวเล็ก
- ถ้าจะต้องจดรหัสผ่านของเราลงไปในกระดาษ ให้เก็บไว้ในที่ปลอดภัยและห่างจากที่ๆ ลงโปรแกรม Martus
   ไว้แล้ว
- คิดสร้างประโยคอะไรก็ได้เพื่อช่วยให้เรานึกถึงรหัสผ่านเราได้และควรเก็บไว้ในที่ๆ ปลอดภัย
- ใช้รหัสผ่านที่เราสามารถจดจำได้ (กลุ่มคำที่อาจจะมีความหมายต่อตัวเรา)
- ใช้วิธีการง่ายๆ ในการเลือกรหัสผ่านใหม่
- ควรทำการเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านบ่อยครั้ง อาจเปลี่ยนรหัสผ่านเมื่อรู้สึกว่าชื่อบัญชีของคุณอาจถูกใช้ กรุณาดู
   "9h. การเปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน"

2f. ตั้งค่าการติดต่อกับเซิร์ฟเวอร์

เพื่อให้แน่ใจว่า เราสามารถเข้าถึงรายงานของเราในกรณีที่เครื่องคอมพิวเตอร์สูญหายหรือถูกขโมยไป เรา จำเป็นต้องส่งข้อมูลไปที่เซิร์ฟเวอร์ Martus ซึ่งเซิร์ฟเวอร์ Martus จะเป็นเซิร์ฟเวอร์ที่รับข้อมูลที่มีการเข้ารหัส และมีการสำรองข้อมูลไว้ในที่ที่ปลอดภัย อีกทั้งทำการส่งข้อมูลไปยังที่อื่นๆ เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล เซิร์ฟเวอร์ Martus ดำเนินการโดยองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร (Benetech ไม่ได้ทำงานบนเซิร์ฟเวอร์ Martus โดยตรง) ถ้าองค์กรของเราไม่ได้มีความสัมพันธ์กับโฮสต์ของเซิร์ฟเวอร์ Martus ให้ไปที่ http://www.martus.org เพื่อดุรายละเอียดของโฮสเซิร์ฟเวอร์ การส่งข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์นั้น จะอนุญาตให้เราแบ่งปันข้อมูลกับคนอื่นๆ ที่มีการเข้าถึงข้อมูลเหมือนกันอีกด้วย เช่น สำนักงานใหญ่ขององค์กรที่เราอยู่ในอนาคต สื่อมวลชน หรือบุคคลอื่น อาจจะเข้ามาใช้ข้อมูลสาธารณะของ เราได้

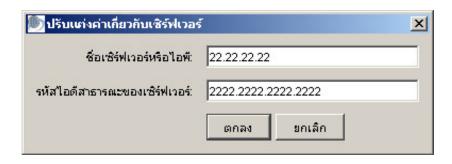
ถ้าเราได้ทำการติดต่อไปยังเซิร์ฟเวอร์ Martus จะสำรองข้อมูลที่เราส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ และทำการบันทึกข้อมูล นั้นไว้โดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม ร่างรายงานจะถูกเก็บเป็นแบบส่วนตัว และจะสามารถถูกใช้งานได้เฉพาะตัวเรา และส่วนที่เป็นสำนักงานใหญ่เท่านั้น ถ้าเราอนุญาตให้ผู้ใช้ของชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ใช้ได้

เมื่อเราสร้างรายงานเสร็จแล้วและบันทึกไปยังเซิร์ฟเวอร์ ข้อมูลก็จะถูกผนึกไว้ ข้อมูลเหล่านี้จะไม่สามารถทำการ เปลี่ยนแปลงได้ ผู้อื่นที่เข้ามาในเซิร์ฟเวอร์ สามารถเข้าถึงข้อมูลสาธารณะได้ แต่ข้อมูลส่วนตัวสามารถถูกใช้ได้ โดยตัวเราและสำนักงานใหญ่ของเราเท่านั้น ถ้าเราอนุญาตให้ผู้ใช้ของชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ใช้ได้

ก่อนที่เราส่งข้อมูลออกไปหรือเอาข้อมูลกลับมาจากเซิร์ฟเวอร์นั้น เราจะต้องระบุตัวเซิร์ฟเวอร์ใน Martus เรา จำเป็นที่ต้องรู้ที่อยู่ใอพีเซิร์ฟเวอร์นั้น รหัสไอดีสาธารณะของเซิร์ฟเวอร์ Martus และรหัสลับ โดยทั่วไปแล้ว เรา จะได้รับข้อมูลเหล่านี้โดยตรงจากองค์กรที่ทำงานกับเซิร์ฟเวอร์นั้นๆ

การใส่ข้อมูลเซิร์ฟเวอร์นั้นๆ ทำได้ดังนี้

- 1. ไปที่เมนู เซิร์ฟเวอร์ > เลือกเซิร์ฟเวอร์ Martus
- 2. พิมพ์ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านลงไป
- 3. ใส่ที่อยู่ไอพีของเซิร์ฟเวอร์
- 4. พิมพ์รหัสไอคีสาชารณะของเซิร์ฟเวอร์ แล้วกดปุ่ม ตกลง

5. จะมีข้อความตอบรับจากเซิร์ฟเวอร์หลังจากนั้นให้กดปุ่ม ยอมรับ ถ้าข้อความของผู้ใช้นั้นตรงตามความ ต้องการของเรา ถ้าไม่ตรงกับความต้องการให้กดปุ่ม ไม่ยอมรับ และจากนั้นให้ไปเลือกเซิร์ฟเวอร์ตัวอื่นแทน

หมายเหตุ: คุณสมบัติของเซิร์ฟเวอร์สามารถดูได้ที่ http://www.martus.org ในส่วน "Download Martus Server" คุณสมบัติของเซิร์ฟเวอร์นั้นเน้นหนักความปลอดภัย เซิร์ฟเวอร์ที่ไม่ตรงกับคุณสมบัติจะมีความ

ปลอดภัยน้อยกว่า ถ้าเรามีคำถามอะไรก็ตามที่สงสัยว่าเซิร์ฟเวอร์นั้นเป็นไปตามที่เราต้องการหรือไม่ ให้ถามบุคคล ที่มีอำนาจตัดสินใจด้านนโยบายสำหรับการใช้งาน Martus ในองค์กร หรือส่งคำถามไปยัง info@martus.org

6. พิมพ์ รหัสลับ เพื่อขออนุญาตส่งข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์หลังจากนั้นให้กดปุ่ม ตกลง

หมายเหตุ: รหัสลับนั้น ตัวอักษรใหญ่เล็กถือว่าไม่ถือว่ามีความต่างกันและไม่สนใจช่องว่าง ดังนั้นถ้ามีรหัสลับ เป็น "Magic word" คุณสามารถใส่คำว่า "magic word" หรือคำว่า "MagicWord" ก็ได้

7. กดปุ่ม ตกลง ในหน้าต่างที่ขึ้นมาเพื่อทำการยืนยันการติดต่อของเราไปยังเซิร์ฟเวอร์นั้นๆ Martus ได้ทำการ เก็บข้อมูลต่างๆ ของเซิร์ฟเวอร์เอาไว้ ดังนั้นเราจึงไม่ต้องทำอีก เว้นแต่ว่าในกรณีที่เราทำการติดตั้งโปรแกรม ใหม่ หรือต้องการให้ Martus ส่งข้อมูลต่างๆ ไปยังเซิร์ฟเวอร์อื่นๆ ที่ต่างไป ในการเปลี่ยนการตั้งค่าในส่วน ของเซิร์ฟเวอร์ใหม่ ทำได้โดยไปที่เมนู เซิร์ฟเวอร์ > เลือกเซิร์ฟเวอร์ Martus หลังจากนั้นให้ใส่ข้อมูลของ เซิร์ฟเวอร์ใหม่ลงไป

หมายเหตุ: เมื่อเราเลือกเซิร์ฟเวอร์ไว้แล้ว Martus จะพยายามติดต่อไปไปยังเซิร์ฟเวอร์นั้นทุกครั้งที่รันซอฟต์แวร์ อย่างเหมาะสม เพื่อเซิร์ฟเวอร์อาจจะส่งข่าวสารเกี่ยวกับสถานะของชื่อบัญชีของเราหรือข้อมูลที่มีความสำคัญอื่นๆ กลับมาหาเรา

2g. ตั้งค่าการใช้งานทั่วไป

เราสามารถปรับเปลี่ยน Martus ให้เป็นภาษาและรูปแบบของข้อมูลตามที่เราต้องการ ทั้งนี้คุณต้องแน่ใจด้วยว่า ทุกรายงานที่คุณสร้างนั่นเป็นการใช้งานโดยคุณคนเดียว

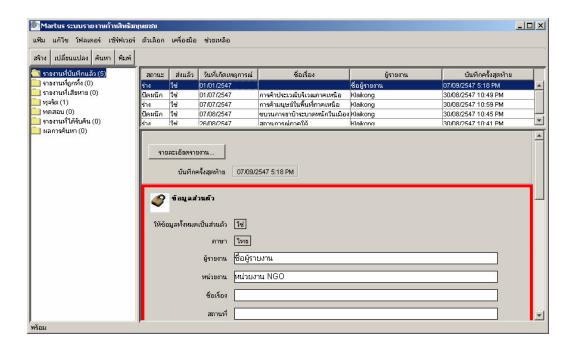
ในการเปลี่ยนภาษาที่ใช้ในส่วนติดต่อผู้ใช้ ให้ไปที่เมนู ตัวเลือก > ปรับแต่งค่า จากนั้นเลือกภาษาจากรายการ และ กดปุ่ม ตกลง ในรุ่นปัจจุบันนี้ ภาษาที่ใช้ในส่วนติดต่อผู้ใช้จะเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย และไทย ถ้า เราใช้ Martus รุ่นหลังจากนี้ไป อาจมีหลายภาษาเพิ่มขึ้นมาอีก ไปดูรายละเอียดได้ที่ http://www.martus.org

การเปลี่ยนรูปแบบ วัน เดือน ปี ของส่วนที่เป็นรายการของรายงานในข้อมูลและในข้อมูลที่เราได้สร้างขึ้นมา ให้ ไปที่เมนู ตัวเลือก > ปรับแต่งค่า จากนั้นเลือกรูปแบบที่เราต้องการจาก รูปแบบวันที่ ที่มีในรายการแล้วกดปุ่ม ตก ลง

ถ้าคุณ ไม่ต้องการสร้างรายงานสาธารณะ ให้ไปที่เมนู ตัวเลือก > ปรับแต่งค่า จากนั้นเลือกที่ป้องกันการสร้าง รายงานสาธารณะ แล้วกคปุ่มตกลง ทุกรายงานที่คุณสร้างในโปรแกรม Martus จะเป็นข้อมูลส่วนตัวจนกว่าคุณ จะยกเลิกคำสั่งนี้ และคุณ ไม่ควรที่จะ ไม่ทำเครื่องหมายหน้าคำสั่ง ให้ข้อมูลทั้งหมคเป็นส่วนตัวในรายงานใหม่

3. พื้นที่ทำงานของ Martus

เมื่อคุณเข้าสู่ระบบแล้ว พื้นที่ทำงานของ Martus จะถูกเปิดขึ้น มีรายการ โฟลเคอร์และรายงานที่เก็บอยู่ในเครื่อง คอมพิวเตอร์ของคุณ และแสดงตัวอย่างรายงานที่เลือกอยู่

ทางค้านซ้ายจะแสคงรายการโฟลเคอร์ที่ใช้เก็บรายงาน โดยปกติแล้วจะมีเพียง 2 โฟลเคอร์ แต่สามารถเพิ่มเติม โฟลเคอร์ใหม่ได้เอง

คอมพิวเตอร์เครื่องเคียวกันนี้ อาจมีชื่อบัญชี Martus ได้หลายชื่อบัญชี เมื่อ Martus ไม่ได้ถูกใช้งานเป็นระยะเวลา หนึ่ง คุณจำเป็นต้องเข้าสู่ระบบอีกครั้งหนึ่ง ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย

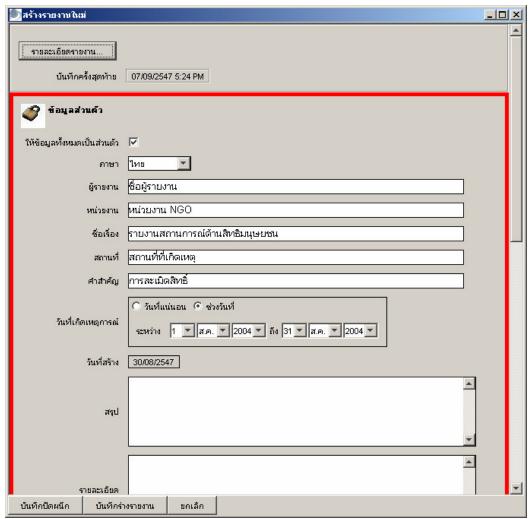
4. การสร้างรายงาน

การสร้างข้อมูลใหม่ ให้ไปคลิกที่ปุ่มสร้าง หรือไปที่เมนู แฟ้ม > สร้างรายงานใหม่ จากนั้นหน้าต่างสร้างรายงาน ใหม่จะเปิดขึ้นมา ให้เราใส่ข้อมูลลงไปในส่วนของช่องข้อมูล

กคปุ่มคูรายละเอียครายงานเพื่อคูเลขที่รายงาน (เลขที่นี้จะถูกใช้โคยโปรแกรม Martus และโคยเจ้าหน้าที่เทคนิค และผู้คูแลเซิร์ฟเวอร์) รวมทั้งรหัสสาธารณะของผู้สร้างรายงานและรหัสสาธารณะของทุกสำนักงานใหญ่ที่ให้ เข้าถึงรายงาน

4a. การใส่ข้อมูลในรายงาน

เราสามารถพิมพ์ข้อมูลลงในส่วนของช่องข้อมูลได้เลยโดยตรง หรือสามารถ กัดลอก และ วาง ข้อมูลจากรายงาน ที่มีอยู่แล้วหรือข้อมูลอื่นๆ ลงไปในช่องข้อมูล ในการกัดลอกและวางนี้ ให้ใช้การกดแป้นกีย์บอร์ดดังนี้ Ctrl+C คือการกัดลอกในระบบปฏิบัติการวินโดส์และลินุกซ์ Command+C คือการกัดลอกในระบบปฏิบัติการแมกโอ เอส ส่วน Ctrl+V คือการวางข้อมูลในระบบปฏิบัติการวินโดส์และลินุกซ์ และ Command+V คือการวางใน ระบบปฏิบัติการแมกโอเอส ปุ่ม Command ในแมกโอเอสอาจเป็นปุ่ม Apple ในบางกรั้ง หรือสามารถกลิกปุ่ม ขวาของเมาส์สำหรับระบบปฏิบัติการวินโดส์และลินุกซ์ หรือกดปุ่ม Ctrl แล้วกลิกสำหรับระบบปฏิบัติการแมกโอเอส แล้วเลือกกัดลอกหรือวางจากเมนู

ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นส่วนตัว: ทำเครื่องหมายในช่องนี้เพื่อให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลส่วนตัว

หมายเหตุ: ถ้ากุณ ไม่ต้องการสร้างรายงานสาธารณะ ให้ไปที่เมนู ตัวเลือก > ปรับแต่งค่า จากนั้นเลือกที่ป้องกัน การสร้างรายงานสาธารณะ แล้วกดปุ่มตกลง ทุกรายงานที่คุณสร้างในโปรแกรม Martus จะเป็นข้อมูลส่วนตัว จนกว่าคุณจะยกเลิกคำสั่งนี้ และคุณควรที่จะทำเครื่องหมายหน้าคำสั่ง ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นส่วนตัว ในรายงาน ใหม่

การ ไม่ทำเครื่องหมาย ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นส่วนตัว จะทำให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลสาธารณะ (ข้อมูลใน พื้นที่ที่เป็นแบบส่วนตัว จะยังคงเป็นแบบส่วนตัวต่อ ไป) เมื่อข้อมูลของเราทั้งหมดเป็นแบบส่วนตัว ไอคอนรูปแม่ กุญแจจะถูกปิดลง จากนั้นจะมีข้อความว่า "ข้อมูลส่วนตัว" ปรากฏขึ้นมา เมื่อข้อมูลเป็นสาธารณะ ไอคอนรูปแม่ กุญแจจะเปิด และมีข้อความว่า "ข้อมูลสาธารณะ" ปรากฏขึ้น ส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัวจะมีขอบเขตเป็นเส้นสีแดง ล้อมรอบอยู่ ถ้าคุณต้องการให้ข้อมูลในรายงานของคุณสามารถถูกค้นหาได้ด้วยเครื่องมือค้นหาของ Martus คุณ ไม่ควรทำเครื่องหมายในช่องนี้ การทำเครื่องหมายนี้ มีผลเฉพาะกับรายงานนี้เท่านั้น ถ้าคุณส่งข้อมูลการติดต่อ ไป

ยังเซิร์ฟเวอร์พร้อมกับรายงานอื่น ข้อมูลการติดต่อของกุณก็ยังคงเป็นสาธารณะและสามารถค้นหาได้ด้วย เครื่องมือกับหาของ Martus

หมายเหตุ: เมื่อเราทำการบันทึกรายงานที่ปิดผนึกไปยังเซิร์ฟเวอร์ ข้อมูลสาธารณะใดๆ ในรายงานอาจจะถูก นำไปใช้โดยผู้ใดก็ได้ที่ทำการร้องขอมา รวมไปถึงนักค้นคว้า นักวิจัย หรือ สื่อมวลชนด้วย

ภาษา: เลือกภาษาที่เราจะใช้บรรยายเหตุการณ์ต่างๆ ถ้าเราใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งอยู่ ที่ไม่ได้มีอยู่ในรายการ ให้เลือก เป็น อื่นๆ

หมายเหตุ: เราสามารถพิมพ์รายงานของเราเป็นภาษาใดก็ได้ โดยไม่ด้องสนใจว่าจะเป็นภาษาเดียวกันกับที่เรา เลือกไว้เป็นภาษาในส่วนติดต่อผู้ใช้ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้สำหรับกรอบโต้ตอบ บนเมนู และข้อความในซอฟต์แวร์ Martus ภาษาที่ใช้ในรายงานเป็นภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสารกับเนื้อหาของรายงาน

ผู้รายงาน: ชื่อผู้รายงานจะขึ้นมาโคยอัตโนมัติจากข้อมูลผู้ติคต่อที่เราใส่ก่อนแล้ว แต่ว่าเราสามารถทำการ เปลี่ยนแปลงใค้

หน่วยงาน: ชื่อขององค์กรจะขึ้นมาโดยอัตโนมัติจากข้อมูลผู้ติดต่อที่เราใส่ไว้ก่อนแล้ว แต่เราสามารถทำการ เปลี่ยนแปลงได้

ชื่อเรื่อง: กำหนดชื่อให้แก่รายงานชื่อเรื่องควรมีลักษณะที่ง่ายต่อการเรียกคูจากรายงานเพื่อสามารถระบุเหตุการณ์ ต่างๆ ได้และควรจะมีชื่อที่สั้นสำหรับหนึ่งบรรทัด

สถานที่: กำหนดสถานที่ให้กับเหตุการณ์ต่างๆ โดยขึ้นอยู่กับขอบเขตของเหตุการณ์นั้นๆ เราอาจจะใส่ชื่อประเทศ ภาก เมือง หรือว่าข้อมูลอื่นๆ ลงไป แต่ถ้าไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ ก็ให้ปล่อยช่องข้อมูลนั้นว่างไป

คำสำคัญ: พิมพ์คำต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับรายงานโดยรวม หรืออาจจะเป็นชื่อของสถานที่ตั้งอื่นๆ ตามความ เหมาะสม เพื่อช่วยในการค้นหา

วันที่เกิดเหตุการณ์: ใส่ วัน เดือน ปี ของเหตุการณ์ที่เรากำลังทำการบันทึกอยู่ ถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นหลังจาก ระยะเวลาที่เรากำหนด หรือเราไม่สามารถบอกได้ถึงเวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ให้เลือกที่ ช่วง วันที่ จากนั้นให้ใส่เวลาก่อน-หลังที่เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น เราสามารถเลือกปีใดก็ได้จนถึงปัจจุบัน ซึ่ง Martus จะ อ่านข้อมูลจากระบบการปฏิบัติการ

วันที่ป้อนข้อมูล: ตรวจสอบว่า วัน เดือน ปี ที่เราตั้งไว้นั้นถูกต้อง Martus จะอ่าน วัน เดือน ปีปัจจุบันจาก ระบบปฏิบัติการของคอมพิวเตอร์ ถ้าระบบของเราตั้ง วัน เดือน ปี ที่ผิดแล้ว ข้อมูลของเราที่เก็บไปก็จะเกิดการ ผิดพลาดไปด้วย คุณไม่สามารถแก้ไขวันที่ป้อนข้อมูลได้

สรุป: พิมพ์บทสรุปของเหตุการณ์ในช่องนี้

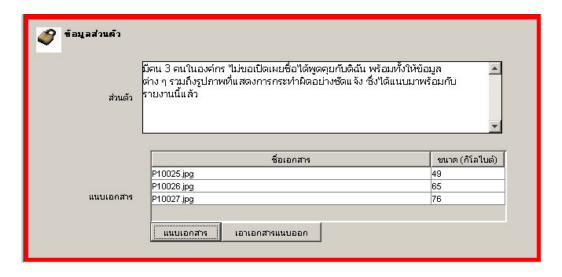
รายละเอียด: ใส่ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์

		ซื้อเอกสาร	ขนาด (กิโลไบต์)
	รายงานการละเม็ดสิ	พิธ์.doc	21
แบบและสาร			
แนบเอกสาร			
แนบเอกสาร			

แนบเอกสาร: ในการแนบรูปภาพหรือแฟ้มต่างๆ เข้าไปในรายงาน ให้คลิกที่ ปุ่มแนบเอกสาร จากนั้นเลือกแฟ้มที่ เราต้องการแนบหรือลากแฟ้มงานจากโฟลเดอร์ในคอมพิวเตอร์ไปในช่องหรือพื้นที่ของเอกสารแนบ เอกสารที่ แนบในรายงานสาธารณะสามารถถูกนำไปใช้โดยผู้ใคก็ได้ที่ใช้งานบนเซิร์ฟเวอร์นั้นๆ (รายงานใดๆ ที่มีการแนบ แฟ้มงานขนาดใหญ่ จะใช้เวลานานในการบันทึกเป็นร่างรายงาน การส่งข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ การส่งกลับคืนมา จากเซิร์ฟเวอร์หรือการย้าย เข้า-ออก จากเดสก์ทอป) ในการจะเปิดดูเอกสารแนบ คนที่อ่านข้อมูลนั้น จะต้องทำ การติดตั้งซอฟต์แวร์ที่ใช้เปิดแฟ้มที่แนบมาด้วย

คำแนะนำ: ถ้าเราต้องการแนบแฟ้มงานที่อนุญาตให้ผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวคูได้เท่านั้น ก็สามารถทำได้ โดยการไปคลิกที่ปุ่ม แนบเอกสาร ในส่วนที่เป็นพื้นที่ส่วนตัวนั่นเอง

ส่วนตัว: พิมพ์ข้อมูลเพิ่มเติมที่เราต้องการ แต่เป็นข้อมูลที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ ข้อมูลในพื้นที่ส่วนตัวของเรา ยังคงมีสถานะเป็นส่วนตัว ถึงแม้ว่ารายงานนั้นๆ จะเป็นรายงานสาธารณะ พื้นที่ส่วนตัวจะมีกรอบสีแดงล้อมอยู่ ในการแนบแฟ้มงานที่มีลักษณะเป็นแบบส่วนตัวทำได้โดยการคลิกที่ปุ่มแนบเอกสาร ในพื้นที่ข้อมูลส่วนตัวหรือ ลากแฟ้มงานไปในพื้นที่เอกสารแนบภายในพื้นที่ข้อมูลส่วนตัว

4b. การกำหนดรูปแบบรายงานเอง

มีหลายวิธีที่คุณสามารถกำหนดรูปแบบรายงานได้เองในโปรแกรม Martus

ถ้าเราใช้งานข้อมูลชนิดเคียวกันบ่อยครั้ง ในส่วนของช่องข้อมูลรายละเอียด คุณสามารถสร้างต้นแบบเพื่อ ประหยัดเวลาในการใส่หรือจัดระบบข้อมูลในแต่ละครั้ง คูรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับคุณสมบัตินี้ได้ที่ "10a. การ ใช้งานค่าเริ่มต้นช่องข้อมูลรายละเอียด"

ผู้ใช้โปรแกรม Martus ส่วนใหญ่มักจะมองหาช่องรายงานแบบมาตรฐานตามที่พวกเขาต้องการ อย่างไรก็ตามถ้า เราต้องการสร้างช่องรายงานนอกเหนือจากแบบมาตรฐานของโปรแกรม Martus เราสามารถสร้างช่องรายงานที่ เรากำหนดเองในหลายรูปแบบ ถ้าเรามีข้อมูลในรูปแบบที่แน่นอนที่เราต้องการจะใส่ไว้ในทุกรายงาน โปรแกรม Martus ยินยอมให้เราจัดโครงสร้างของข้อมูลให้แตกต่างกว่าแบบที่รวมกันอยู่ในช่องสรุปหรือช่องรายละเอียด ดู รายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับคุณสมบัตินี้ได้ที่ "10b. การกำหนดช่องข้อมูลเอง"

5. บันทึกและเปลี่ยนแปลงรายงาน

เมื่อเราสร้างรายงานเสร็จสมบูรณ์ เราสามารถบันทึกไปที่เซิร์ฟเวอร์ Martus หรือบันทึกเป็นร่างรายงานเพื่อแก้ไข งานได้ภายหลัง ทันทีที่เราบันทึกรายงานไปที่เซิร์ฟเวอร์ Martus รายงานจะถูกปิดผนึก มีทางเดียวที่จะสามารถ แก้ไขรายงานได้คือการสร้างรายงานฉบับที่ 2 ของรายงานนั้น Martus จะบันทึกสำเนาของร่างรายงานต่างๆ ที่ เซิร์ฟเวอร์ Martus โดยอัตโนมัติ แต่เรายังสามารถแก้ไขร่างรายงานต่อไปได้เรื่อยๆ จนกระทั่งเราบันทึกรายงานที่ ปิดผนึกแล้วไปที่เซิร์ฟเวอร์

5a. การบันทึกรายงานที่ปิดผนึกแล้ว

ถ้ารายงานเสร็จสมบูรณ์ และเราไม่ต้องการที่แก้ไขอีก ก็ให้บันทึกรายงานที่ปิดผนึกแล้ว ทันทีที่เรากดปุ่ม บันทึก รายงานปิดผนึก รายงานก็จะถูกปิดผนึกและไม่มีใครสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้อีก ถ้าเราเชื่อมต่อกับเครือข่าย อินเตอร์เน็ตและตั้งค่าเซิร์ฟเวอร์เรียบร้อยแล้ว โปรแกรม Martus จะส่งรายงานที่ปิดผนึกแล้วไปยังเซิร์ฟเวอร์โดย อัตโนมัติ หน้าต่างยืนยันการส่งรายงานจะปรากฏขึ้นและเดือนว่ารายงานจะถูกผนึกเอาไว้อย่างถาวร และให้กดปุ่ม ใช่ เพื่อบันทึกรายงานนั้น

รายงานจะปรากฏในโฟลเดอร์รายงานที่บันทึกแล้ว พร้อมแจ้งสถานะของรายงานว่าปิดผนึก เมื่อมันถูกส่งไปยัง เซิร์ฟเวอร์อย่างสมบูรณ์ ข้อความ "ส่งแล้ว" จะปรากฏขึ้นในคอลัมน์ส่งรายงาน

หมายเหตุ: เมื่อกุณเชื่อมต่อกับเซิร์ฟเวอร์ อาจจะต้องใช้เวลาในการส่งข้อมูลก่อนที่ข้อความจะปรากฏขึ้นใน คอลัมน์ส่งรายงาน

ถ้าเราไม่ได้เชื่อมอินเตอร์เน็ต หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราไม่สามารถเชื่อมต่อไปยังเซิร์ฟเวอร์ที่กำหนดไว้ รายงานจะยังอยู่ในโฟลเดอร์รายงานที่รอส่ง และคอลัมน์ส่งรายงานจะขึ้นข้อความว่า "ยัง" จนกว่าเราจะเชื่อมต่อ กับเซิร์ฟเวอร์ ถ้าเรายังไม่ได่ตั้งค่าเซิร์ฟเวอร์ คอลัมน์ส่งจะไม่มีข้อความใดๆ ทันทีที่เราเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต และเซิร์ฟเวอร์ Martus ทำงานอยู่ Martus จะส่งรายงานที่รอส่งทั้งหมดไปยังเซิร์ฟเวอร์ ถ้ายังมีรายงานค้างใน ขณะที่จะปิดการใช้งาน Martus จะเดือนให้เราทราบ และบอกว่าเราส่งรายงานไปยังเซิร์ฟเวอร์ยังไม่เสร็จ

หมายเหตุ: เมื่อกุณดูรายงานที่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึง คอลัมน์ส่งจะว่างเปล่า เว้นแต่ว่ากุณคือสำนักงานใหญ่ที่ดึง รายงานพื้นที่จากเซิร์ฟเวอร์

5b. การบันทึกร่างรายงาน

บันทึกเป็นร่างรายงานเมื่อเราต้องการ เพิ่มข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลก่อนจะปิดผนึกข้อมูล

การบันทึกร่างรายงานให้คลิกที่ บันทึกร่างรายงาน เพื่อให้รายงานนั้นถูกเก็บในโฟลเดอร์ที่ชื่อว่ารายงานบันทึก แล้วในสถานะของร่างรายงาน ถ้าเราต้องการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ในรายงานก็สามารถทำได้โดยการเปิดโฟลเดอร์ ชื่อรายงานบันทึกแล้ว และดับเบิ้ลคลิกรายงานที่ต้องการจะแก้ไขใหม่ และเมื่อหลังจากที่เราแก้ไขข้อมูลใดๆ ไป แล้ว จะไม่สามารถที่จะเก็บข้อมูลเดิมไว้ได้เพราะเมื่อร่างรายงานได้ถูกแก้ไขและได้บันทึกไปแล้ว ข้อมูลใหม่ก็จะไปแทนที่ข้อมูลเก่านั่นเอง

Martus จะส่งสำเนาของร่างรายงานทุกฉบับไปยังเครื่องเซิร์ฟเวอร์ เสมือนเป็นการสำรองข้อมูล เพื่อป้องกันการ เสียหายหรือสูญหายของร่างรายงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์ ถ้าได้แก้ไขร่างรายงานและได้บันทึกเอาไว้ Martus ก็ จะลบร่างรายงานก่อนหน้านั้นออกจากเซิร์ฟเวอร์ และนำข้อมูลปัจจุบันมาแทนที่ โดยปกติแล้ว ร่างรายงานจะมี ลักษณะข้อมูลเป็นแบบส่วนตัวไม่ว่าข้อมูลนั้นจะทำเครื่องหมายว่าเป็นส่วนตัวเอาไว้หรือไม่ก็ตาม

ถ้าเราได้ตั้งชื่อบัญชีของเราบนเครื่องคอมพิวเตอร์หลายเครื่อง เราจะไม่สามารถเข้าถึงร่างรายงานจากเครื่อง คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นได้ เว้นเสียแต่ว่าเราได้บันทึกไว้บนเซิร์ฟเวอร์ และถ้าคุณส่งร่างรายงานไปแทนที่รายงาน เดิมบนเซิร์ฟเวอร์ รุ่นของร่างรายงานบนเซิร์ฟเวอร์จะไม่ตรงกับรุ่นของร่างรายงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่อง อื่นๆ เพราะเซิร์ฟเวอร์จะจำบันทึกร่างรายงานรุ่นล่าสุดไว้ ดังนั้นในการแก้ไขร่างรายงาน เราจะต้องลบร่างรายงาน ที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราก่อน แล้วถึงเอาร่างรายงานจากเซิร์ฟเวอร์ ถ้าเราต้องการสำรองร่างรายงานอัน เก่าไว้ก่อน ก็ให้ลากร่างรายงานนั้นไปยังเคสก์ทอป ก่อนที่จะลบร่างรายงาน

ตราบใดที่รายงานยังไม่เสร็จสมบูรณ์ มันก็จะไม่ถูกปิดผนึก เราสามารถลบร่างรายงานจากเซิร์ฟเวอร์ได้ โดยเริ่ม จากลบร่างรายงานจากคอมพิวเตอร์ของเรา จากนั้นไปที่เมนู เซิร์ฟเวอร์ > ลบร่างรายงานของฉันออกจาก เซิร์ฟเวอร์ ตรวจดูร่างรายงานที่เราต้องการลบ จากนั้นคลิกปุ่ม ลบ (เราจะต้องลบร่างสำเนาภายในเครื่อง คอมพิวเตอร์ก่อน มิฉะนั้นเราจะไม่สามารถลบรายงานฉบับใดๆ จากเซิร์ฟเวอร์ได้เลย ถ้ารายงานนั้น ยังอยู่ใน คอมพิวเตอร์ของเรา)

5c. การแก้ไขสำเนาของรายงานที่ปิดผนึกไว้แล้ว

เมื่อเราได้ปิดผนึกรายงานเอาไว้กี จะ ไม่มีใครสามารถแก้ไขข้อมูลได้เลย แต่อย่างไรก็ตาม เราสามารถแก้ไขฉบับ สำเนาของรายงานได้ และบันทึกข้อมูลที่เราแก้ไขนั้นไปยังเซิร์ฟเวอร์ได้เช่นกันเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง รายงานที่ปิดผนึกไว้ตั้งแต่ดันก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆบนเซิร์ฟเวอร์ และเราก็ไม่สามารถลบได้

การแก้ไขฉบับสำเนาของรายงานที่ปิดผนึกแล้ว ทำได้โดยการเลือกรายงานที่เราต้องการจะแก้ไข และคลิกที่ปุ่ม เปลี่ยนแปลง หรือเลือกเมนู แก้ไข > เปลี่ยนแปลงรายงาน จากนั้นก็ให้กดปุ่ม ใช่ เพื่อยืนยันว่าเราต้องการจะสร้าง สำเนาของรายงานที่ปิดผนึกแล้ว และเมื่อเราแก้ไขจนเสร็จแล้ว ให้คลิกที่ปุ่ม บันทึกรายงานปิดผนึก หรือ คลิกที่ ปุ่มบันทึกร่างรายงาน ถ้าคุณต้องการแก้ไขรายงานก่อนที่จะปิดผนึก

คำแนะนำ: ควรตั้งชื่อเรื่องของรายงานที่ได้แก้ไขไปแล้วให้มีความชัดเจนว่ารายงานนั้นมีข้อมูลที่ถูกต้องแล้ว เช่น ถ้าเรามีรายงานที่ปิดผนึกไว้แล้ว มีชื่อเรื่องว่า "แกนนำทางการเมืองถูกจับกุม" เราอาจจะตั้งชื่อเรื่องให้กับรายงาน คู่มือการใช้งานมาร์ตัส รุ่น 2.0.1 ฉบับแก้ไขเป็น "สถานการณ์ล่าสุด แกนนำทางการเมืองถูกจับกุม" หากยังไม่ชัดเจน ให้ดูที่เลขที่รายงานที่ชื่อเรื่อง วิธีนี้จะช่วยให้เราทราบถึงความแตกต่างของเนื้อหาในรายงาน และทำให้ผู้ใช้คนอื่นๆ ทราบว่ายังมีข้อมูลอื่นอีก มากมายภายใต้หัวเรื่องเดียวกัน

5d. การแก้ไขร่างรายงาน

เราสามารถแก้ไขร่างรายงานจนกว่าเราจะปิดผนึกรายงาน การแก้ไขร่างรายงานนี้ ทำได้โดยดับเบิ้ลคลิกที่รายงาน นั้น และแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูลลงไป (เราสามารถเลือกที่ชื่อเรื่องของรายงาน จากนั้นให้คลิกที่ปุ่มเปลี่ยนแปลง หรือเลือกเมนู แก้ไข > เปลี่ยนแปลงรายงาน) เราสามารถบันทึกรายงานที่ฉบับแก้ไขให้เป็นร่างรายงานเหมือนเดิม หรือบันทึกเป็นรายงานปิดผนึก ถ้าเราคลิกที่ ยกเลิก ข้อมูลใหม่ที่เราแก้ไขหรือเพิ่มเติมไว้จะสูญหายไป และ รายงานนั้นจะมีข้อมูลเหมือนเดิมกับจากบันทึกครั้งล่าสุด แต่ละครั้งในการบันทึกเป็นร่างรายงาน โปรแกรม Martus จะทำปรับปรุง และสำรองร่างรายงานที่อยู่บนเซิร์ฟเวอร์ให้ทันสมัยเสมอ และเมื่อเราบันทึกร่างรายงาน ฉบับล่าสุดไปยังเซิร์ฟเวอร์แล้ว Martus ก็จะลบฉบับสำเนาของร่างรายงานที่เราสำรองเอาไว้ออกจากเซิร์ฟเวอร์

ถ้าเราได้ตั้งชื่อบัญชีของเราบนเครื่องคอมพิวเตอร์หลายเครื่อง เราจะไม่สามารถเข้าถึงร่างรายงานจากเครื่อง คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นได้ เว้นเสียแต่ว่าเราได้บันทึกไว้บนเซิร์ฟเวอร์ และถ้าคุณส่งร่างรายงานไปแทนที่ร่าง รายงานเดิมบนเซิร์ฟเวอร์จะบันทึกรายงานรุ่นถ่าสุดไว้ ดังนั้นในการแก้ไขร่างรายงาน เราจะต้องถบร่างรายงานที่ อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราก่อน แล้วถึงเอาร่างรายงานจากเซิร์ฟเวอร์ ถ้าเราต้องการสำรองร่างรายงานอันเก่า ไว้ก่อน ก็ให้ถากร่างรายงานนั้นไปยังเคสก์ทอป ก่อนที่จะลบร่างรายงาน

5e. การทิ้งร่างรายงาน

การลบข้อมูลที่เราได้พิมพ์ไปแล้ว ทำได้โดยคลิกปุ่ม ยกเลิก จากนั้น Martus จะเตือนเราว่าเรากำลังจะลบข้อมูล ใดๆ ก็ตามที่ยังไม่ได้บันทึกเอาไว้ในรายงานและยังไม่ได้ส่งออกไป และถ้าเราต้องการลบข้อมูลที่ยังไม่ได้บันทึก อย่างถาวรให้คลิกปุ่ม ใช่ (ถ้าเราคลิกที่ปุ่ม ยกเลิก ขณะที่เรากำลังแก้ไขร่างรายงานๆนั้น ก็จะมีข้อมูลเหมือนใน ตอนแรกที่เราเปิดแฟ้มข้อมูลขึ้นมา)

ในการลบร่างรายงานออกจากเซิร์ฟเวอร์ ก่อนอื่นเราต้องลบออกจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราก่อน จากนั้นไป เลือกเมนู เซิร์ฟเวอร์ > ลบร่างรายงานของฉันออกจากเซิร์ฟเวอร์ ตรวจดูร่างรายงานที่เราต้องการจะลบออกจาก เซิร์ฟเวอร์แล้วคลิกที่ปุ่ม ลบ (เราจะไม่สามารถลบร่างรายงานออกจากเซิร์ฟเวอร์ได้ ถ้ารายงานเหล่านั้นยังอยู่ใน คอมพิวเตอร์ของเรา)

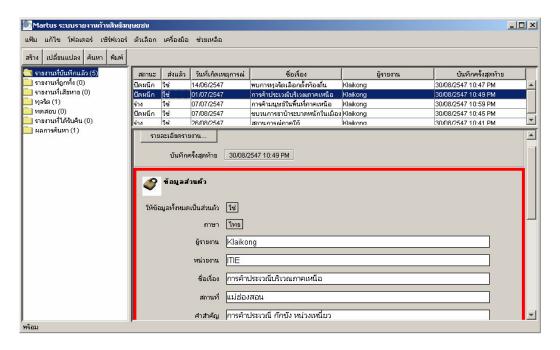
ถ้าเราได้ตั้งชื่อบัญชีของเราบนเครื่องคอมพิวเตอร์หลายเครื่อง และลบร่างรายงานนั้นออกจากคอมพิวเตอร์เครื่อง หนึ่ง และออกจากเครื่องเซิร์ฟเวอร์ ร่างรายงานนั้นจะยังคงอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ และ ถ้าได้มีการ แก้ไขร่างรายงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ร่างรายงานนั้นจะถูกส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ แต่ถ้าไม่มีการแก้ไข ใดๆ ก็จะไม่มีการส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์

6. การจัดการรายงาน

โฟลเดอร์ จะช่วยเราในการจัดเก็บ จัดการกับรายงานต่างๆ ที่เราได้สร้างขึ้นมาหรือดึงมาจากเซิร์ฟเวอร์ Martus จะมีโฟลเดอร์เริ่มต้นให้ 2 โฟลเดอร์ และสามารถสร้างโฟลเดอร์อื่นๆ ที่มีความเฉพาะเจาะจงขึ้นมาโดยอัตโนมัติ ได้ เราสามารถสร้างโฟลเดอร์เพิ่มขึ้นเพื่อการจัดระบบของรายงานนั้น เมื่อเราเลือกโฟลเดอร์ รายละเอียดต่างๆ ใน โฟลเดอร์จะปรากฏขึ้นบนหน้าจอทางด้านขวามือ สำหรับแต่ละรายงาน โปรแกรม Martus จะแสดงสถานะของ รายงาน ไม่ว่าอย่างไรรายงานจะถูกส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ วันที่เกิดเหตุการณ์, ชื่อเรื่อง, ผู้รายงาน, และเวลาการบันทึก ล่าสุด Martus จะแสดงผลของรายงานที่ได้เลือกเอาไว้

หมายเหตุ: เมื่อเราดูรายงานที่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึง หรือไม่ได้เชื่อมต่อกับเซิร์ฟเวอร์ คอลัมน์ส่งรายงานจะว่าง เปล่า

หากต้องการดูเลขที่รายงาน, รหัสสาธารณะของผู้รายงานหรือชื่อบัญชีที่สำนักงานใหญ่ให้เพื่อเข้าถึงรายงาน ให้ กดปุ่มดูรายละเอียดรายงาน

6a. โฟลเดอร์เริ่มต้น

Martus จะมาพร้อมกับ โฟลเคอร์ถาวร/โฟลเคอร์ ที่มีชื่อว่า รายงานบันทึกแล้ว และรายงานที่ถูกทิ้ง

ค่าตั้งต้นของโฟลเคอร์ Martus จะแตกต่างจากรุ่นก่อนหน้านี้ ถ้าเราได้อัปเกรคจากรุ่นก่อนหน้านี้เป็นรุ่น 2.0 โฟลเคอร์เดิมของเราจะถูกย้ายไปยังโครงสร้างของโฟลเคอร์ใหม่โดยอัตโนมัติ ซึ่งรายงานของคุณจะไม่สูญหาย

รายงานบันทึกแล้ว

โฟลเดอร์รายงานบันทึกแล้ว เป็นที่เก็บรายงานทั้งหมดที่บันทึกแล้ว ไม่ว่าจะเ ป็นรายงานที่ปิดผนึกหรือร่าง รายงาน และไม่ว่าจะส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์แล้วหรือไม่ สถานะของแต่ละรายงานจะถูกแสดงให้เห็นก่อน ทั้งเมื่อ รายงานถูกส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ และเมื่อรายงานถูกบันทึกครั้งล่าสุด เราสามารถแก้ไขร่างรายงาน และเราสามารถ สร้างสำเนาของรายงานที่ปิดผนึกและแก้ไขรายงานได้

ถ้าเราทำงานในขณะที่ออฟไลน์ เมื่อเราคลิกที่บันทึกรายงานปิดผนึกหรือบันทึกร่างรายงาน โปรแกรม Martus ยัง ไม่สามารถส่งรายงานไปยังเซิร์ฟเวอร์ได้จนกว่าเราจะต่อเชื่อมอินเตอร์เน็ต นอกจากนั้น รายงานที่ส่งไปฟร้อมกับ เอกสารแนบอาจจะไม่ปรากฏข้อความส่งแล้ว ในคอลัมน์ส่งรายงานใน 2-3 นาทีหรือเป็นไปได้ที่จะใช้เวลาเป็น ชั่วโมงกว่าที่ Martus จะส่งเอกสารแนบไปยังเซิร์ฟเวอร์ โดยเฉพาะถ้าความเร็วในการเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ตช้า และ เอกสารแนบมีขนาดใหญ่ ถ้า Martus ยังไม่ได้ทำการส่งรายงานเมื่อเราออกจากโปรแกรม โปรแกรม Martus จะเตือนเราว่าเรายังมีรายงานที่ไม่ได้ทำการส่ง

รายงานที่ถูกทิ้ง

เมื่อเราลบรายงานใดๆ ออกจากโฟลเคอร์อื่นๆ รายงานเหล่านั้นจะข้ายไปอยู่ในโฟลเคอร์รายงานที่ถูกทิ้ง เรา สามารถทำงานกับรายงานในโฟลเคอร์นี้ ถ้ารายงานที่ถูกทิ้งยังคงสถานะเป็นร่างรายงาน แต่ถ้าสถานะปิดผนึก เรา ก็สามารถข้ายไปยังโฟลเดอร์รายงานที่บันทึกแล้ว ในการจะลบรายงานอย่างถาวรจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำได้ โดยให้คลิกขวาที่ชื่อของรายงานที่ต้องการในโฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้ง และเลือก เมนู ทิ้งรายงาน (สำหรับ ระบบปฏิบัติการแมคโอเอสให้ Ctrl+Click ที่ชื่อเรื่องเพื่อดูเมนู) วิธีนี้จะเป็นการลบรายงานจากเครื่อง คอมพิวเตอร์แต่ข้อมูลยังคงอยู่ในเซิร์ฟเวอร์ สถานะเป็นร่างรายงาน เราสามารถลบได้จากเซิร์ฟเวอร์โดยเลือกเมนู เซิร์ฟเวอร์ > ลบร่างรายงานของฉันออกจากเซิร์ฟเวอร์ ถ้าสถานะเป็นรายงานปิดผนึก เราจะไม่สามารถลบจาก เซิร์ฟเวอร์ได้

จนกว่าเราจะลบรายงานจากโฟลเดอร์ รายงานที่ถูกทิ้ง เราจะสามารถย้ายรายงานกลับไปที่โฟลเดอร์อื่นๆ ได้ แต่ อย่างไรก็ตาม ทันทีที่เราลบรายงานจากโฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้ง เราจะไม่สามารถกู้คืน เว้นเสียว่าเราได้เก็บ รายงานนั้นไว้ที่เซิร์ฟเวอร์

6b. โฟลเคอร์อื่นๆ ที่สร้างโคย Martus

Martus จะสร้างโฟลเคอร์ต่างๆ คือผลการค้นหา รายงานที่ได้รับคืน ร่างรายงานที่ได้รับคืน รายงานจากพื้นที่ ร่าง รายงานจากพื้นที่ รายงานถูกกู้คืน และรายงานที่เสียหาย ตามที่ต้องการ เราสามารถเปลี่ยนชื่อหรือลบแต่ละ โฟลเคอร์ได้

ผลการค้นหา

เมื่อเรากันหารายงานในเครื่องกอมพิวเตอร์ Martus จะแสดงผลทางโฟลเดอร์ผลการก้นหา เนื้อหาของโฟลเดอร์ นี้จะบันทึกทับผลการก้นหาครั้งที่แล้ว ถ้าเราต้องการจะบันทึกผลการก้นหา ให้เปลี่ยนชื่อโฟลเดอร์ Martus จะ สร้างโฟลเคอร์ให้ใหม่ในครั้งหน้าที่เราทำการค้นหา ในการเปลี่ยนชื่อโฟลเคอร์ผลการค้นหาให้คลิกขวาบน โฟลเคอร์ และเลือกเปลี่ยนชื่อโฟลเคอร์ผลการค้นหา หรือเราสามารถเลือกโฟลเคอร์เลือกเมนู โฟลเคอร์ > เปลี่ยน ชื่อโฟลเคอร์หรือคลิกที่ชื่อของโฟลเคอร์นั่นและพิมพ์ชื่อใหม่ลงไป เราไม่สามารถใส่เครื่องหมายใดๆในชื่อ โฟลเดอร์ได้แต่สามารถเว้นวรรคได้

รายงานที่ได้รับคืน

โฟลเคอร์นี้ประกอบด้วยรายงานปิดผนึกที่ถูกส่งกลับคืนมาจากเซิร์ฟเวอร์ รายงานเหล่านี้จะอยู่ในการค้นหาและ เราสามารถคัดลอกหรือย้ายไปในโฟลเดอร์อื่นได้ รายงานในโฟลเดอร์นี้จะถูกผนึกเอาไว้ ดังนั้นเราไม่สามารถ แก้ไขใดๆ ได้เลย

ร่างรายงานที่ได้รับคืน

โฟลเดอร์นี้ประกอบด้วยร่างรายงานที่เราดึงมาจากเซิร์ฟเวอร์ รายงานเหล่านี้จะอยู่ในการก้นหาและเราสามารถ กัดลอกหรือย้ายโอนไปยังโฟลเดอร์อื่นได้ รายงานในโฟลเดอร์มีสถานะเป็นร่างรายงาน ดังนั้นข้อมูลจะมีลักษณะ เป็นแบบส่วนตัวและเราสามารถแก้ไขได้

รายงานที่ถูกกู้คืน

ภายใต้สถานการณ์ทั่วไปรายงานทุกอันจะมีความสัมพันธ์กับโฟลเดอร์ต่างๆ แต่ถ้าเกิดไฟฟ้าดับฮาร์ดแวร์เสีย หรือ ซอฟต์แวร์ไม่สามารถทำงานได้เป็นปกตินั้น ก็อาจจะก่อให้รายงานขาดการติดต่อกับส่วนของโฟลเดอร์ได้ เมื่อเรา เปิด Martus ขึ้นมา มันก็จะทำการตรวจสอบรายงานทุกอัน ถ้า Martus เจอรายงานที่ผิดปกติมันจะเตือนเรา และ จากนั้นจะทำการสร้างโฟลเดอร์ชื่อว่า รายงานที่ถูกกู้คืน ขึ้นมาสำหรับใส่รายงานเอาไว้ เราสามารถจะปล่อย รายงานไว้โฟลเดอร์นั้น ย้ายโฟลเดอร์อันอื่น หรืออาจจะลบข้อมูลทิ้งไปก็ได้

รายงานที่เสียหาย

ถ้าข้อมูลในรายงานนั้นเกิดการผสมปนเปกันหรือสูญหายไป Martus จะสร้างโฟลเดอร์รายงานที่เสียหาย ขึ้นมา และนำรายงานไปใส่เอาไว้ในโฟลเดอร์ เราอาจจะสามารถอ่านข้อมลบางข้อมลของรายงานที่เสียหายนี้ได้

6c. การสร้างโฟลเคอร์

การสร้างโฟลเคอร์เพิ่มเติมเพื่อการจัดหมวดหมู่ของรายงานให้ตรงตามความต้องการหรือตรงตามโครงการนั้น สามารถทำได้โคยการตั้งชื่อโฟลเคอร์ผลการค้นหาขึ้นมาเพื่อบันทึกผลการค้นหาในการใช้ครั้งต่อไป Martus จะ สร้างโฟลเคอร์ผลการค้นหาขึ้นมาใหม่สำหรับการค้นหาครั้งต่อไป

หมายเหตุ: เราไม่สามารถใช้เครื่องหมายใดๆ ในชื่อโฟลเดอร์ แต่สามารถเว้นวรรคได้ คุณสามารถใช้ตัวอักษร ภาษาอื่นๆ ได้ อาทิเช่น ไทย หรือ รัสเซีย ในการสร้างโฟลเดอร์เปล่า ให้เลือกที่เมนู โฟลเดอร์ > สร้างโฟลเดอร์ใหม่ หรือคลิกขวาที่บริเวณโฟลเดอร์แล้ว เลือก สร้างโฟลเดอร์ใหม่ จากนั้นก็ตั้งชื่อให้กับโฟลเดอร์นั้นๆ

การเปลี่ยนชื่อโฟลเดอร์ที่สร้างขึ้นเองทำได้โดย ให้คลิกขวาที่โฟลเดอร์นั้น และเลือกเมนู เปลี่ยนชื่อโฟลเดอร์ หรือ
วิธีอื่นคือ เลือกโฟลเดอร์ที่ต้องการ และเลือกเมนู โฟลเดอร์ > เปลี่ยนชื่อโฟลเดอร์ หรืออีกวิธีหนึ่งคือ คลิกที่ชื่อ
โฟลเดอร์ แล้วพิมพ์ชื่อโฟลเดอร์ใหม่ตามต้องการ เราไม่สามารถเปลี่ยนชื่อโฟลเดอร์ของระบบได้ เช่น รายงานที่
ส่งแล้ว หรือรายงานที่รอส่ง

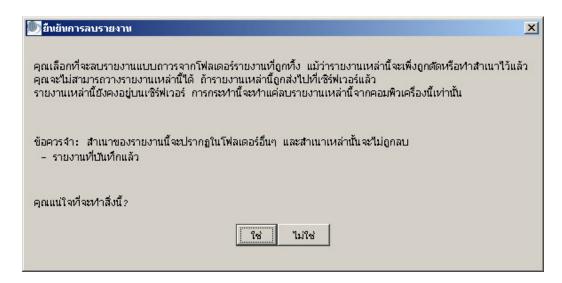
6d. การทิ้งและการลบรายงาน

เราสามารถจะทิ้งรายงานจากโฟลเดอร์ โดยการข้ายรายงานไปที่โฟลเดอร์ รายงานที่ถูกทิ้ง ในการลบรายงานจาก ฮาร์คดิสก์ สามารถลบได้จากโฟลเดอร์ รายงานที่ถูกทิ้ง ถ้ารายงานปิดผนึกได้ถูกส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์แล้ว หรือร่าง รายงานได้ถูกสำรองไปยังเซิร์ฟเวอร์แล้ว เราสามารถที่จะกู้คืนมาได้อีกครั้ง (Martus จะสำรองร่างรายงานไปยัง เซิร์ฟเวอร์โดยอัตโนมัติ ขณะที่เราบันทึกมันเพื่อเตรียมการเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต)

ถ้าต้องการจะทิ้งรายงานจากโฟลเดอร์ ให้คลิกขวาไปที่รายงานแล้วเลือก ทิ้งรายงาน รายงานนั้นก็จะปรากฏใน โฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้ง (เราสามารถใช้เมาส์ลากรายงานไปยังโฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้งได้)

หากต้องการลบรายงานออกจากฮาร์ดดิสก์ ทำได้โดยคลิกขวาที่โฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้ง และเลือก ลบรายงาน Martus จะเตือนให้เราทราบว่าเรากำลังจะลบรายงานออกจากเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างถาวร และแจ้งให้ทราบหาก มีบันทึกของรายงาน ฉบับนั้นยังคงอยู่ในโฟลเดอร์อันอื่นๆ หลังจากนั้นก็คลิกปุ่ม ใช่ เพื่อลบรายงาน

หมายเหตุ: ถ้าหากรายงานยังคงอยู่ในโฟลเคอร์อันอื่น มันก็จะถูกเก็บไว้ในฮาร์คดิสก์ของเราถึงแม้ว่าเราจะลบมัน ไปจากโฟลเคอร์รายงานที่ถูกทิ้งแล้วก็ตาม หากต้องการทิ้งสำเนาทั้งหมดของรายงานจากเครื่องคอมพิวเตอร์ เราก็ ต้องย้ายสำเนาแต่ละอันไปยังโฟลเคอร์รายงานที่ถูกทิ้ง แล้วจะค่อยลบสำเนาเหล่านี้

เราไม่ต้องทำอะไรเลยเพื่อพิสูจน์ว่ารายงานได้ถูกลบออกจากฮาร์ดดิสก์แล้ว แตกต่างจากข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่วน ใหญ่ รายงานของ Martus จะถูกเข้ารหัสไว้บนฮาร์ดดิสก์ รวมถึงรายงานสาธารณะที่ปิดผนึก รายงานที่ถูกสร้าง ขึ้นโดยผู้อื่น และรายงานที่ถูกลบไปแล้ว ดังนั้นไม่มีใครสามารถดูข้อมูลที่เก็บไว้ในโฟลเดอร์หรือรายงานที่ถูกลบ ไปได้ เว้นเสียแต่ว่าบุคกลนั้นจะเข้าสู่ระบบ Martus ได้โดยใช้ชื่อบัญชีของคุณ

ถ้าคุณด้องการลบโฟลเดอร์และข้อมูลทั้งหมด ให้คลิกขวาที่โฟลเดอร์ที่ด้องการ แล้วเลือกเมนูลบโฟลเดอร์ หรือ วิธีการอื่นคือ เลือกโฟลเดอร์ที่ต้องการ แล้วเลือกเมนู โฟลเดอร์ > ลบโฟลเดอร์ รายงานทั้งหมดที่อยู่ในโฟลเดอร์ นั้น จะถูกย้ายไปยังโฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้ง คุณไม่สามารถลบโฟลเดอร์ของระบบได้ เช่น รายงานที่บันทึกแล้ว หรือ รายงานที่ถูกทิ้ง

6e. การจัดระเบียบรายงาน

เราสามารถเก็บรายงานได้ในหลายโฟลเดอร์ แต่จะมีเพียงหนึ่งสำเนาเท่านั้นที่สามารถเก็บอยู่บนฮาร์ดดิสก์ แต่ละ รายการจะอ้างไปถึงสำเนาในฮาร์ดดิสก์ของเรา และรายงานใดๆ จะไม่สามารถมีซ้ำอยู่ในโฟลเดอร์เดียวกันได้

หากต้องการข้ายรายงานจากโฟลเดอร์หนึ่ง ไปยังอีกโฟลเดอร์หนึ่ง ก็ใช้เมาส์ลากไป หรือเลือกรายงานและเลือก เมนู แก้ไข > ตัดรายงาน แล้วจึงไปที่โฟลเดอร์ใหม่ และเลือกเมนู แก้ไข > วางรายงาน เราสามารถคลิกขวาได้ที่ รายงานหรือโฟลเดอร์ และเลือก ตัดรายงาน หรือ วางรายงาน จากเมนู (เมื่อเราเลือกคำสั่ง ตัดรายงาน รายงานจะ ปรากฎอยู่ในโฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้ง)

การเลือกรายงานทั้งหมด ให้คลิกเมาส์ที่ปุ่มขวาและ ไปที่เลือกรายงานทั้งหมด

หากต้องการให้รายงานปรากฏในหลายๆ โฟลเดอร์ ให้เลือกรายงานและเลือกเมนู แก้ไข > คัดลอกรายงาน แล้วจึง เลือกโฟลเดอร์ใหม่ และเลือกเมนู แก้ไข > วางรายงาน (หรือคลิกขวาที่รายงานแล้วเลือก คัดลอกรายงาน จากเมนู แล้วคลิกขวาที่โฟลเดอร์แล้วเลือก วางรายงานจากเมนู)

เราสามารถจัดระเบียบรายงานภายในโฟลเดอร์ได้โดยการกำหนดจาก สถานะ วันที่ของเหตุการณ์ ชื่อเรื่อง วันที่ บันทึกรายงานล่าสุด หรือผู้รายงานก็ได้ เพียงแก่กลิกที่ส่วนหัวเรื่องของกอลัมน์เพื่อจัดประเภทข้อมูลนั้นๆ คลิกที่ หัวเรื่องของกอลัมน์อีกครั้งเพื่อทำให้การจัดประเภทของข้อมูลกลับเป็นแบบเดิม (เช่น ในการเปลี่ยนรายการวัน เดือน ปี จากใหม่ล่าสุดไปยัง วัน เดือน ปี ที่เก่าที่สุด และในทางกลับกัน เราสามารถเปลี่ยนจากเก่าที่สุดมาเป็นใหม่ ล่าสุดได้) รายงานจะแสดงรายละเอียดเหล่านี้จนกระทั่งเราทำการคลิกในหัวเรื่องของคอลัมน์อื่นๆ หรือทำการ ออกจากโปรแกรม Martus

6f. การวางรายงานบนเดสก์ทอป

เราสามารถลาก (หรือกัดลอก/วาง) รายงานไปที่เคสก์ทอปได้ หรือว่าจะลากรายงานจากเคสก์ทอปกลับไปยัง Martus ก็ได้การลากรายงานไปที่เคสก์ทอปนี้ทำให้เราสามารถสำรอง แฟ้มเป็นสำเนาของรายงานที่เรากำลัง ทำงานอยู่นอกโปรแกรม Martus ได้ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบันทึกร่างรายงานที่ยังไม่เสร็จ) และ Martus จะระบุรายงานที่ถูกส่งออกให้เป็น .mba (ย่อมาจาก Martus Bulletin Archive)

เราสามารถส่งแฟ้ม .mba ไปถึงคนอื่นทางอีเมล์หรือจะคัดลอกแฟ้มลงในฟลอปปี้ดิสก์ก็ได้ ร่างรายงานจะถูก เข้ารหัสไว้ รวมถึงส่วนที่ของข้อมูลสาธารณะด้วย ดังนั้นร่างรายงานก็จะไม่ถูกเปิดอ่านได้นอกจากบุคคลที่ถูก แต่งตั้งจากสำนักงานใหญ่ให้มีสิทธิ์อ่าน เมื่อเราส่งไปทางอีเมล์หรือทำสำเนารายงานที่ปิดผนึกแล้ว ใครก็ตามจะ สามารถมาอ่านข้อมูลสาธารณะได้ แต่ส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัวนั้น จะยังถูกเข้ารหัสไว้ดังเดิม เพราะว่าคุณไม่ สามารถอ่านข้อมูลหรือร่างรายงานส่วนตัวของผู้รายงานคนอื่นได้จนกว่าชื่อบัญชีของคุณจะเป็นชื่อบัญชีของ สำนักงานใหญ่ โดยรายงานที่นำเข้านี้จะมีข้อความเตือนว่า "ผู้รายงานไม่อนุญาตให้คุณดูข้อมูลส่วนตัวของ รายงานนี้" ข้อมูลในแฟ้ม .mba สามารถเปิดดูในโปรแกรม Martus เท่านั้น เราไม่สามารถเปิดแฟ้มงานนี้ใน โปรแกรมประยุกต์อื่นได้เช่น Microsoft Word หากต้องการใช้ข้อมูลในโปรแกรมอื่นที่ไม่ใช่ Martus ให้ ส่งออกข้อมูลโดยอยู่ในรูปแบบแฟ้มงาน XML แทน (ดู "6n, การส่งออกรายงาน")

หมายเหตุ: เนื่องจากการส่งข้อมูลทางอีเมล์นั้น ไม่มีความปลอดภัย ดังนั้นข้อมูลใดๆ ที่ถูกส่งไปทางอีเมล์อาจจะถูก สกัดหรือลักลอบดข้อมลจากบคคลอื่นได้

6g. การเอารายงานปิดผนึกแล้วกลับคืน

บางครั้งเราอาจต้องการคาวน์โหลครายงานที่เราได้ส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ เราสามารถคึงรายงานใดๆ ก็ได้ที่เราได้ ส่งออกไปและเป็นรายงานที่ไม่มีอยู่ในฮาร์คคิสก์ (Martus) จะไม่อนุญาตให้เราคึงเอารายงานกลับคืนมาถ้าเรามี ข้อมูลเหล่านั้นเก็บไว้อยู่แล้ว)

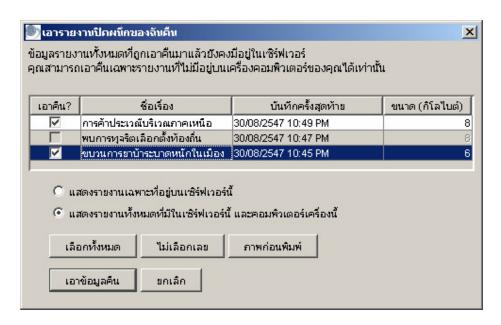
1. เลือกที่เมนู เซิร์ฟเวอร์ > เอาร่างรายงานปิดผนึกของฉันคืน

หมายเหตุ: หน้าต่างการทำงานอาจไม่ปรากฏทันที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วของการเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต

2. ในหน้าต่างการเอารายงานกืนนี้ ทำเครื่องหมายในช่องหน้ารายงานที่ต้องการเอาข้อมูลกลับกืน ในการเลือก รายงานทั้งหมดกลิกปุ่ม เลือกทั้งหมด และถ้าต้องการจะยกเลิกกำสั่งนี้ให้คลิกปุ่ม ไม่เลือกทั้งหมด

หมายเหตุ: โคยปกติแล้ว หน้าต่างการเอารายงานคืน จะแสดงเฉพาะรายงานที่ไม่ได้ถูกเก็บในเครื่องคอมพิวเตอร์ ของเรา ให้ใส่เครื่องหมายไปที่ตัวเลือก แสดงรายงานทั้งหมดที่มีอยู่เซิร์ฟเวอร์และบนเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องนี้ เพื่อคูรายงานปิดผนึกทั้งหมดที่ได้เก็บเป็นฉบับสำรองบนเซิร์ฟเวอร์ แต่เราไม่สามารถเอารายงานใดๆ กลับคืนมา ได้ หากเรามีข้อมูลนั้นอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราอยู่แล้ว

- 3. คลิกปุ่ม แสดงตัวอย่าง เพื่อดูว่าข้อมูลที่เราได้เลือกเอาไว้นั้นถูกต้อง ก่อนที่จะคาวน์โหลด
- 4. คลิกปุ่ม เอาคืน
- 5. รายงานที่เราคาวน์โหลคมาจะปรากฏอยู่ในโฟลเคอร์ชื่อ รายงานที่ได้รับคืนมา

6h. การเอาร่างรายงานคืน

ร่างรายงานต่างๆ จะถูกคัดลอกไปยังเซิร์ฟเวอร์เพื่อป้องกันในกรณีที่คอมพิวเตอร์ของเราเสียหายหรือเราลบข้อมูล ทิ้งโดยบังเอิญหรือเราไม่สามารถทำงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราได้ เราสามารถดาวน์โหลดร่างรายงานได้ จากเซิร์ฟเวอร์ ถ้าหากว่ารายงานนั้นๆ ไม่ได้ถูกเก็บอยู่ในฮาร์ดดิสก์ของเรา (เพราะ Martus ไม่อนุญาตให้เราดึง เอารายงานปิดผนึกกลับคืนถ้าเรามีรายงานนั้นอยู่แล้ว)

1. เลือกเมนู เซิร์ฟเวอร์ > เอารายงานที่ปิดผนึกของฉันคืน

หมายเหตุ: หน้าต่างการทำงานอาจไม่ปรากฏทันที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วของการเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต

 ในหน้าต่าง การเอารายงานคืน ทำเครื่องหมายหน้ารายงานที่เราต้องการจะเอาคืนกลับมา ในการเลือกรายงาน ทั้งหมดให้คลิกที่ปุ่ม เลือกทั้งหมด และถ้าต้องการจะยกเลิกคำสั่งนี้ให้ไปคลิกปุ่ม ไม่เลือกทั้งหมด

หมายเหตุ: โดยปกติแล้ว หน้าต่างการเอารายงานคืน จะแสดงเฉพาะรายงานที่ไม่ได้ถูกเก็บไว้ในเครื่อง คอมพิวเตอร์ของเรา ให้ทำเครื่องหมายที่ตัวเลือก แสดงรายงานทั้งหมดที่มีอยู่เซิร์ฟเวอร์และบนเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องนี้ เพื่อดูร่างรายงานทั้งหมดที่ได้เก็บเป็นฉบับสำรองบนเซิร์ฟเวอร์ เราไม่สามารถเอารายงานใดๆ กลับคืนมา ได้ ถ้าหากเรามีรายงานนั้นอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์เราอยู่แล้ว

- 3. คลิกปุ่ม แสดงตัวอย่าง เพื่อดูว่าข้อมูลที่เราได้เลือกเอาไว้นั้นถูกต้อง ก่อนที่จะดาวน์โหลด
- 4. คลิกปุ่ม เอาคืน
- 5. รายงานนั้นๆ จะไปปรากฏอยู่ในโฟลเดอร์ รายงานที่ได้รับคืน

6i. การเอาร่างรายงานที่ถูกสร้างโดยผู้ใช้ภาคสนามกลับคืน

ถ้าในขณะนั้นเรากำลังใช้ชื่อบัญชีของสำนักงานใหญ่ เราสามารถเอารายงานปิดผนึกที่สร้างโดยผู้ใช้ภาคสนาม โดยที่ผู้ใช้ภาคสนามอนุญาตใช้ชื่อบัญชีเรา สามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ของเราได้ (ดูที่ "9f. การใช้ข้อมูลส่วนตัว ร่วมกับผู้ร่วมงาน") ในการดาวน์โหลดรายงานเหล่านั้น ทำได้โดยเลือกเมนู เซิร์ฟเวอร์ > เอารายงานปิดผนึกจาก ผู้ใช้ภาคสนามคืน หรือไปที่เมนู เซิร์ฟเวอร์ > เอาร่างรายงานจากผู้ใช้ภาคสนามคืน ก็ได้

ขณะที่คุณอ่านรายงานจากผู้ใช้ภาคสนาม ป้ายสีเหลืองพร้อมข้อความ "รายงานภาคสนาม" สีคำจะปรากฎอยู่ ด้านบนของรายงาน

6j. การคูและบันทึกเอกสารแนบ

ถ้าเราใช้ระบบปฏิบัติการวินโคส์ เราสามารถดูส่วนเอกสารที่แนบมาโคยไม่ต้องไว้ในฮาร์ดดิสก์ก่อนได้ โดยคลิก ที่ปุ่ม ดูเอกสารแนบ ตัวโปรแกรมที่รองรับแฟ้มเอกสารแนบ จะเปิดแฟ้มงานนั้นขึ้นมา (เราสามารถเปลี่ยนแปลง ประเภทโปรแกรมรองรับการเปิดแฟ้มเอกสารแนบได้ที่ Windows Explorer)

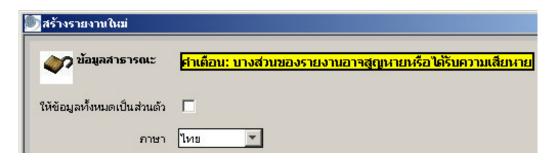
ถ้าใช้ระบบปฏิบัติการแมกโอเอส หรือถินุกซ์ เราต้องบันทึกเอกสารแนบลงสู่ฮาร์ดดิสก์ก่อน ให้ลากเอกสารแนบ ไปวางบนเดสก์ทอปหรือบนโฟลเดอร์บนเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา หรือคลิกปุ่ม บันทึกเอกสารแนบ แล้วบันทึก แฟ้มงานนี้ที่ตำแหน่งใดก็ได้ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา จากนั้นเปิดแฟ้มงานด้วยโปรแกรมประยุกต์ที่ สามารถอ่านรูปแบบของแฟ้มงานนั้นได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นแฟ้มงาน .doc ก็ต้องใช้โปรแกรม Microsoft Word ถ้าเป็นแฟ้มงาน .pdf ก็ต้องเปิดด้วย Adobe Acrobat Reader

หมายเหตุ: ในการดูแฟ้มเอกสารแนบเราต้องมี โปรแกรมรองรับการเปิดแฟ้มงานนั้นด้วยแฟ้มนั้นๆ ด้วยแฟ้ม เอกสารแนบจะไม่ถูกเข้ารหัสเมื่อเราบันทึกบนฮาร์ดดิสก์

6k. การดูรายงานที่เสียหาย

บางครั้ง ข้อมูลอาจได้รับความเสียหายหรืออาจจะปะปนกันได้ภายในรายงานต่างๆ ที่เก็บในเครื่องคอมพิวเตอร์ ของเรา ถ้า Martus ค้นหาพบข้อมูลที่สูญหาย มันจะแสดงข้อความเดือนเป็นแถบสีเหลืองตรงบนสุดของรายงาน "คำเตือน: บางส่วนอาจสูญหายหรือได้รับความเสียหาย" เราอาจเห็นข้อความนี้จากการคูรายงานของผู้ใช้คนอื่นที่ ได้นำเข้ามา เนื่องจากเราไม่สามารถดูข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นได้ บ่อยครั้งที่เรายังสามารถอ่านข้อมูลบางอย่างใน คู่มือการใช้งานมาร์ตัส รุ่น 2.0.1

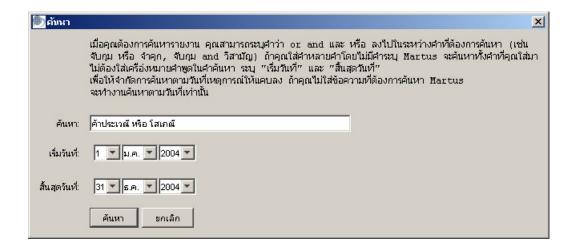
รายงาน ได้ ถ้ารายงานนั้นยังเก็บไว้ที่เซิร์ฟเวอร์ เราอาจจะสามารถเอาข้อมูลทั้งหมดกลับคืนมาได้อย่างสมบูรณ์ โดยการเอาสำเนาของรายงานมาวางไว้ที่เดสก์ทอปและไปลบรายงานนั้นออกจาก Martus จากนั้นดึงรายงานนั้น เซิร์ฟเวอร์

61. การค้นหารายงานอย่างเฉพาะเจาะจง

เราสามารถค้นหารายงานต่างๆ ได้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราโดยใช้คำหรือกลุ่มคำเฉพาะเจาะจง หรือค้นหา ตามช่วงระยะวันเวลาที่เก็บบันทึกไว้หรือว่าอาจจะเป็นทั้ง 2 วิธีก็ได้ โดย Martus จะค้นหาในทุกๆ โฟลเดอร์ซึ่ง รวมไปถึงโฟลเดอร์รายงานที่ถูกทิ้งอีกด้วย

- 1. คลิกปุ่มค้นหา
- 2. ในหน้าต่างค้นหา นั้นให้เราใส่คำเฉพาะหรือกลุ่มคำเฉพาะใดๆ ที่เราต้องการค้นหา หรืออาจจะเป็นช่วงของ ระยะวันเวลาที่เราต้องการค้นหา เราสามารถค้นหาคำได้ในทุกภาษา

- 3. คลิกปุ่ม ค้นหา
- 4. เมื่อการค้นหาเสร็จสมบูรณ์ หน้าต่างผลการค้นหาจะรายงานว่า มีรายงานกี่ฉบับถูกค้นพบตามกลุ่มคำที่เรา ค้นหา จากนั้นให้คลิกปุ่ม ตกลง

5. รายงานที่เราค้นพบจะถูกเก็บไว้ในโฟลเคอร์ผลการค้นหา (โฟลเคอร์นี้จะประกอบไปด้วยรายงานต่างๆ ที่ คัดลอกมา โดยรายงานฉบับจริงจะเก็บไว้ในแต่ละโฟลเคอร์เดิมของมันเอง)

คำแนะนำในการค้นหา

- การค้นหาเป็นประโยค พิมพ์ข้อความลงไปโดย*ไม่ต้องใส่* เครื่องหมายอัญประกาศ ("")
- Martus จะค้นหาคำที่เราใส่ลงไปไม่ว่าจะเป็นคำที่สมบูรณ์หรือเป็นแค่บางส่วนของกลุ่มคำก็ตาม เช่น ถ้าเรา ต้องการค้นหาคำว่า "จับกุม" เราจะพบรายงานที่ประกอบไปด้วยคำว่า "จับกุม" "ถูกจับกุม" และ "การ จับกุม"
- การค้นหาข้อมูล ตัวอักษรใหญ่หรือเล็กจะไม่แตกต่างกัน ในภาษาอังกฤษหรือตัวอักษรละตินในภาษาอื่นๆ
   ดังนั้นจึงไม่มีผล ถ้าหากเราพิมพ์ด้วยตัวเล็กหรือตัวใหญ่
- การใช้คำ "or" หรือ "หรือ" จะช่วยให้เราค้นหาข้อมูลของเราให้กว้างขึ้น หรือถ้าเราใช้คำว่า "and" หรือ
   "และ" จะทำให้การค้นหาข้อมูลของเรานั้นมีความแคบลงได้ เช่น ถ้าเราค้นหาคำว่า "จับกุม หรือ จำคุก" เรา
   จะพบรายการของรายงานที่ประกอบไปด้วยคำใดคำหนึ่งจาก 2 คำนี้ แต่ถ้าเราค้นหาคำว่า "จับกุม และ ทำร้าย
   ร่างกาย" เราจะพบรายการของรายงานที่ประกอบไปด้วยทั้ง 2 คำนี้
- เมื่อเราใช้ทั้ง "และ" และ "หรือ" คำว่า "และ" จะถูกตีความก่อนจึงตามค้วยคำว่า "หรือ" เช่น ถ้าเราพิมพ์คำ ว่า เรือนจำ หรือ คุก และ การสอบสวน หรือ ปล่อยตัว Martus จะค้นหาทุกข้อมูลที่มีคำว่า เรือนจำ หรือที่มี ทั้งคำว่า คุก และ การสอบสวน หรือมีคำว่า ปล่อยตัว
- ถ้าคุณใช้คำว่า "หรือ" หรือ "และ" ในภาษาไทย หรือ "or" และ "and" ในภาษาอังกฤษก็ได้

ในการเก็บบันทึกข้อมูลที่เราค้นพบ ให้คลิกขวาที่โฟลเดอร์ผลการค้นหาและเลือก ตั้งชื่อใหม่ จากนั้นให้ป้อนชื่อ ใหม่สำหรับโฟลเดอร์นั้นตามต้องการ หรืออีกวิธีคือ เลือกโฟลเดอร์ที่ต้องการ แล้วเลือกเมนู โฟลเดอร์ > เปลี่ยน ชื่อโฟลเดอร์ หรือคลิกบนโฟลเดอร์อีกครั้ง และใส่ชื่อโฟลเดอร์ใหม่ลงไป ในการค้นหาครั้งต่อไป Martus จะ สร้างโฟลเดอร์ผลการค้นหาขึ้นมาใหม่ ถ้าเราไม่ได้กำหนดชื่อให้โฟลเดอร์ผลการค้นหานั้น ข้อมูลที่เราค้นหาใน ครั้งต่อไปก็จะไปบันทึกทับข้อมูลเดิม

6m. การพิมพ์รายงาน

ในการพิมพ์รายงานนั้นให้ไปเลือกที่รายงานที่เราต้องการและคลิกที่ปุ่ม พิมพ์ หรืออีกวิธีหนึ่งคือให้ไปเลือกที่เมนู แฟ้ม > พิมพ์รายงาน หน้าต่างข้อความยืนยังการพิมพ์ข้อมูลส่วนตัวจะปรากฏขึ้น ถ้าคุณต้องการพิมพ์เฉพาะข้อมูล สาธารณะในรายงานกดปุ่มทำต่อ ถ้าคุณต้องการพิมพ์ข้อมูลส่วนตัวค้วย ให้กดปุ่มพิมพ์ข้อมูส่วนตัวในตัวเลือก พิมพ์ จากนั้นกดปุ่มทำต่อ หน้าต่าง พิมพ์ จะเปิดขึ้นมาพร้อมกับค่าที่สอดคล้องกับเครื่องพิมพ์ของเรา

Martus จะพิมพ์รายการของแฟ้มเอกสารแนบออกมาด้วยแต่จะไม่พิมพ์เนื้อหาในแฟ้มงานนั้นๆ ถ้าเราต้องการจะ พิมพ์เนื้อหาของแฟ้มงานต่างๆ ที่ถูกแนบมาสามารถทำได้โดยไปคลิกที่ปุ่ม บันทึกเอกสารแนบ จากนั้นบันทึก แฟ้มงานนั้นลงในโฟลเดอร์บนฮาร์ดดิสก์ของเรา จากนั้นให้เปิดแฟ้มนั้นแล้วพิมพ์ออกมาบนโปรแกรมที่ เหมาะสม เช่น พิมพ์ออกมาในโปรแกรมแก้ไขรูปภาพหรืออาจจะเป็นโปรแกรมประมวลผลคำก็ได้ ใน ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ เราสามารถคลิกที่ ดูเอกสารแนบ จากนั้นสั่งพิมพ์เอกสารแนบจากโปรแกรมที่เปิดแฟ้ม งานนั้น และเราไม่จำเป็นต้องบันทึกงานลงบนฮาร์ดดิสก์ก่อน

6n. การส่งออกรายงาน

เราสามารถส่งรายงานออกมาในรูปของแฟ้มงาน XML ซึ่งเราสามารถเปิดได้ในโปรแกรมต่างๆ ที่รองรับงาน XML (Extensible Markup Language) เอกสาร XML จะประกอบไปด้วยป้ายคำอธิบายโครงสร้างของ เอกสาร และบทบาทของแต่ละส่วนประกอบของเอกสารในโครงสร้างนั้นๆ

หมายเหตุ: แม้ว่ารายชื่อของเอกสารจะถูกแสดงในแฟ้มงานส่งออกแบบ xml แต่ข้อมูลจะไม่รวมอยู่ด้วย

การส่งออกรายงานต่างๆ ให้เป็น XML

- 1. เลือกรายงานที่ต้องการส่งออกและไปเลือกที่เมนู แฟ้ม > ส่งออกรายงาน หรือถ้าต้องการส่งออกรายงาน ทั้งหมดในโฟลเดอร์หนึ่งๆ ให้ไปเลือกที่เมนู แฟ้ม > ส่งออกทั้งโฟลเดอร์
- 2. โดยปกติแฟ้ม XML จะประกอบไปด้วยข้อมูลแบบสาธารณะเท่านั้น ถ้าเราต้องการจะเพิ่มข้อมูลส่วนตัว สามารถทำได้โดยเลือก รวมข้อมูลส่วนตัวในรายงาน
- 3. คลิกปุ่ม ต่อไป
- 4. ตั้งชื่อให้แฟ้ม XML และระบุโฟลเดอร์ปลายทาง รายงานทั้งหมดที่ถูกเลือกจะอยู่ในแฟ้ม XML เพียงแฟ้ม เดียว
- 5. คลิกปุ่ม บันทึก
- 6. เมื่อ Martus ยืนยันว่าการส่งออกรายงานนั้นเสร็จสมบูรณ์แล้วให้กลิกปุ่ม ตกลง

7. การลบรายงาน และข้อมูลชื่อบัญชี

เราสามารถลบแฟ้กุญแจ และรายงานทั้งหมคที่เก็บอยู่บนฮาร์คคิสก์ของเรา รวมทั้งข้อมูลชื่อบัญชีของเราทั้งหมค โคยไม่ต้องถอนการติดตั้งโปรแกรม Martus

หมายเหตุ: ถ้าเรายังไม่ได้ส่งรายงานไปยังเซิร์ฟเวอร์ หรือไม่ได้สำรองข้อมูลไว้ก่อนหน้านี้ ข้อมูลทั้งหมดของเรา จะสูญหายไปอย่างถาวรหลังจากเราลบข้อมูลออกจากคอมพิวเตอร์

การลบรายงานทั้งหมดและชื่อบัญชีในฮาร์ดดิสก์ของเรา

1. ปิดโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ ที่เปิดบนเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา

หมายเหตุ: เราสามารถลบรายงานและ โฟลเคอร์ Martus ได้แม้ว่าจะมีโปรแกรมประยุกต์อื่นเปิดอยู่ แต่ Martus จะไม่สามารถลบทุกโฟลเคอร์ของ Martus ที่โปรแกรมประยุกต์บางตัวเปิดใช้อยู่ขณะทำการลบ

- 2. เลือกเมนู เครื่องมือ > ลบข้อมูลของฉัน
- 3. ใส่ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน
- 4. ถ้ามีแฟ้มงานบางส่วนที่ยังไม่ได้ถูกส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ Martus จะให้เรายืนยันการลบ ถ้าเราคลิกปุ่ม ใช่ จะ ปรากฏข้อความยืนยัน ถ้าคลิกปุ่ม ไม่ใช่ แฟ้มงานรายงานนั้นจะยังคงอยู่และเป็นการยกเลิกการลบ

หมายเหตุ: ก่อนที่เราจะลบข้อมูลบัญชีของเราใน Martus ต้องแน่ใจว่าเราได้สำรองแฟ้มกุญแจและพร้อมที่จะใส่ กลับคืน ถ้าเราลบกุญแจของเราทิ้งโดยไม่ได้สำรองข้อมูลไว้ เราจะไม่สามารถเข้าไปคูข้อมูลส่วนตัวที่เราได้ส่งไป ยังเซิร์ฟเวอร์ได้ เมื่อเราลบกุญแจของเรา การตั้งค่าเซิร์ฟเวอร์ ชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ การตั้งค่ารายละเอียดเริ่มด้น การกำหนดช่องข้อมูล โฟลเดอร์ที่ผู้ใช้งาน Martus สร้างขึ้น และ การตั้งค่าภายในโปรแกรม (เช่น วันที่, ขนาด ความกว้างของคอลัมน์) จะถูกลบตามด้วย

- 5. กคปุ่ม ใช่ เพื่อยืนยันว่าเราต้องการลบข้อมูลชื่อบัญชีและรายงานของเราทั้งหมด รวมทั้งแฟ้มกุญแจของเรา จากเครื่องคอมพิวเตอร์ ถ้าเราไม่ต้องการทำต่อกคปุ่ม ยกเลิก
- 6. Martus จะปิดลงอัตโนมัติ

หมายเหตุ: Martus ไม่สามารถลบรายงานใดๆ หรือ แฟ้มชื่อบัญชีที่เราได้คัดลอกหรือลากไปอยู่นอกโฟลเดอร์
Martus เช่น ที่เคสทอป ไฟล์เหล่านั้นจะยังเหลืออยู่ในคอมพิวเตอร์ของเราหลังจากทำการลบ นอกจากนั้น
Martus ไม่สามารถลบรายงานหรือข้อมูลของเราจากเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ที่เราได้ตั้งชื่อบัญชีไว้ และ
ไม่สามารถลบรายงานจากเซิร์ฟเวอร์ Martus

8. การลบข้อมูลทั้งหมดของMartus รวมทั้งโปรแกรม

ในกรณีฉุกเฉิน เราอาจต้องการลบข้อมูลและทุกอย่างของตัวโปรแกรม Martus คุณสามารถลบข้อมูลและรายงาน ทั้งหมดของทุกชื่อบัญชีในคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการถอนการติดตั้งโปรแกรม Martus โปรแกรม Martus จะลบ รายงานและข้อมูลชื่อบัญชีในวิธีที่ยากแก่ผู้ที่พึงประสงค์จะมาทำการกู้คืนข้อมูลกว่าการลบข้อมูลแบบปกติ

คำเคือน: อย่าใช้ขั้นตอนนี้จนกว่ามันจะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องลบข้อมูลทั้งหมดออกจากคอมพิวเตอร์ เราจะไม่สามารถกู้ก็นข้อมูลชื่อบัญชีและรายงาน ของผู้ใช้ Martus ทั้งหมดจากคอมพิวเตอร์

ก่อนที่คุณจะใช้กำสั่งนี้ ให้แน่ใจว่าทุกชื่อบัญชีของผู้ใช้ได้ทำการสำรองแฟ้มกุญแจ และรายงานของผู้ใช้ทั้งหมด ได้สำรองไปยังเซิร์ฟเวอร์หรือที่ๆปลอดภัย ถ้าแฟ้มกุญแจถูกลบโดยที่ไม่ได้สำรอง จะไม่มีใครสามารถเข้าถึง ข้อมูลส่วนตัวในรายงานที่สร้างโดยชื่อบัญชีนั้น

การลบโปรแกรม Martus และชื่อบัญชีผู้ใช้ทั้งหมด รวมทั้งรายงานและโฟลเดอร์ต่างๆ จากฮาร์ดดิสก์ของเรา

1. ปิดโปรแกรมประยุกต์อื่นๆ บนคอมพิวเตอร์ของเรา

หมายเหตุ: เราสามารถลบข้อมูลของ Martus ขณะที่มีโปรแกรมประยุกต์อื่นเปิดอยู่ แต่ Martus อาจไม่ได้ลบทุก โฟลเคอร์ถ้าโปรแกรมประยุกต์นั้นเปิดอยู่ขณะที่ทำการลบ

- 2. เลือกที่เมนู เครื่องมือ > ลบข้อมูลทั้งหมดและถอนการติดตั้ง Martus
- ใส่ชื่อผู้ใช้ และ รหัสผ่าน
- 4. ถ้ามีไฟล์ที่ยังไม่ได้ถูกส่งไปที่เซิร์ฟเวอร์ Martus จะเตือนเราให้ยืนยันการลบทิ้ง กดปุ่ม ใช่ เพื่อทำงานต่อไป กดปุ่ม ไม่ เพื่อเก็บรายงานและยกลิกการลบทิ้ง

หมายเหตุ: ก่อนที่เราจะลบข้อมูลบัญชีของเราใน Martus ต้องแน่ใจว่าเราได้สำรองแฟ้มกุญแจและพร้อมที่จะใส่ กลับลืน ถ้าเราลบกุญแจของเราทิ้งโดยไม่ได้สำรองข้อมูลไว้ เราจะไม่สามารถเข้าไปดูข้อมูลส่วนตัวที่เราได้ส่งไป ยังเซิร์ฟเวอร์ได้ เมื่อเราลบกุญแจของเรา การตั้งค่าเซิร์ฟเวอร์ ชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ การตั้งค่ารายละเอียดเริ่มต้น การกำหนดช่องข้อมูล โฟลเดอร์ที่ผู้ใช้งาน Martus สร้างขึ้น และ การตั้งค่าภายในโปรแกรม (เช่น วันที่, ขนาด ความกว้างของคอลัมน์) จะถูกลบตามด้วย

- 5. ถ้าเราแน่ใจว่าต้องการลบโปรแกรม Martus ข้อมูลชื่อบัญชีทั้งหมด และ รายงานทั้งหมดจากฮาร์ดดิสก์ กด ปุ่ม ตกลง ถ้าเราไม่ต้องการทำต่อกดปุ่ม ยกเลิก
- 6. ถ้าเรากดปุ่ม ตกลง โปรแกรมจะทำการลบข้อมูล Martus จะปิดลงอัตโนมัติ

หมายเหตุ: Martus ไม่สามารถลบรายงานใดๆ หรือ แฟ้มชื่อบัญชีที่เราได้คัดลอกหรือลากไปอยู่นอกโฟลเดอร์
Martus เช่น ที่เคสทอป ไฟล์เหล่านั้นจะยังเหลืออยู่ในคอมพิวเตอร์ของเราหลังจากทำการลบ นอกจากนั้น
Martus ไม่สามารถลบรายงานหรือข้อมูลของเราจากเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ที่เราได้ตั้งชื่อบัญชีไว้ และ
ไม่สามารถลบรายงานจากเซิร์ฟเวอร์ Martus

9. การเก็บข้อมูลให้ปลอดภัย

Martus ถูกออกแบบมาพร้อมกับระบบรักษาความปลอดภัย การทำความเข้าใจว่าระบบความปลอดภัยของ โปรแกรมทำงานอย่างไรจะช่วยให้เราเก็บรักษารายงานของเราปลอดภัยและช่วยทำให้แน่ใจว่าเราจะสามารถ เข้าถึงรายงานเหล่านั้นได้ต่อไป

9a. ระบบรักษาความปลอดภัยของ Martus ทำงานอย่างไร

ในทุกๆ บัญชีของ Martus จะมีกุญแจ ซึ่งบุคคลภายนอกสามารถเห็นได้ และอีกชนิดหนึ่งคือกุญแจส่วนตัวที่ สามารถเข้าถึงได้โดยใช้รหัสผ่านสำหรับบัญชีเท่านั้น เมื่อเราเข้าสู่การทำงานของ Martus รหัสผ่านของเราทำให้ โปรแกรมไปเปิดกุญแจ ดังนั้นเราจะสามารถมองเห็นรายงานที่เราสร้างขึ้นมาและเก็บเอาไว้

คู่กุญแจของเราเป็นของเราเพียงคนเคียว ถ้าเราทำหายเนื่องจากฮาร์คคิสก์เสียหายหรือการลบโดยไม่ตั้งใจ จะไม่มี ใครสามารถเปิดรายงานส่วนตัวของเรา ข้อมูลส่วนตัวที่อยู่ในรายงานสาธารณะที่ส่งไปเก็บที่เซิร์ฟเวอร์ หรือ แม้กระทั่งรายงานที่อยู่ในฮาร์คคิสก์ไม่ว่ารายงานจะอยู่ในสถานะเป็น ร่าง หรือ ถูกปิดผนึกไว้ก็ตาม อย่างไรก็ดี ถ้า เราได้ตั้งค่าใช้งานชื่อบัญชีจากสำนักงานใหญ่เอาไว้ ผู้ใช้บัญชีที่สำนักงานใหญ่จะสามารถเปิดและเข้าถึงรายงาน ส่วนตัวที่คุณส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ได้

9b. การสำรองกุญแจ

เพื่อให้แน่ใจว่าเราจะสามารถเข้าถึงข้อมูลของเราได้ตลอดเวลา เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่เราจะต้องสำรองกุญแจ เอาไว้ Martus ได้เสนอ 2 วิธีในการสำรองกุญแจ ซึ่งสามารถใช้วิธีใดวิธีหนึ่งก็ได้ แต่เราแนะนำว่า ควรจะใช้วิธี สำรองทั้งสองวิธี วิธีแรกเป็นการสร้างแฟ้มขึ้นมา 1 แฟ้ม แล้วเข้ารหัสด้วยรหัสผ่านของเรา บันทึกลงบนสื่อแบบ เคลื่อนย้ายได้ (เช่นฟลอปปี่ดิสก์ หรือสื่อบันทึกแบบ USB) หรือไดร์ฟบนเครือข่าย วิธีที่สองเป็นการแบ่งแฟ้ม เป็นหลายๆ แฟ้ม โดยแบ่งแฟ้มกุญแจออกเป็น 5 ส่วน (ไม่ได้ถูกเข้ารหัสด้วยรหัสผ่านของเรา) ลงบนแผ่นฟลอปปี้ ดิสก์ 5 แผ่น (หรือสื่อบันทึกอื่น) เมื่อเราทำการสำรองข้อมูลแฟ้มกุญแจ เราจะต้องผ่านวิธีการเหล่านี้

วิธีการแรกในการบันทึกแฟ้มกุญแจโดยการเข้ารหัสด้วยชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านของเราใส่ลงในแผ่นฟลอปปี้ดิสก์ 1 แผ่น หรือสื่อบันทึกอื่น หรือไคร์ฟบนเครือข่าย ซึ่งจะต้องเก็บเพื่อใช้ไค้สะควก ในกรณีเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา ไม่สามารถใช้งานได้ เมื่อเราบันทึกแฟ้มนี้ไว้บนสื่อบันทึก หรือไคร์ฟบนเครือข่าย แฟ้มนี้จะมีทุกสิ่งทุกอย่างที่ จำเป็นในการกู้คืนชื่อบัญชีของเราตราบเท่าที่เราทราบชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านของเรา ควรให้เก็บรักษาแฟ้มนี้ไว้ใน ที่ๆ ปลอดภัย ติดฉลากที่เราสามารถบ่งบอกถึงเนื้อหาข้างในแต่ผู้อื่นไม่สามารถทราบได้ ในการกู้คืนชื่อบัญชีของ เราในอนาคต ให้เลือก "คืนชื่อบัญชี" แล้วเลือก "คืนชื่อบัญชีจากแฟ้มคู่กุญแจที่สำรองไว้" เมื่อเข้าสู่ระบบของ Martus

วิธีที่สองจำเป็นต้องใช้สื่อข้อมูลที่เคลื่อนย้ายได้ 5 แผ่น (เช่น แผ่นฟลอปปี้ดิสก์ หรือสื่อบันทึกแบบ USB) เพื่อ กระจายไปยังเพื่อนๆ ที่ไว้ใจได้ หรือเพื่อนร่วมงาน วิธีนี้จะแบ่งแฟ้มกุญแจออกเป็น 5 ส่วน มีเพียง 2 ส่วน เท่านั้น ที่ไม่ต้องใช้รหัสผ่านใดๆ ในการสร้างแฟ้มกุญแจกลับขึ้นมาใหม่ ถ้าเราลืมชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน วิธีนี้จะเป็นวิธี เดียวที่เราจะคืนแฟ้มคู่กุญแจของเราได้ เมื่อแฟ้มทั้ง 5 ส่วนได้ถูกเขียนลงบนสื่อบันทึกแล้ว ให้กระจายไปยังบุคคล ที่แตกต่างกัน 5 คนที่เราสามารถจดจำได้ แต่ไม่ควรให้บุคคลเหล่านี้รู้ว่าเราให้ส่วนของแฟ้มนี้กับใครบ้าง ห้ามเก็บ แผ่นดิสก์ไว้ด้วยกัน เพราะผู้ใดก็ตามที่มีแผ่นดิสก์ 2 แผ่น สามารถใช้เข้าถึงชื่อบัญชีของคุณได้ แม้ว่าจะไม่รู้ชื่อผู้ใช้ หรือรหัสผ่านเลยก็ตาม ในการกู้คืนแฟ้มคู่กุญใจนี้ ขั้นแรกให้นำแผ่นฟลอปปี้ดิสก์ 2 แผ่นจากจำนวน 5 แผ่น (หรือ สื่อบันทึกอื่น) เลือก "กู้คืนชื่อบัญชี" แล้วเลือก "คืนชื่อบัญชีจากแผ่นฟลอปปี้ดิสก์หลายแผ่นที่สำรองไว้" เมื่อเข้า สู่ระบบของ Martus

การสำรองแฟ้มกุญแจแบบเข้ารหัสด้วยรหัสผ่านลงบนสื่อบันทึกเกลื่อนที่ได้หรือไคร์ฟเครือข่ายทำได้ดังนี้

- 1. ใส่แผ่นฟลอปปี้คิสก์ลงไปในไคร์ฟฟลอปปี้ (หรือไคร์ฟของสื่อบันทึกอื่น)
- 2. เลือกเมนู เครื่องมือ > สำรองแฟ้มกุญแจของฉัน
- 3. อ่านข้อมูลรายละเอียคต่างๆ ในหน้าต่างนี้
- 4. ในหน้าต่าง สำรองข้อมูลแฟ้มกุญแจ ให้เลือกสื่อเป็นฟลอปปี้ดิสก์ หรือสื่อบันทึกอื่นๆ หรือใคร์ฟบน เกรือข่าย
- 5. ตั้งชื่อแฟ้มกุญแจให้แตกต่างจากแฟ้มอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีมากกว่าหนึ่งชื่อบัญชีที่ใช้งานบนเครื่อง คอมพิวเตอร์เครื่องนี้ โดยปกติ Martus จะใช้ชื่อ MartusKeyPair.dat เราอาจเลือกที่จะเพิ่มเติมตัวเลขหรือ รหัสต่อท้ายชื่อแฟ้ม เช่น MartusKeyPair222.dat
- 6. คลิกปุ่ม บันทึก Martus จะคัดลอกแฟ้มกุญแจสำรองไว้ไปยังตำแหน่งที่คุณกำหนด
- 7. คลิกปุ่ม ตกลง ในหน้าต่างเสร็จสิ้นการทำงาน
- 8. เก็บแผ่นฟลอปปี้คิสก์หรือสื่ออื่นที่ใช้สำรองข้อมูลไว้ในที่ปลอดภัย และเป็นที่ๆ จะไม่ทำให้เกิดความเสียหาย อันเนื่องมาจาก สภาพอากาศ แมลง หรือ ปัจจัยอื่นๆ อย่าเขียนรหัสผ่านของเราบนคิสก์หรือเก็บเป็นไฟล์ไว้ใน คิสก์ ไม่มีใครสามารถใช้แฟ้มกุญแจที่เราได้สำรองไว้โดยไม่มีชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านของเรา
- 9. ถ้าเราไม่ต้องการที่จะสำรองข้อมูลแฟ้มคู่กุญแจแบบแบ่งลงบนแผ่นฟลอปปี้คิสก์หลายแผ่น ให้คลิกปุ่ม ไม่ใช่ ในหน้าต่างที่ปรากฏขึ้นมา เราขอแนะนำให้สำรองข้อมูลแฟ้มคู่กุญแจลงบนแผ่นฟลอปปี้คิสก์หลายแผ่น โดย ทำตามกำแนะนำด้านล่างนี้

หมายเหตุ: ควรสร้างแฟ้มสำรองคู่กุญแจแบบเข้ารหัสด้วยรหัสผ่านใหม่ทุกครั้งที่เราเปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน ดู ข้อมูลเพิ่มเดิมที่ "9h. การเปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน"

ขั้นต่อไปเป็นการสำรองข้อมูลแฟ้มกุญแจใส่ลงในแผ่นฟลอปปี้ดิสก์ 5 แผ่น หรือสื่อบันทึกอื่นๆ (ใช้เพียง 2 แผ่น เท่านั้นในการกู้คืนแฟ้มกุญแจ)

- 1. คลิกปุ่ม ใช่ เพื่อสร้างชุดสำรองข้อมูลเพิ่มเติมบนแผ่นฟลอปปี้คิสก์ 5 แผ่น
- 2. อ่านข้อมูลที่ปรากฏบนหน้าจอแล้วกคปุ่ม ต่อไป
- 3. ใส่ชื่อแฟ้ม แล้วกคปุ่ม ตกลง

คำแนะนำ: ควรใส่ชื่อแฟ้มที่ไม่ซ้ำกับแฟ้มอื่น และเป็นชื่อที่เราสามารถจดจำและสามารถแยกออกจากชื่อแฟ้ม สำรองอื่นๆ แฟ้มทั้ง 5 แฟ้ม จะมีชื่อแฟ้มที่เหมือนกัน แต่มีเลขเรียงตามลำดับต่อท้ายชื่อแฟ้ม เช่น ถ้าเราตั้งชื่อเป็น kpbackup แฟ้มข้อมูลที่ได้จะมีชื่อเป็น kpbackup-1.dat, kpbackup-2.dat ไปเรื่อยๆ

- 4. เลือกไปที่ฟลอปปี้ดิสก์ (หรือสื่อบันทึกอื่นๆ) ในหน้าต่างที่ปรากฏ แล้วคลิกปุ่ม บันทึกเพื่อสำรองข้อมูล เรา จำเป็นต้องใช้ไคร์ฟของสื่อบันทึกที่เคลื่อนย้าย (เช่น แผ่นฟลอปปี้ดิสก์ แผ่นซีดี สื่อบันทึกแบบ USB) แทน ฮาร์ดดิสก์ของเรา เพราะ โปรแกรมจะไม่สามารถบันทึกเพื่อสำรองข้อมูล 2 ส่วนในที่เดียวกันได้
- 5. ใส่แผ่นฟลอปปี้คิสก์ และคลิกปุ่ม ตกลง เพื่อดำเนินการบันทึกแผ่นต่อไป
- 6. เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลได้ถูกเขียนลงไปอย่างถูกต้อง ให้คลิกปุ่ม ใช่ ในหน้าต่างการตรวจสอบที่ปรากฏขึ้นมา
- 7. ใส่แผ่นฟลอปปี้คิสก์ และคลิกปุ่ม ตกลง เพื่อคำเนินการบันทึกแผ่นต่อไป
- 8. ถ้า Martus ตรวจสอบแผ่นฟลอปปี้คิสก์จนครบแล้ว ให้คลิกปุ่ม ตกลง ในหน้าต่างการยืนยัน ที่ปรากฏขึ้นมา แต่ถ้าพบปัญหาบนแผ่นฟลอปปี้คิสก์แผ่นใดแผ่นหนึ่ง ให้ทำกระบวนการสำรองข้อมูลใหม่อีกครั้ง ด้วยแผ่น ฟลอปปี้คิสก์ชุดใหม่
- 9. อ่านข้อมูลที่ปรากฏบนหน้าต่างการสำรองข้อมูลเสร็จสมบูรณ์ แล้วกลิกปุ่ม ตกล

9c. การคืนแฟ้มคู่กุญแจ

ถ้าเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราสูญหายหรือฮาร์ดดิสก์ได้รับความเสียหาย หรือเราสูญเสียแฟ้มกุญแจด้วยเหตุผลอื่นๆ สามารถกู้แฟ้มกุญแจกลับมาใช้ได้โดยใช้ข้อมูลสำรองที่เราได้คัดลอกไว้ ถ้าเราทราบชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน และมี แฟ้มสำรองกุญแจกวรใช้แฟ้มงานนั้นเพื่อเพิ่มความปลอดภัย

ขั้นตอนในการคืนแฟ้มกุญแจมีดังนี้

- 1. ติดตั้งโปรแกรม Martus ในกรณีที่ไม่ได้ติดตั้งไว้ก่อน
- 2. คลิกแทบกู้คืนที่ปรากฏในหน้าต่างเข้าสู่ระบบของ Martus
- 3. เลือกตัวเลือกกู้คืนชื่อบัญชีของเราจากแฟ้มที่สำรองไว้ จากแฟ้มกุญแจแบบหนึ่งแฟ้ม หรือแบบหลายแฟ้ม
- 4. อ่านข้อมูลที่ปรากฏบนหน้าต่าง แล้วคลิกปุ่ม ตกลง
- 5. ถ้าเราใช้แฟ้มกุญแจแบบใช้หนึ่งแฟ้ม ให้หาแฟ้มกุญแจนี้บนฮาร์คคิสก์ ใคร์ฟบนเครือข่าย หรือใส่แผ่นฟลอป ปี้คิสก์ (หรือสื่อบันทึกอื่น) ที่มีแฟ้มงานนั้นแล้วเลือกแฟ้ม กดปุ่มตกลง ถ้าเราใช้แฟ้มกุญแจแบบหลายแฟ้ม คือใช้แผ่นฟลอปปี้คิสก์ 2 แผ่น จากชุด 5 แผ่น ให้ใส่แผ่นฟลอปปี้คิสก์ แผ่นที่ 1 ก่อน แล้วคลิกปุ่ม ตกลง แล้วจึงใส่แผ่นฟลอปปี้คิสก์ที่ 2 กดปุ่มตกลง หลังจากนั้นให้กระจายแผ่น ฟลอปปี้คิสก์ไปแยกเก็บไว้คังเดิม
- 6. ถ้าเรากู้คืนจากแฟ้มคู่กุญแจเข้ารหัสแบบหนึ่งแฟ้ม ให้เข้าสู่ระบบโปรแกรม Martus ด้วยชื่อผู้ใช้และ รหัสผ่านที่สอดคล้องกับแฟ้มคู่กุญแจตอนที่สำรองข้อมูลไว้ ถ้าเราใช้แฟ้มคู่กุญแจแบบใช้แผ่นดิส์หลายแผ่น เราสามารถใช้ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านเดิมได้ หรือสร้างชื่อผู้ใช้ และรหัสผ่านใหม่ก็ได้

- 7. เราจะถูกถามถึงการสร้างแฟ้มคู่กุญแจเข้ารหัสด้วยรหัสผ่านของคู่กุญแจและชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านใหม่นี้ คู "9b. การสำรองกุญแจ" เพิ่มเติม
- 8. หลังจากการคืนแฟ้มเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรแน่ใจว่าได้กระจายแผ่นฟลอปปี้คิสก์ที่สำรองแฟ้มกุญแจไปยังที่ ต่างๆ ตามเดิมแล้ว เมื่อไรก็ตามที่แผ่นฟลอปปี้ดิสก์ 2 แผ่น เก็บอยู่ในที่เคียวกัน ใครก็ตามที่มีแผ่นดิสก์ 2 แผ่น นี้สามารถเข้าถึงชื่อบัญชีของเราได้ โดยไม่จำเป็นต้องทราบชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่านของเราเลย

9d. การใช้รหัสผ่านอย่างชาญฉลาด

เราจะต้องรักษารหัสผ่านของเราให้เป็นความลับเสมอ ไม่ควรบอกรหัสผ่านของเราให้ผู้อื่นทราบ และไม่ควรจะใช้ รหัสผ่านใดๆ ที่คนอื่นสามารถเดารหัสผ่านของเราได้ง่าย

ทุกครั้งที่เราสร้างรหัสผ่าน ให้สำรองแฟ้มกุญแจของเราและลบการสำรองข้อมูลก่อนหน้านั้นทิ้งไปให้หมด (เรา ไม่จำเป็นต้องลบไฟล์สำรองข้อมูลต่างๆ ที่ไม่ได้ใช้กับรหัสผ่านของเรา) แฟ้มกุญแจจะถูกเข้ารหัสด้วยรหัสผ่าน ใหม่ของเรา ให้ดู "9h. การเปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน"

เมื่อเราใช้งานโปรแกรม Martus ระบบจะให้เราป้อนชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน ของเราอีกครั้งหลังจากที่เราทิ้งการ ทำงานไปเกินกว่า 10 นาที จะทำให้เกิดโอกาสน้อยมากที่ผู้ใช้คนอื่นจะสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวได้ ในกรณีที่ เราเปิดโปรแกรม Martus ค้างไว้ และถ้า Martus ให้เราป้อนชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านของเราอีกครั้งในขณะที่เรา กำลังแก้ไขรายงานอยู่ และถ้าเราคลิกที่ ยกเลิก การเปลี่ยนแปลงที่เราทำมาทั้งหมดจะหายไปและรายงานนั้นๆ จะ กลับไปเป็นเหมือนเดิมตามที่เราได้เก็บบันทึกไว้ครั้งล่าสุด หากเราไม่เคยบันทึกรายงานมาก่อน รายงานนั้นจะสูญ หายไปเลย ดังนั้นเราควรบันทึกรายงานแล้วจึงออกจากโปรแกรม Martus ก่อนจะออกจากระบบโดยไม่ตั้งใจ

9e. แนวทางปฏิบัติในการใช้งานกอมพิวเตอร์อย่างปลอดภัย

ถ้าเรากังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของโปรแกรม Martus เราก็จะต้องระวังเกี่ยวกับระบบการ ป้องกันของซอฟต์แวร์อื่นๆ ที่รันอยู่บนเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราด้วย รวมไปถึงระบบปฏิบัติการไมโครซอฟต์ วินโดวส์ ลินุกซ์ ถ้าผู้ใช้ทราบข้อบกพร่องของระบบความปลอดภัยที่อยู่ในระบบปฏิบัติการ พวกเขาอาจสามารถ เข้ามาดูข้อมูลส่วนตัวเพื่อสร้างรายงานใหม่โดยมีชื่อเราเป็นผู้สร้างรายงานนั้น

เราอาจจะต้องใช้พยายามอย่างมากในการป้องกันเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา เมื่อเชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต แม้ว่าจะ มีความพยายามเพียงน้อยนิคก็สามารถป้องกันเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราจากการบุกรุกหรือปัญหาทั่วๆ ไปได้

ติดตั้งซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัสและบริการให้รายละเอียดการปรับปรุงเกี่ยวกับไวรัสเพื่อป้องกันระบบ
ของเราจากไวรัสและหนอนอินเตอร์เน็ตได้ที่ McAfee (http://www.mcafee.com/) และ
Symantec (http://www.symantec.com/) 2 บริษัทนี้เป็นบริษัทที่คอยตรวจสอบเกี่ยวกับไวรัส
ต่างๆ และให้บริการปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับไวรัสต่างๆ ด้วย

- สำหรับระบบปฏิบัติการวินโควส์ เช็คข้อมูลและติดตั้งผลิตภัณฑ์และรับบริการที่ปรับปรุงข้อมูลของ
   ไวรัสต่างๆ เป็นประจำจากไมโครซอฟต์ได้ที่ http://windowsupdate.microsoft.com เพื่อการ
   ดูแล ป้องกันระบบปฏิบัติการของเราให้สมบูรณ์
- คูข้อมูลแนะนำเพิ่มเติมการป้องกันคอมพิวเตอร์ของเราได้ที่
   http://www.trendmicro.com/pc-cillin/vinfo/safe_computing/
   http://www.staysafeonline.info/sectips.adp.
   ควรพิจารณาคำแนะนำตามความเหมาะสม
   สำหรับองค์กร

9f. การใช้ข้อมูลส่วนตัวร่วมกับผู้ร่วมงาน

สำนักงานใหญ่อาจจะต้องการเข้าถึงรายงานที่เราได้สร้างขึ้นมาและรายงานที่สร้างโดยสมาชิกอื่นๆ ในองค์กรของ เราด้วย สำนักงานใหญ่นี้สามารถสร้างชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ขึ้นมา หรือใครก็ตามที่เราต้องการให้ใช้ข้อมูลร่วม ด้วย ซึ่งสามารถอนุญาตให้พนักงานคนอื่นๆ เข้าไปดูรายงานของเราได้ รวมไปถึงข้อมูลส่วนที่เป็นแบบส่วนตัว ถ้าเรายินยอม ผู้ใช้คนอื่นจะไม่สามารถสร้างรายงานขึ้นมาใหม่ภายใต้ชื่อบัญชีของเราได้ วิธีการเข้าถึงข้อมูลแบบนี้ มีข้อดีหลายข้อได้แก่ ผู้นำองค์กรของเราจะได้รับข้อมูลเพิ่มมากขึ้น และเราสามารถแน่ใจได้ว่าอาจมีบุคคลอื่นที่ สามารถเข้าถึงส่วนของรายงานที่มีข้อมูลส่วนตัวของเราได้ถ้าหากว่ากุญแจของเราสูญหายไปหรือในกรณีที่เราลืม รหัสผ่านของเราเอง เราสามารถสร้างบัญชีสำนักงานใหญ่ได้หลายบัญชี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ถ้าเราต้องการให้ใน องค์กรของเราดูรายงานของเรา

ข้อมูลส่วนตัวทั้งหมดในทุกรายงานที่คุณบันทึกจะถูกอ่านโดยสำนักงานใหญ่ที่ตั้งค่าไว้ในเวลานั้น เราไม่แนะนำ ให้ใช้สิทธิ์ของสำนักงานใหญ่เพื่อขินยอมให้ผู้ร่วมงานดูรายงานที่ส่งให้ ขณะที่รายงานถูกบันทึกให้สำนักงาน ใหญ่ ข้อมูลเหล่านั้นจะไปอยู่ที่สำนักงานใหญ่แห่งนั้น การลบบัญชีสำนักงานใหญ่ในภายหลัง โดยทั่วไปจะไม่ เป็นการป้องกันให้สำนักงานใหญ่ที่ถูกลบชื่อบัญชีดูข้อมูลส่วนตัวที่ได้ส่งไปแล้วเมื่อครั้งเราตั้งค่าสำนักงานใหญ่ แห่งบั้นไว้

ในการเข้าถึงรายงานของเรานั้น สำนักงานใหญ่ จะต้องส่งเลขที่สาธารณะให้เราก่อนพร้อมกับรหัสสาธารณะของ เขา จากนั้นเราจึงนำเลขที่สาธารณะเข้าไปและป้อนหัสสาธารณะของพวกเขาลงไปด้วย

หมายเหตุ: สำนักงานใหญ่จะสามารถอ่านรายงานที่เราบันทึกไว้หลังจากที่เราป้อนข้อมูลเลขที่สาธารณะแล้ว เท่านั้น

คำแนะนำสำหรับผู้ใช้งานในสำนักงานใหญ่

การแบ่งปันรหัสไอดีสาธารณะและรหัสสาธารณะของบัญชีสำนักงานใหญ่กับผู้ใช้คนอื่นๆ ในสาขาเคียวกัน 1. สร้างบัญชีของ Martus ขึ้นมา (ดู "2d. การสร้างชื่อบัญชี")

- 2. ในโปรแกรม Martus ไปเลือกที่เมน เครื่องมือ > ส่งออกรหัสไอคีสาธารณะของฉัน จากนั้นให้ตั้งชื่อแฟ้ม นั้นๆ Martus จะบันทึกแฟ้มให้เป็น .mpi ในโฟลเคอร์ชื่อบัญชีของคุณที่อยู่ภายใต้โฟลเคอร์ชื่อ Martus บน ฮาร์คคิสก์ และยืนยันว่าแฟ้มนั้นได้ถูกบันทึกเรียบร้อยแล้ว
- 3. ให้แฟ้ม .mpi ไปกับผู้ใช้ที่เราต้องการจะเข้าถึงข้อมูลรายงานของคนเหล่านั้น
- 4. เลือกเมนู ช่วยเหลือ > ดูรายละเอียคชื่อบัญชีของฉัน
- 5. พิมพ์ที่เป็นรหัสสาธารณะ ลงไป
- 6. เนื่องจากว่าช่องทางการติดต่อที่มีความปลอดภัยแตกต่างกัน จึงต้องให้คนๆ เดียวกันนี้เป็นผู้ถือรหัส สาธารณะโคยคุจากบัญชีสำนักงานใหญ่ สิ่งที่สำคัญคือ รหัสสาธารณะที่ถูกใช้ในการติคต่อจะต้องไม่ถูก เปลี่ยนแปลงแก้ไข แต่ไม่จำเป็นต้องเก็บเป็นความลับก็ได้

หมายเหตุ: สำหรับข้อมูลการเข้าถึงรายงานของผู้ใช้ภาคสนาม ดูที่ "6i. การเอาร่างรายงานที่ถูกสร้างโดยผู้ใช้ ภาคสนามกลับคืน"

คำแนะนำสำหรับผู้ใช้ที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลที่ได้รับจากผู้ใช้ในสำนักงานใหญ่

้ขั้นตอนในการนำเข้าเลขที่สาธารณะและรหัสสาธารณะของชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่มีขั้นตอนดังนี้

- 1. เข้าสู่โปรแกรม Martus เลือกที่เมนู เครื่องมือ > ตั้งค่าสำนักงานใหญ่
- 2. ใส่ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านในหน้าต่างเข้าสู่ระบบ
- กคปุ่ม ใส่ข้อมูล
- 4. เลือกแฟ้ม .mpi ที่ทางสำนักงานใหญ่ส่งมาให้เรา
- 5. ป้อนรหัสสาธารณะที่ทางสำนักงานใหญ่ให้มาลงไป และก่อนที่จะคำเนินการต่อไปให้เรายืนยันกับทาง สำนักงานใหญ่ก่อนว่า รหัสสาธารณะนั้นถูกต้อง
- 6. กดปุ่ม ใช่ เพื่อยืนยันว่าคุณต้องการให้บัญชีสำนักงานใหญ่นี้เข้าถึงข้อมูลสาธารณะและส่วนตัวของเรา
- 7. ใส่ป้ายชื่อสำหรับบัญชีสำนักงานใหญ่ ใช้ชื่อที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับงานของเรา โดยเราไม่ต้องจำรหัส สาธารณะของบัญชีสำนักงานใหญ่ ป้ายชื่อสำนักงานใหญ่อาจจะเป็นชื่อบุคคลหรือองค์กรหรือชื่อของเมือง หรือ ภูมิภาค เราสามารถเปลี่ยนป้ายชื่อสำนักงานใหญ่ภายหลังถ้าเราต้องการ เราเท่านั้นที่จะเห็นป้ายชื่อ สำนักงานใหญ่ที่เราตั้ง ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ผู้อื่นที่ดูรายงานจะไม่เห็นป้ายชื่อนี้
- 8. คลิกที่ปุ่ม นำเข้า
- 9. Martus จะเตือนว่าเรากำลังจะอนุญาตให้เจ้าของบัญชีสำนักงานใหญ่นั้นเข้ามาดูข้อมูลส่วนตัวของเราได้ ถ้า เราเชื่อใจผู้ใช้บัญชีสำนักงานใหญ่นั้นและต้องการยืนยันให้กลิกปุ่ม ใช่

คำแนะนำสำหรับผู้ใช้ภาคสนามที่ต้องการปฏิเสธการเข้าถึงข้อมูลผู้ใช้สำนักงานใหญ่ในอนาคต การลบชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ที่มีอยู่ มีขั้นตอนดังนี้

- 1. เลือกเมนู เครื่องมือ > ตั้งค่าสำนักงานใหญ่
- 2. ป้อนชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านลงในหน้าต่างเข้าสู่ระบบของ Martus

- 3. เลือกบัญชีสำนักงานใหญ่ที่คุณต้องการลบออก
- 4. กดปุ่ม ลบออก
- 5. คลิกปุ่ม ใช่ ในหน้าต่างยืนยันการลบบัญชีสำนักงานใหญ่

ผู้ใช้งานในบัญชีสำนักงานใหญ่จะคำเนินการในการเข้าถึงข้อมูลในรายงานต่างๆ ที่เราได้ปิดผนึกเอาไว้แล้ว ถ้า ขณะที่เรายินยอมให้บัญชีของผู้ใช้เหล่านั้นเข้ามาใช้งานได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ใช้เหล่านั้นจะไม่สามารถมาดู รายงานที่เราบันทึกในครั้งต่อไปได้ การยกเลิกการอนุญาตที่จะให้ผู้ใช้คนอื่นมาดูร่างรายงานที่มีอยู่นั้นทำได้โดย ให้เราบันทึกร่างรายงานใหม่อีกครั้งหลังจากที่เราลบบัญชีสำนักงานใหญ่นั้นไปแล้ว

9g. การใช้ชื่อบัญชีอื่นส่งรายงานของเราไปเซิร์ฟเวอร์

ถ้าเราไม่สามารถที่จะติดต่อเซิร์ฟเวอร์ได้ เราควรจะมีชื่อบัญชีอีกบัญชีหนึ่งในการส่งรายงานไปที่เซิร์ฟเวอร์เพื่อ ปกป้องข้อมูลในรายงานของเรา ถ้าเราไม่สามารถสำรองข้อมูลรายงานของเราจากเซิร์ฟเวอร์จากชื่อบัญชีของเรา เราจะไม่สามารถกู้คืนรายงานถ้าคอมพิวเตอร์ของเราเสียหายหรือถูกขโมย ดูข้อมูลเพิ่มเติมที่ "1f. ทำไมต้องส่ง รายงานไปยังเซิร์ฟเวอร์"

เมื่อเราติดตั้งชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ สำนักงานใหญ่สามารถส่งรายงานของเราไปที่เซิร์ฟเวอร์ได้ นั้นคือถ้าชื่อ บัญชีพื้นที่ไม่มีอินเตอร์เน็ต ผู้ใช้บัญชีพื้นที่สามารถสร้างรายงานใน Martus และบันทึกรายงานเหล่านั้นลงแผ่น ฟลอปปี้ดิสก์ จากนั้นผู้ใช้บัญชีสำนักงานใหญ่สามารถคัดลอกแฟ้มรายงานลงในเครื่องลูกข่าย Martus ของเขา และ ไปที่เมนู แฟ้ม > ส่งรายงานอีกครั้ง เพื่อส่งรายงานที่เลือกไว้แล้วไปยังเซิร์ฟเวอร์ในนามของพื้นที่ พื้นที่จะยัง มีรายชื่อเป็นผู้สร้างรายงาน และสำนักงานใหญ่ไม่สามารถแก้ไขรายงานได้

หมายเหตุ: เราแนะนำให้ผู้ใช้บัญชีสำนักงานใหญ่สร้างโฟลเดอร์แยกออกมาสำหรับรายงานที่ส่งไปเซิร์ฟเวอร์ใน นามพื้นที่หรือผู้ใช้ Martus อื่นๆ

9h. การเปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน

เราควรเปลี่ยนหัสผ่านของเราด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ถ้าเรารู้สึกว่าชื่อบัญชีของเรามีผู้อื่นเข้ามาใช้ เราก็อาจ เปลี่ยนชื่อผู้ใช้ด้วยเช่นกันถ้าเราต้องการ

- 1. การเปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน ให้เลือกเมนู เครื่องมือ > เปลี่ยนชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่าน
- 2. ใส่ชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่านปัจจุบันลงไปในหน้าต่างการตรวจสอบผู้ใช้
- 3. ใส่ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านใหม่ลงไปในหน้าจอถัดไป เราสามารถเปลี่ยนได้ทั้งสองอย่างดู "2d. การสร้างชื่อ บัญชี" สำหรับคำแนะนำในการสร้างชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน กดปุ่ม ตกลง เพื่อยอมรับ กดปุ่ม ยกเลิก เพื่อยกเลิก และใช้ชื่อผู้ใช้กับรหัสผ่านเดิมต่อไป
- 4. พิมพ์ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านใหม่อีกครั้งในหน้าต่างการยืนยันรหัสผ่าน

 เราจะถูกถามให้สำรองข้อมูลกุญแจด้วยชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านใหม่ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมในการสำรองข้อมูล กุญแจดูได้ที่ "9b. การสำรองกุญแจ"

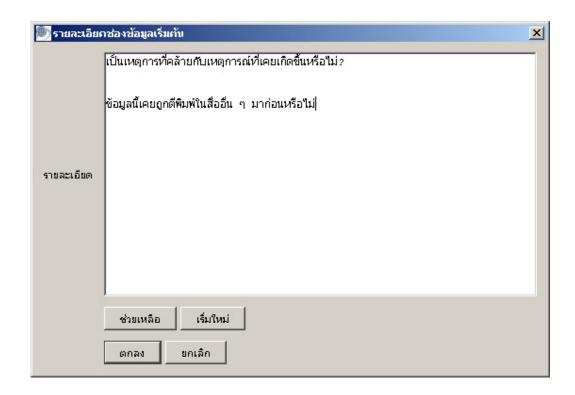
คูข้อมูลเพิ่มเติมที่ "9d. การใช้รหัสผ่านอย่างชาญฉลาค"

10. การกำหนดการใช้งาน Martus

10a. การใช้งานค่าเริ่มต้นช่องข้อมูลรายละเอียด

ถ้าเราพิมพ์ข้อมูลชนิคเคียวกันบ่อยครั้ง ในส่วนของช่องข้อมูลรายละเอียค (เช่น จำนวนผู้เสียหาย หรือ คำตอบจาก ภาครัฐ) ให้ไปตั้งค่าส่วนที่เป็นต้นแบบเพื่อให้ปรากฏในแต่ละรายงานที่เราได้สร้างขึ้นมา ดังนี้

- ไปเลือกที่เมนู ตัวเลือก > ค่าเริ่มต้นช่องข้อมูลรายละเอียด
- 2. พิมพ์ข้อความที่ควรจะปรากฏในช่องรายละเอียคที่ต้องการเป็นค่าเริ่มต้น
- 3. กดปุ่ม ตกลง

เมื่อเราสร้างรายงานใหม่ ข้อความที่เราได้ป้อนเข้าไปในส่วนที่เป็นค่าเริ่มต้นช่องข้อมูลรายละเอียด จะไปปรากฏ ในส่วนของรายละเอียดในรายงานใหม่ที่เราสร้างขึ้นมา ถ้าเราไม่ต้องการข้อความใดๆ ในรายงานที่เราสร้างใหม่ เราสามารถลบได้เหมือนกับการลบทั่วๆ ไป การลบค่าเริ่มต้นนี้ทำได้โดยไปคลิกที่ปุ่ม เริ่มใหม่ ในส่วนของ หน้าต่างค่าเริ่มต้นช่องข้อมูลรายละเอียด

10b. การกำหนดช่องข้อมูลเอง

ผู้ใช้ Martus ส่วนใหญ่แล้วจะพบว่าส่วนที่เป็นช่องข้อมูลที่มีให้นั้นตรงกับความด้องการ แต่อย่างไรก็ตามผู้ใช้ บางกลุ่มพบว่าจะเป็นประโยชน์มากถ้าพวกเขาสามารถกำหนดช่องข้อมูลเพื่อให้ตรงกับข้อมูลเฉพาะ เช่น ชื่อของ ผู้เสียหายหรืออายุ หรือประเทศที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้น เราสามารถปรับรายงานที่สร้างขึ้นได้โดยการทำการจัด ส่วนของช่องข้อมูลขึ้นมาใหม่ การเพิ่มช่องข้อมูลต่างๆ หรือการลบช่องข้อมูลที่เราไม่ต้องการ เรายังสามารถปรับ คู่มือการใช้งานมาร์ตัส รุ่น 2.0.1

ช่องข้อมูลในส่วนที่สูงขึ้นไปของรายงาน แต่เราไม่สามารถทำการเปลี่ยนแปลงยังส่วนที่ต่ำลงไปได้ ซึ่งปกติแล้ว จะเป็นข้อมูลส่วนตัว

หลังจากเพิ่มช่องข้อมูลแล้ว ส่วนที่เป็นช่องข้อมูลใหม่นั้นจะปรากฏขึ้นมาในทุกๆ รายงานที่เราทำการสร้างใหม่ การเพิ่มช่องข้อมูลเหล่านี้จะไม่มีผลกระทบกับรายงานที่มีอยู่ก่อนแล้ว หรือส่วนที่คาวน์โหลดมาจากเซิร์ฟเวอร์ ก่อนหน้านั้น

ช่องข้อมูลกำหนดเองอาจจะไม่ได้แสดงในกลไกค้นหา Martus รุ่นปัจจุบัน นอกจากว่ารายงานจะเป็นข้อมูล สาธารณะ อย่างไรก็ตามช่องข้อมูลกำหนดเองอาจจะแสดงในกลไกค้นหาของ Martus ในรุ่นต่อไป ซึ่งถ้าช่อง ข้อมูลที่เรากำหนดเองเป็นความลับ ต้องแน่ใจว่าข้อมูลรายงานของเราทั้งหมดถูกตั้งให้เป็นข้อมูลส่วนบุคคล

การกำหนดช่องข้อมูลเอง ทำได้ดังนี้

- 1. ไปที่เมนู ตัวเลือก > ช่องข้อมูลกำหนดเอง
- 2. อ่านข้อมูลในหน้าต่างที่ปรากฏ ถ้าเราต้องการทำต่อไปให้กดปุ่ม ใช่
- 3. การจัดการเพิ่มเติม หรือลบช่องข้อมูลในส่วนของช่องข้อมูลกำหนดเอง การจัดวางช่องข้อมูลในรายงานถูกกำหนดโดยเอกสาร XML เอกสารต้องเริ่มด้วย <CustomFields> และ จบลงด้วย <CustomFilds> เมื่อเราเปิดหน้าต่างช่องข้อมูลกำหนดเองแท็กเหล่านี้จะปรากฎอยู่แล้ว โดยค่า เริ่มต้น รายงานมาตรฐานจะปรากฎอยู่ด้านบนของสคริปข้อมูลกำหนดเองแต่เราสามารถเคลื่อนย้ายได้หาก เราต้องการ อย่างไรก็ตามเราไม่สามารถลบช่อง 'ผู้รายงาน' 'วันที่ป้อนข้อมูล' 'ภาษา' และ 'ชื่อรายงาน' ได้
  - การเรียงอันดับใหม่ให้กับช่องข้อมูลใดๆ ทำได้โดยการตัดและวางไปในลำดับที่เราต้องการให้ ข้อมูลไปปรากฏตรงส่วนนั้นๆ
  - ◆ การเพิ่มช่องข้อมูล ทำได้โดยการคลิกที่จุดที่เราต้องการให้ช่องข้อมูลนั้นไปอยู่ จากนั้นใส่ชนิด ของช่องข้อมูลที่เราต้องการ เช่น BOOLEAN (ตัวเลือก) DATE (วันที่) GRID (พิกัด) LANGUAGE (ภาษา) MULTILINE (ข้อความหลายบรรทัด) และ STRING (ข้อความ) แต่ละช่องข้อมูลต้องมีแท็กเฉพาะ ซึ่งคำที่นอกเหนือจากนี้ต้องเป็นคำที่ระบบมีใช้งานอยู่แล้ว และไม่สามารถใส่ช่องว่างหรือสัญลักษณ์ได้ ทุกช่องข้อมูลควรจะใส่ชื่อ อาทิ เราสามารถ กำหนดชื่อช่องข้อมูลว่า 'ข้อมูลเฉพาะ1' หรือ 'ชื่อผู้เสียหาย' เพื่อให้ปรากฎชื่อของช่องข้อมูล ก่อนช่องใส่ข้อมูลในรายงาน ซึ่งสามารถตั้งชื่อเป็นภาษาไทยได้ยกเว้นเครื่องหมายจุลภาค (,) และอัตภาค (;) สามารถดูตัวอย่างการกำหนดช่องข้อมูลเองค้านล่าง
  - ◆ การลบช่องข้อมูล ให้ลบแท็กของช่องข้อมูลที่เราต้องการ เราไม่สามารถลบช่องข้อมูลที่เป็น ผู้รายงาน ชื่อเรื่อง ภาษา และวันที่ป้อนข้อมูลได้

4. คลิกปุ่ม ตกลง

ให้คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้เมื่อคุณกำหนคช่องใส่ข้อมูลเอง

- XML เป็นสคริปที่ตัวอักษรใหญ่เล็กมีความแตกต่างกัน คู่มือการใช้งานมาร์ตัส รุ่น 2.0.1

- คุณสามารถใช้ได้ทั้งเครื่องหมาย '' และ "" คร่อมชื่อของช่องข้อมูลได้ตราบเท่าที่ยังเข้าคู่กัน ตัวอย่างเช่น "STRING" ไม่สามารถใช้ได้ แบบที่ใช้ได้ควรเป็น 'STRING' หรือ "STRING"
- ช่องทำเครื่องหมาย (Boolean) ในรายงานบนจอภาพจะถูกพิมพ์ออกมาเป็นข้อความ ใช่/ไม่ใช่

ตัวอย่างต่อไปนี้คือรูปแบบของช่องข้อมูลที่ถูกกำหนดเอง

```
<Field type='GRID'>
<Tag>ข้อมูลผู้เสียหาย</Tag>
<Label>ข้อมูลผู้เสียหาย</Label>
<GridSpecDetails>
<Column><Label>ชื่อผู้เสียหาย</Label></Column>
<Column><Label>อายุ</Label></Column>
<Column><Label>!Wf</Label></Column>
<Column><Label>ที่อยู่</Label></Column>
</GridSpecDetails>
</Field>
<Field type='LANGUAGE'>
<Tag>ภาษาที่พยานใช้</Tag>
<Label>ภาษาที่พยานใช้</Label>
</Field>
<Field type='STRING'>
<Tag>ชื่อพยาน</Tag>
<Label>ชื่อพยาน</Label>
</Field>
<Field type='BOOLEAN'>
<Tag>มีการใช้อาวุธหรือไม่</Tag>
<Label>มีการใช้อาวุธหรือไม่</Label>
</Field>
```

	แถว #	ชื่อผู้เสียหาย	อายุ	เพศ	หือยู่
ข้อมูลผู้เสียหาย	1	ឲល្ជ.ខេ	14	หญิง	เชียงราย
	2	ดช.ตุ๋ย	13	ชาย	แม่ฮ่องสอน
	3	ดญ.นก	14	หญิง	เชียงใหม่
		000			
ภาษาที่พยานใช้	ไทย	 3			
ภาษาเกี่พยานใช้ ชื่อพยาน	ไทย	สมบดิ			

หมายเหตุ: ถ้าเกิดการข้อผิดพลาดขึ้นหลังจากที่กดปุ่ม ตกลง เราต้องแก้ไขก่อนที่จะทำงานต่อไปสามารถแก้ไข ปัญหาได้ ดังนี้

- ดูให้แน่ใจว่าส่วนของผู้รายงาน ชื่อเรื่อง ภาษา และวันที่ป้อนข้อมูล ว่ายังถูกแสดงอยู่
- กำจัดส่วนที่เป็นฉลากต่างๆ ที่เราสร้างขึ้นมาสำหรับแท็กช่องข้อมูล
- กำจัดแท็กต่างๆ ที่ถูกทำซ้ำขึ้น
- คูให้แน่ใจว่าแต่ละช่องข้อมูลที่เราสร้างขึ้นมาสัมพันธ์ กับส่วนของฉลาก

การทำให้ช่องข้อมูลที่กำหนดเองกลับเป็นอย่างเดิม

- 1. ไปที่เมนู ตัวเลือก > ช่องข้อมูลกำหนดเอง
- คลิกปุ่ม ตกลง เมื่อมีหน้าต่างข้อมูลปรากฏ
- 3. กดปุ่ม เรียกค่าเดิมคืน
- 4. กดปุ่ม ใช่ เพื่อยืนยันที่จะนำข้อมูลเดิมกลับคืน
- 5. คลิกปุ่ม ตกลง เพื่อปิดหน้าต่างช่องข้อมูลกำหนดเอง

11. คำถามที่ถูกถามบ่อย

มีประเด็นต่างๆ ที่คุณอาจพบได้เกือบทุกวัน เมื่อคุณใช้โปรแกรม Martus

1. เราได้บันทึกรายงานแล้วแต่คำว่า "ส่งแล้ว" ไม่ปรากฏในคอลัมน์ส่งรายงาน

ดูให้แน่ใจว่ามีการได้เชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ตในขณะนั้น และเราได้ตั้งค่าเซิร์ฟเวอร์ รายงานจะไม่ปรากฏคำว่า "ส่งแล้ว" จนกว่าเราได้ส่งออกไปยังเซิร์ฟเวอร์อย่างสมบูรณ์แบบ รายงานอาจจะใช้เวลาส่งเป็นเวลานานเกือบ ชั่วโมงก็ได้ถ้าหากว่าแฟ้มที่เราแนบไปด้วยนั้นมีขนาดใหญ่ หรือว่าการติดต่อกับระบบอินเตอร์เน็ตเป็นไปอย่าง ช้าๆ ขณะที่ Martus กำลังส่งรายงานออกไป มันจะแสดงผลไว้บนแถบสถานะทางด้านล่างของจอ นอกจากนั้น เมื่อคุณเชื่อมต่อไปยังเซิร์ฟเวอร์ อาจจะมีความล่าช้ำก่อนที่ข้อความจะปรากฏในคอลัมน์ส่งรายงาน

2. Martus ไม่ยอมรับรหัสผ่านของเรา

ดูให้แน่ใจว่าเราป้อนชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านอย่างถูกต้องโดยเฉพาะถ้าเราเพิ่งเปลี่ยนรหัสผ่านใหม่ ชื่อผู้ใช้และ รหัสผ่านนั้น ถือว่าตัวอักษรใหญ่เล็กมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นจึงต้องแน่ใจว่าเราพิมพ์ตัวอักษรใหญ่-เล็ก รวมไป ถึงการเว้นวรรคเหมือนกับตอนที่เราสร้างชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน แต่ละครั้งที่เราใส่ ชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่านไม่ถูกต้อง ระบบจะยึดระยะเวลาของหน้าต่างการเข้าสู่ Martus ให้ช้าลงด้วย เพราะว่า Martus ไม่ได้เก็บรหัสผ่านของเราไว้ และมันมีระบบการเข้ารหัสข้อมูลที่เข้มงวด ดังนั้นจึงไม่มีทางไหนเลยที่จะเข้าไปยังบัญชีเราได้ถ้าปราสจากชื่อผู้ใช้ และรหัสผ่านของเราเอง

3. เราต้องการที่จะใช้ Martus บนคอมพิวเตอร์ของเพื่อนร่วมงานเรา แต่ว่าระบบไม่ยอมรับชื่อผู้ใช้และ รหัสผ่านของเรา

เราสามารถใช้งาน Martus ได้เฉพาะบนคอมพิวเตอร์ที่มีแฟ้มกุญแจของเราอยู่เท่านั้น ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านของเราจะไปทำให้กุญแจนั้นทำงานได้ ซึ่งอาจไม่ได้ปรากฏอยู่บนคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ การใช้งาน Martus รุ่น 1.5 และรุ่นสูงกว่านั้นอนุญาตให้มีชื่อบัญชีได้มากกว่า 1 ชุดบนเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่ง แต่ต้องมีแฟ้มกุญแจอยู่ บนเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องนั้นด้วยจึงจะสามารถใช้งานได้ การเข้าสู่ระบบโดยใช้ชื่อบัญชีของเราบนเครื่อง คอมพิวเตอร์ของเพื่อนร่วมงาน เลือกแถบ "กู้คืนชื่อบัญชี" ในหน้าต่างเข้าสู่ระบบของ Martus แล้วเลือกใช้ แฟ้มข้อมูลกุญแจที่สำรองไว้เพื่อสร้างชื่อบัญชีขึ้นมา ถึงแม้ว่าเราจะสามารถติดตั้งแฟ้มกุญแจนี้บนเครื่อง คอมพิวเตอร์ได้หลายเครื่องก็ตาม แต่ต้องจำไว้ว่าจะต้องเปลี่ยนแฟ้มกุญแจทุกครั้งที่เปลี่ยนรหัสผ่าน และข้อมูล ของคุณจะปลอดภัยตราบเท่าที่เครื่องคอมพิวเตอร์นั้นยังปลอดภัย

4. รายงานในชื่อบัญชีของเราที่อยู่เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ร่วมงานอื่น ไม่ตรงกับรายงานในเครื่องของเรา

ถ้าเราได้มีการตั้งชื่อบัญชีของเราบนเครื่องคอมพิวเตอร์หลายเครื่อง เราจะไม่สามารถเข้าถึงร่างรายงานเมื่อรายงาน ได้ปิดผนึกจากเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นได้ เว้นเสียแต่ว่าเราได้บันทึกไว้บนเซิร์ฟเวอร์และดึงรายงานนั้นมาเก็บ ไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ปัจจุบัน และถ้าเราส่งร่างรายงานไปแทนที่ของเดิมจากเครื่งอคอมพิวเตอร์หนึ่ง รุ่น เอกสารของร่างรายงานบนเซิร์ฟเวอร์จะ ไม่ตรงกับรุ่นเอกสารของรายงานที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์อื่นเพราะ เซิร์ฟเวอร์จะบันทึกรุ่นล่าสุดของรายงานนั้น ดังนั้นในการดึงรุ่นล่าสุดของร่างรายงานจากเซิร์ฟเวอร์ เราจะต้องลบ ร่างรายงานที่อยู่เครื่องของเราก่อน ถ้าลบร่างรายงานนั้นออกจากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่ง และลบออกจาก เซิร์ฟเวอร์ ร่างรายงานนั้นจะยังคงอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ถ้าได้มีการแก้ไขร่างรายงานบนเครื่อง คอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ร่างรายงานนั้นจะถูกส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์อีกครั้ง แต่ถ้าไม่มีการแก้ไขใดๆ ก็จะไม่มีการส่งไป ยังเซิร์ฟเวอร์

5. มีชื่อบัญชีของ Martus ที่ใช้งานอยู่หลายชื่อบัญชีบนเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา เราจะทราบได้อย่างไรว่า โฟลเดอร์ชื่อบัญชีใหนเป็นของเรา

ให้เข้าสู่ระบบ Martus ด้วยชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านของเรา จากนั้นเลือกเมนู ช่วยเหลือ > คูรายละเอียคชื่อบัญชีของ ฉัน โฟลเคอร์ที่ Martus ใช้ในการเก็บของมูลของชื่อบัญชีนี้จะตรงกับรหัสสาธารณะที่ปรากฏในหน้าต่างนี้ ชื่อ บัญชีผู้ใช้คนแรกจะอยู่ในโฟลเคอร์ Martus ชื่อบัญชีต่อจากนั้นจะอยู่ในโฟลเคอร์ย่อยในโฟลเคอร์ Martus

6. เราได้บันทึกรายงานปิดผนึกไปยังเซิร์ฟเวอร์แล้วแต่เราต้องการเปลี่ยนแปลงแก้ใขข้อมูลเล็กน้อย

ถ้าเราได้ส่งรายงานปิดผนึก หรือกุณไม่ได้ส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ก็ตาม ไม่มีใครแม้แต่ตัวเราจะสามารถ แก้ไขได้ โดยทั่วไปทางที่ดีที่สุดเราควรจะบันทึกไว้เป็นร่างรายงานก่อน จนกระทั่งเราแน่ใจแล้วว่ารายงานเสร็จ แต่อย่างไร ก็ตามถ้าเรามีข้อมูลเพิ่มเติมที่ต้องใส่เข้าไปยังรายงานปิดผนึกแล้ว หรือต้องการแก้ไขบางส่วนให้ถูกต้อง เราก็ สามารถไปเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้ที่รายงานคัดลอก (ดู "5c. การแก้ไขสำเนาของรายงานที่ปิดผนึกไว้แล้ว" และส่ง รายงานกัดลอกนั้นๆ ดังนั้นทั้งรายงานดั้งเดิมและรายงานที่แก้ไขแล้วจะอยู่บนเซิร์ฟเวอร์ทั้งคู่

7. หากเราต้องการที่จะดึงรายงานกลับมาจาก เซิร์ฟเวอร์ แต่ไม่มีรายงานที่เราต้องการอยู่ในรายการ

โดยปกติแล้วหน้าต่าง เอารายงานคืน จะไม่แสดงรายงานที่มีอยู่ในคอมพิวเตอร์ของเรา เพราะว่าเราไม่สามารถ ดาวน์โหลดรายงานเหล่านั้นได้ ในการที่จะดูรายงานต่างๆ บนเซิร์ฟเวอร์ ไม่ว่ารายงานเหล่านั้นจะอยู่ใน คอมพิวเตอร์ของเราหรือไม่ก็ตาม ทำได้โดยใส่เครื่องหมายเลือก "แสดงรายงานทั้งหมดที่มีบนเซิร์ฟเวอร์และบน เครื่องของคุณ" และเราควรค้นหารายงานบนคอมพิวเตอร์ของเรา เพราะเป็นไปได้ว่ารายงานที่เรากำลังค้นหาอยู่ นั้นยังไม่ได้ส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ก็เป็นได้

8. เราจะสามารถเปิดเอกสารแนบติดมาด้วยได้อย่างไร

สำหรับผู้ที่ใช้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ เราสามารถดูแฟ้มที่แนบมาโดยไม่ต้องบันทึกข้อมูลไว้ในฮาร์ดดิสก์ โดย ไปคลิกที่ปุ่ม ดูเอกสารแนบ ตัวโปรแกรมที่รองรับแฟ้มที่แนบมาชนิดนั้นๆ จะเปิดแฟ้มงานนั้นขึ้นมา (เราสามารถ เปลี่ยนแปลงประเภทโปรแกรมให้สามารถเปิดแฟ้มที่แนบมาได้เป็น Windows Explorer)

ถ้าเราใช้ แมคโอเอส หรือ ลินุกซ์ หรือถ้าเราต้องการบันทึกเอกสารแนบลงสู่ฮาร์ดดิสก์ ให้คลิกบันทึกเอกสารแนบ แล้วบันทึกแฟ้มนี้ที่ตำแหน่งใดก็ได้ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา จากนั้นเปิดแฟ้มด้วยโปรแกรมประยุกต์ที่ สามารถอ่านรูปแบบของแฟ้มนั้นได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นแฟ้ม .doc ก็ต้องใช้โปรแกรม Microsoft Word ถ้าเป็น แฟ้ม .pdf ก็ต้องเปิดด้วย Adobe Acrobat Reader

9. เราได้ลบรายงานออกไปจากโฟลเดอร์รายงานถูกทิ้งแล้ว แต่ทำไมข้อมูลนั้นยังไปปรากฏในโฟลเดอร์อื่นอีกได้ เราต้องลบรายงานนั้นๆ ออกจากโฟลเดอร์อื่นๆ ให้เรียบร้อยเสียก่อน ก่อนที่จะมาลบรายงานอันนั้นจากโฟลเดอร์ รายงานที่ถูกทิ้ง

10. เราสามารถสำรองข้อมูลของ Martus ไปยังฟลอปปี้ดิสก์หรือเทปสำรองได้หรือไม่

ได้ ถ้าเรามีอุปกรณ์สำรองข้อมูลที่มีพื้นที่ใหญ่พอที่จะเก็บข้อมูลทั้งหมด ให้ทำการคัดลอกข้อมูลทั้งหมดจาก โฟลเดอร์ Martus ไปยังสื่อที่ใช้สำรองข้อมูลของเรา โฟลเดอร์นี้จะประกอบไปด้วยโปรแกรมของ Martus Java runtime environment แฟ้มคู่กุญแจที่เข้ารหัสไว้ ข้อมูลการปรับแต่ง และส่วนที่เป็นรายงานของทุกชื่อบัญชีบน เครื่องคอมพิวเตอร์นี้ สำหรับการสำรองข้อมูลที่ใช้เนื้อที่น้อยที่สุดคือ คัดลอกเฉพาะแฟ้ม MartusKeyPair.dat โฟลเดอร์ Packets และ โฟลเดอร์ Accounts ที่อยู่ภายใต้โฟลเดอร์ชื่อบัญชีของเรา

11. ทำไมเราถึงสามารถใช้ภาษาได้หลายภาษาในขณะที่เราสร้างรายงานต่างๆ ไม่เหมือนกับส่วนของหน้าต่าง ใน โปรแกรมที่มีภาษาน้อยกว่า

หน้าต่างตัวเลือกนี้อนุญาตให้เราสามารถเลือกใช้ภาษาสำหรับส่วนติดต่อผู้ใช้ ในปัจจุบันส่วนติดต่อผู้ใช้ของ Martus จะถูกแปลไปเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย และภาษาไทยเท่านั้น เราคาดหวังว่าจะแปลส่วน ติดต่อกับผู้ใช้นี้ให้มากขึ้นในอนาคต หากสนใจในการแปล Martus ให้เป็นภาษาอื่นๆ กรุณาติดต่อที่ info@martus.org

สังเกตได้ว่าจะมีเพียงไม่กี่ภาษาที่อยู่ในเมนูเลือกภาษาขณะที่เราจะสร้างรายงานตัวเลือกนี้จะเป็นตัวระบุภาษาที่เรา ใช้ในการป้อนข้อมูลในรายงานของเรา ไม่จำเป็นต้องพิมพ์รายงานให้เป็นภาษาเดียวกันกับที่เราใช้ในส่วนของ ส่วนติดต่อผู้ใช้ก็ได้

12. ทำไมรู้สึกว่าโปรแกรม Martus ทำงานอย่างช้าๆ ขณะที่เรากำลังทำงานอื่นอยู่

Martus รุ่นปัจจุบันนี้ใค้เน้นถึงการเพิ่มรูปแบบการใช้งานและระบบความปลอดภัย สำหรับรุ่นต่อไปจะพัฒนา ประสิทธิภาพให้คีขึ้นกว่าเคิม เพื่อการทำงานของ Martus ที่เพิ่มขึ้น

13. เราจะเปิดโปรแกรม Martus ได้อย่างไรถ้าเราไม่มี Shortcut Martus อยู่ที่เดสก์ทอปหรือใน Srart menu ของเรา

Martus จะติดตั้ง Shortcut ในโฟลเดอร์ Martus เสมอ ซึ่งเราสามารถใช้เปิดโปรแกรม Martus หรือ ใช้วิธีการ ต่อไปนี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบปฏิบัติการที่เราใช้

ในระบบปฏิบัติการวินโควส์ เลือก Run จาก Start Menu และพิมพ์ ดังนี้

C:\Martus\bin\javaw.exe -jar C:\Martus\Martus.jarเพื่อเริ่มการใช้งาน Martus

ในระบบปฏิบัติการแมคโอเอส ดับเบิ้ลคลิกที่แฟ้ม Martus.jar ในโฟลเคอร์ชื่อ /Library/Java/Martus

ในระบบปฏิบัติการลินุกซ์พิมพ์ว่า java -jar ~/Martus/Martus.jar

14. การปรากฏของหน้าต่างโปรแกรม Martus บนหน้าจอใช้เวลานานมาก

ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของเรา อาจจะมีการยืดเวลาหลายวินาทีระหว่างเวลาที่เราดับเบิ้ล คลิกที่ไอคอน Martus และเวลาที่ใช้ในการเปิดหน้าต่างของโปรแกรม Martus แต่ทั้งนี้ก็จะขึ้นอยู่กับความเร็ว ของคอมพิวเตอร์ของเราด้วย

15. เราสามารถกำหนดหน้าจอของเราโดยการเปลี่ยนแปลงสีที่ใช้หรือบันทึกการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหน้าจอได้ หรือไม่

ใน Martus รุ่นนี้เราจะไม่สามารถบันทึกการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบหน้าจอได้ แต่อย่างไรก็ตาม Martus จะใช้สี ในของระบบปฏิบัติการวินโดวส์ที่มีอยู่ ดังนั้นถ้าเราเลือกสีที่ต่างออกไปจากจานสีที่อยู่ในระบบปฏิบัติการ วินโดวส์แล้ว มันจะไปมีผลต่อในโปรแกรม Martus ด้วย ในการเปลี่ยนแปลงสีในระบบปฏิบัติการวินโดวส์ที่ใช้ อยู่นั้นให้ไปคลิกขวาบริเวณเดสก์ทอปของเรา เลือกที่ Properties จากนั้นก็ไปเลือก Appearance tab แล้วก็ เลือกสีที่เราต้องการจากจานสี

เราสามารถกำหนดช่องข้อมูลในรายงานต่างๆ ที่เราสร้างขึ้นมาได้เช่นกัน คูรายละเอียดได้จาก "10b. การกำหนด ช่องข้อมูลเอง"

16. เมื่อเริ่มใช้งาน Martus หน้าจอมีแต่สีเทาและไม่มีข้อความอะไรขึ้นมาเลย

อาจจะเป็นปัญหาที่ใคร์เวอร์การ์คจอของเรา ถ้าเราไม่สามารถปรับปรุงใคร์เวอร์ หรือยังพบปัญหานี้อยู่ ให้ลองตั้ง ค่า Martus เพื่อใช้งานในโหมค 256 สี (แทน 16 หรือ 32 บิตสี) ในระบบปฏิบัติการวินโควส์เอ็กซ์พี หรือใช้ โหมค 256 สี ใน Control Panel > Display Setting สำหรับระบบปฏิบัติการรุ่นก่อนวินโควส์เอ็กซ์พี

17. เราพบปัญหาที่ไม่คาดคิดมาก่อนในการโปรแกรม Martus เราควรจะทำอย่างไรที่จะค้นหาว่าสิ่งที่ผิดปกติ นั้นคืออะไร

ในระบบปฏิบัติการวินโดวส์แทนที่จะเริ่มต้นการทำงานโปรแกรม Martus โดยการดับเบิ้ลคลิกที่ไอคอน Martus ให้ไปเริ่มต้นที่ Run จาก Start menu แทนและพิมพ์

C:\Martus\bin\java.exe -jar C:\Martus\Martus.jar

ลงไปเพื่อเปิด โปรแกรม Martus ขึ้นมา จากนั้นก็ให้ส่งข้อมูลการผิดพลาดที่เราได้รับจากการทำงานใน Martus ทางอีเมล์ไปที่ help@martus.org

ในระบบปฏิบัติการแมคโอเอส เปิดหน้าต่างโปรแกรม Terminal และ เริ่มต้นการทำงาน Martus จากส่วนของ คอมมานค์ไลน์ จากนั้นให้ส่งข้อผิดพลาคที่เราได้รับขณะทำงานใน Martus ทางอีเมล์ไปยัง help@martus.org

ส่วนในระบบปฏิบัติการลินุกซ์ เริ่มต้นการทำงาน Martus จากส่วนของคอมมานค์ไลน์ จากนั้นให้ส่งข้อผิดพลาด ที่เราได้รับขณะทำงานใน Martus ทางอีเมล์ไปยัง help@martus.org

18. มีการจำกัดขนาดของรายงานหรือเอกสารแนบที่เราสามารถส่งไปเซิร์ฟเวอร์ หรือจำนวนของรายงานหรือไม่ ไม่มี ในขณะนี้ไม่มีการจำกัดใดๆ เกี่ยวกับข้อมูล จำนวนของรายงาน หรือ ขนาดของเอกสารแนบ ที่สามารถส่งไป ยังเซิร์ฟเวอร์ อย่างไรก็ตาม เป็นไปได้ที่อาจจะมีข้อจำกัดบนเซิร์ฟเวอร์ในอนาคต

19. เราสามารถให้เพื่อนร่วมงานใช้ข้อมูลส่วนตัวของเราได้หรือไม่

ใค้ เราสามารถใส่ข้อมูลส่วนตัวร่วมกันได้โดยใช้ชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ ทุกชื่อบัญชีสามารถใช้เป็นชื่อบัญชี สำนักงานใหญ่ได้ และทั้งชื่อบัญชีของเราและเพื่อนร่วมงานต่างสามารถใช้เป็นชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ ถ้าต้องการ ให้แต่ละชื่อบัญชีเข้าถึงข้อมูลของอีกคนหนึ่ง การติดตั้งชื่อบัญชีสำนักงานใหญ่ดูขั้นตอนใน "9f. การใช้ข้อมูล ส่วนตัวร่วมกับผู้ร่วมงาน"

20. มีคู่มือการใช้งานโปรแกรม Martus เป็นภาษาอื่นหรือไม่

มี ในความเป็นจริง อาจมีภาษาต่าง ๆ ติดตั้งอยู่บนเครื่องของคุณแล้วก็ได้ เมื่อเราติดตั้งโปรแกรม Martus คู่มือการ ใช้งานทุกภาษาที่มีอยู่ในรุ่นนั้น จะถูกติดตั้งในลงในโฟลเดอร์ Martus\Docs คู่มือการใช้งานยังมีอยู่ที่ http://www.martus.org/downloads และสามารถเข้าไปเยี่ยมชมเว็บไซต์นี้เพื่อตรวจสอบว่ามีภาษาอื่นได้แปล เพิ่มเติมหรือไม่